

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

England & Wales · Charity number 511899

Details

Other names BARDDAS

Status Registered

Legal form Other

Registered 1981-10-02

Register [View on the Charity Commission register](#)

Contact

Address Abercuawg
33 Penymorfa
Llangynnwyr
Caerfyrddin
SA31 2NP

Phone 01267231613

Email aledevans@live.co.uk

Website WWW.BARDDAS.COM

Activities

Objects: THE EDUCATION OF THE PUBLIC IN THE APPRECIATION AND UNDERSTANDING OF POETRY THROUGH THE MEDIUM OF THE WELSH LANGUAGE AND IN PARTICULAR THE ART OF CYNGHANEDD (STRICT METER). (FOR FURTHER DETAILS SEE CLAUSE 1 OF THE CONSTITUTION).

Activities: NOD Y GYMDEITHAS (ELUSEN) YW ADDYSGU'R CYHOEDD I WERTHFAWROGI A DEALL BARDDONIAETH GYMRAEG, YN ENWEDIG Y GELF O GYNGANEDDU, A HYBU'R RHAI SYDD AM FARDDONI. GYDA CHYMORTH GRANT CYHOEDDI A THAL AELODAETH, MAE'R ELUSEN YN CYHOEDDI LLYFRAU BARDDONIAETH A LLENYDDIAETH, CYHOEDDI CYLCHGRAWN 'BARDDAS', A CHYNNAL DIGWYDDIADAU DIDDANU, ADDYSGU A HYRWYDDO O BOB MATH ER MWYN GWIREDDU EI NOD.

Classification

- **How:** Other Charitable Activities
- **What:** Education/training, Arts/culture/heritage/science
- **Who:** The General Public/mankind

Geography

- **Area of benefit:** THE PRINCIPALITY OF WALES
- Throughout Wales

Finances

Period end	Income	Expenditure	Assets	Employees
2025-03-31	£129,552	£123,706	-	-
2024-03-31	£116,886	£172,691	-	-
2023-03-31	£127,727	£130,778	-	-
2022-03-31	£129,831	£138,315	-	-
2021-03-31	£116,106	£117,154	-	-

Trustees

Name	Role	Appointed
Gwenallt Llwyd Ifan	Chair	2023-10-07
ANEIRIN KARADOG		2012-11-12
Aled Maredudd Evans		2023-07-01
DAFYDD JOHN PRITCHARD		2011-03-30
Dafydd Meirion Jones		2023-10-07
Dr LLION ELIS JONES		2011-03-18
Elinor Wyn Reynolds		2022-09-28
GRUFFUDD ANTUR EDWARDS		2012-11-12
Joanne Debra Heyde		2022-09-28
Mari George		2017-10-28
Mererid Hopwood		2017-10-28
Osian Rhys Jones		2017-10-28
RHYS DAFIS		2017-02-04
TUDUR DYLAN JONES		2011-03-18

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

England & Wales - Charity number 511899

Accounts

BARDDAS – Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

ADRODDIAD BLYNYDDOL YR YSGRIFENNYDD AR RAN Y PWYLLGOR GWAITH am y flwyddyn Ebrill 2024 – Mawrth 2025

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD Rhif yr elusen: 511899

Ymddiriedolwyr Pwyllgor Gwaith Barddas

Swyddogion y Pwyllgor Gwaith: Tymor / Dyddiad y'u penodwyd yn ymddiriedolwr

Cadeirydd:	Gwenallt Llwyd Ifan	2023	(07/10/2023)
Is-Gadeirydd:	Aneirin Karadog	2023	(12/11/2012)
Trysorydd:	Dafydd Meirion Jones	2023	(07/10/2023)
Ysgrifennydd:	Aled Evans	2024	(01/07/2023)

Aelodau'r Pwyllgor Gwaith Tymor

Dafydd John Pritchard	2025	(30/03/2011)
Tudur Dylan Jones	2025	(18/03/2011)
Gruffudd Antur Edwards	2025	(12/11/2012)
Nerys Mari George	2025	(28/10/2017)
Mererid Hopwood	2025	(28/10/2017)
Osian Rhys Jones	2025	(28/10/2017)
Joanne Debrah Heyde	2025	(28/09/2022)
Elinor Wyn Reynolds	2025	(28/09/2022)
Rhys Dafis (Ysgr. Aelodaeth a Thanysgrifio)	2025	(04/02/2017)
Llion Elis Jones*	2024	(18/03/2011)

(*ymddiswyddodd Mawrth 31ain 2025)

Derbyniodd y Comisiwn Elusennau ein ffurflen flynyddol ar gyfer 01/04/2023 - 31/03/2024 ar 23/01/2025.

Swyddogion Cyflogedig Barddas:

Golygydd cylchgrawn Barddas:	Twm Morys (telerau llawrydd)	2011
Golygydd creadigol Barddas:	Bethany Celyn Jukes-Hughes	2023
Cydlynnydd:	Sioned Erin Hughes	2023

Cyfranwyr eraill at waith Barddas:

Cynrychiolydd y Cyngor Llyfrau: Arwel Jones.

Cyfrifydd: Cwmni Hill a Roberts, Rhuthun

Bancwyr: Banc Barclays; Banc Nat West (caewyd y cyfrif yn Rhagfyr 2024)

Dylunwyr ac Argraffwyr: Elgan Griffiths (GraffEG), Dafydd Owain, Adran Ddylunio'r Cyngor Llyfrau, Rebecca

Ingleby Davies, Y Lolfa, Gwasg Gomer,
Gwasg Serol.

Ar Banel Llên Canolog yr Eisteddfod Genedlaethol: Yr Ysgrifennydd.
Ar Banel Dewis Bardd Plant Cenedlaethol Cymru: Y Cadeirydd.

Cyfarfodydd Pwyllgorau Barddas yn y cyfnod dan sylw

Cyfarfodydd Pwyllgor Gwaith / Cyfarfod Ymddiriedolwyr Barddas:

6ed Gorffennaf, 2024 5ed Hydref, 2024 4ydd Tachwedd, 2024
17eg Ionawr, 2025 17eg Mawrth, 2025,

[Mae'r Cyfansoddiad yn galw ar y Pwyllgor Gwaith i gyfarfod o leiaf 3 gwaith y flwyddyn]

Cyfarfodydd Is-Bwyllgor Cyhoeddiadau Barddas:

11eg Mehefin, 2024 5ed Hydref, 2024 4ydd Rhagfyr, 2024
11eg Mawrth, 2025

Aelodaeth Barddas Aelodaeth Barddas – crynodeb diwedd blwyddyn 31/03/2025

	31/03/23	31/03/24	31/03/25
Nifer yr aelodau:	531	538	* 535
Aelodau newydd yn ystod y flwyddyn		17	19
Colli aelod drwy farwolaeth (i ni wybod) yn ystod y flwyddyn:	23	2	3
Dad-ymaelodi / dileu oherwydd dim ateb:	83	8	19
Aelodau'n talu drwy archeb banc:	398	446	461
Dyledwyr ar ddiwedd y flwyddyn:	22	16	36
Dyled diwedd blwyddyn	£550	£400	** £585

* Dydy hyn ddim yn cynnwys Ysgolion Uwchradd sy'n cael y cylchgrawn am ddim.

** Mae hyn yn bennaf oherwydd bod aelodau'n anghofio addasu eu tanysgrifiad neu heb dalu tanysgrifiad mewn pryd.

Cyhoeddiadau gan Barddas Ebrill 2023 – Mawrth 2024

Y Cylchgrawn 'Barddas' (yng ngofal golygyddol y Prifardd Twm Morys)

Rhifyn 361 (Gwanwyn)	Ebrill 2024
Rhifyn 362 (Haf)	Gorffennaf 2024
Rhifyn 363 (Hydref)	Hydref 2024
Barddas Bach y Dolig	Rhifyn electronig
Rhifyn 364 (Gaeaf)	Chwefror 2025

Cyrolau gwasg 'Cyhoeddiadau Barddas' (yng ngofal Bethany Celyn Jukes-Hughes)

Egin, Aron Pritchard (Mehefin 2024)

Cariad Yw, Casi Wyn (Mehefin 2024)

Pethau sy'n Digwydd, Siôn Tomos Owen (Gorffennaf 2024)

deud llai, Dafydd John Pritchard (Hydref 2024)

rhwng dau feddwl, Christine James (Tachwedd 2024)

Chwarter Eiliad, Jo Heyde (Mawrth 2025)

O Ffrwyth y Gangen Hon, gol. Nia Morais (Mawrth 2025)

Cerddi'r Ystrad, Lyn Ebenezer (Mawrth 2025)

Pamffledi Caleidosgop - Rhaff, Mari George & **Bachgen Bach o Bonty**, Aneirin Karadog (Awst 2024)

Hoffem ddiolch yn fawr i'r Cyngor Llyfrau am barhad eu cefnogaeth i'n gweithgaredd cyhoeddi, ac am y cydweithio hwylus bob amser, a'r parodrwydd i ystyried ac ysgogi syniadau newydd.

Gweithgareddau hyrwyddol Barddas 2023/20234

Barddas oedd yn gyfrifol fel arfer am drefnu a chynnal ymryson y beirdd (**Ymryson Barddas**) yn yr Eisteddfod Genedlaethol ym Mhontypridd, Rhondda Cynon Taf.

Cafwyd 4 ymryson hwyliog, gyda Twm Morys a Gruffudd Antur yn Meurynna ac Islwyna'n ddifyr ac yn ddeheuig fel arfer. Wrth eu hochr roedd Mair Tomos Ifans a'r Prifardd Emyr Lewis yn gyfrifol am feirniadu limrigau ac englynion y dydd; a chafwyd degau ar ddegau o'r rheini. Diolchwn i swyddogion yr Eisteddfod am hwyluso'r digwyddiad. Dyma'r buddugwyr:

Tlws Rolant o Fôn (Tîm buddugol yr Ymryson)	Llŷn ac Eifionydd
Tlws T Arfon Williams (englyn gorau'r Ymrysona)	Tîm Deheubarth
Tlws John Glyn Jones ('englyn y dydd' gorau)	Idris Reynolds
Tlws Edgar Parry Williams	John Wyn Jones

Buddugwyr Englyn y Dydd:

Mawrth	Huw Meirion Edwards
Mercher	Arwel Emlyn
Iau	Huw Meirion Edwards
Gwener	Idris Reynolds

Buddugwyr Limrig y Dydd:

Mawrth
Mercher
Iau
Gwener

Iwan Bryn James
John Wyn Jones
John Wyn Jones
Meirion Jones

Cynhaliwyd cystadlaethau **Tlwsau Barddas** hefyd a'r enillwyr oedd:

Tlws Pat Neill – ysgolion cynradd: Isabelle Bray (Ysgol Myfenydd, Ceredigion)

Tlws Ysgolion Uwchradd: Luned Medi Defis (Ysgol Gyfun Bro Myrddin)

Tlws D Gwyn Evans – oedran 16 – 25 Tesni Peers (Wrecsam)

Tlws y Gerdd Rydd – cerdd rydd orau Barddas: Manon Wynn Davies

Tlws W D Williams – englyn unigol gorau Barddas: Arwel Emlyn

Tlws Roy Stephens – cerdd gaeth orau Barddas: Alan Llwyd

Ar benwythnos 1af – 3ydd Tachwedd, 2023 cynhaliwyd **Gŵyl Gerallt** ym Mhenllyn, gyda'r prif sylw ar goffáu deng mlynedd ers bu farw Gerallt Lloyd Owen.

Penderfynwyd neilltuo'r ŵyl gyfan i ddathlu bywyd a gwaith Gerallt ei hun. Bu cefnogaeth dda iawn i weithgareddau'r ŵyl gyda Chlwb Golff y Bala dan ei sang ar gyfer cyflwyniadau'r dydd Sadwr. Dyma grynodedb o'r rhaglen:

Nos Wener:

Neuadd Bentref Llanuwchllyn, gig gyda Bob Delyn a'r Ebillion a Katie Howells (trefnwyd gan Fenter Gymunedol Llanuwchllyn).

Dydd Sadwrn:

Yng Nghlwb Golff y Bala:

‘Talwrn yr Ysgolion Uwchradd’ – Ysgol Godre'r Berwyn v Ysgol Dyffryn Conwy, dan ofal y Meuryn, Ceri Wyn Jones (ar gyfer Radio Cymru).

Darlith Goffa Gerallt 2024: ‘Cerddi anghasgledig ac anghasgladwy Gerallt’ –Dr. Gruffudd Antur.

‘Sesiwn Hel Atgofion am Gerallt’ – Huw Jones, Elwyn Edwards, Elfyn Pritchard, Eilir Hendre ac Angharad Elen dan gadeiryddiaeth Ynyr Williams.

‘Cerdd Orau Gerallt’ – llys llên gyda'r Prifardd Emyr Lewis yn cadw trefn ar ddadleuon y Prifardd Myrddin ap Dafydd, Y Prifardd Mererid Hopwood, Eurig Salisbury, Y Prifardd Tudur Dylan Jones, Nia Powell, a'r Dr. Peredur Lynch.

Ymryson Cofio Gerallt – gyda'r Meuryn Twm Morys a'r Islwyn Gruffudd Antur yn graddio beirdd timoedd Penllyn, Llandwrog, Tir Iarll a Chilmeri.

Enillwyd cystadleuaeth englyn yr ŵyl ar y cyd gan Nia Powell a'r Prifardd Tudur Dylan Jones.

Bore Sul: taith i Lyn Caereini wedi'i thywys gan Eilir Hendre.

Cynhaliwyd nifer o **lansiadau cyfrolau newydd** pan fu awduron yn cael eu holi ac yn trafod a chyflwyno eu gwaith. Roedd y digwyddiadau yn gartrefol broffesiynol, gyda chynulleidfau dda ymhob un. Llwyddwyd i gael sylw i amryw o'n cyfrolau newydd ar raglenni teledu megis Heno, ar y radio ac mewn cylchgronau. Roedd y cyhoeddusrwydd cenedlaethol i'r lansiadau yn gyfrwng buddiol i hyrwyddo gwerthiant.

Bu nifer o aelodau'r Gymdeithas yn weithgar yn **hyrwyddo Cerdd Dafod yn lleol** yn ystod y flwyddyn, drwy gynnal dosbarthiadau cynganeddu mewn canolfannau ac yn rhithiol, a chefnogi beirdd unigol sy'n dysgu'r grefft. Bu eraill yn sgwrsio neu ddarlithio am farddoniaeth, a llunio englynion a cherddi ar gyfer achlysuron penodol.

Partneriaeth rhwng y BBC a Barddas sy'n gyfrifol am ddewis '**Bardd y Mis**' i lunio cerddi cyfoes i'w darlledu ar Radio Cymru. Jo Heyde a fu'n gyfrifol am gydlyn cyfraniadau'r beirdd gyda Radio Cymru, a chyfrannodd sawl un o'n haelodau at y raglenni Radio o fis i fis. Dyma gofnod o'r rhai a fu'n feirdd y mis yn ystod y cyfnod dan sylw'r adroddiad hwn: Ebrill 2024, Esyllt Angharad Lewis; Mai 2024, Alan Llwyd; Mehefin 2024, Casia Wiliam; Gorffennaf 2024, Jo Heyde; Awst 2024, Lowri Hedd; Medi 2024, Meirion Jones; Hydref 2024, Gwen Saunders Collins; Tachwedd 2024, Eirian Dafydd; Rhagfyr 2024, Aron Pritchard; Ionawr 2025 Gareth Evans Jones; Chwefror 2025, Rhys Iorwerth; Mawrth 2025, Brenig Davies.

Yn ogystal â'n gwefan, defnyddiwyd cyfryngau X (Trydar) a Gweplyfr a thebyg yn helaeth iawn hefyd i hyrwyddo'n digwyddiadau a'n lansiadau. Yn sicr, bu hyn yn allweddol i gynnal proffil ein gwaith. Gyda mwy o bobl yn siopa 'ar lein', mae'n gyfrwng pwysig i'r dyfodol, yn enwedig ymhlith y to iau.

Croesawyd penodiad Sioned Erin Hughes ar y 1af Ebrill 2024 yn gydlynnydd newydd Barddas.

Aled Evans

Ysgrifennydd

Rhagfyr 2025

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

4. Talwyd yr ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag ymddiriedolwyr) canlynol am waith arbenigol yn trefnu digwyddiadau hyrwyddol:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Gruffudd Antur (gwaith yn yr Eisteddfod Gen)	Islwyna		540

Gwnaed y taliad uchod gan Barddas wedi i'r elusen dderbyn y swm gan y BBC.

5. Talwyd 3 ymddiriedolwr (neu bersonau cysylltiedig ag ymddiriedolwyr) ad-daliadau am gostau roeddynt wedi eu talu ar ran Barddas a chostau teithio yn ystod y flwyddyn am gyfanswm o £1,146. Roedd y taliadau hyn yn cyfateb i'r costau dalwyd ar ran Barddas gan yr ymddiriedolwyr ac nid oedd unrhyw elw neu fudd i'r Ymddiriedolwyr.

Yn ystod y flwyddyn derbyniwyd rhoddion o £150 gan ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag ymddiriedolwyr) (£100 tuag at Gwyl Gerallt a £50 i Gronfa Gerallt).

6. Yn ystod y flwyddyn, darparwyd benthyciadau gan yr ymddiriedolwyr i'r elusen am gyfanswm o £6,200. Mae'r benthyciadau yn ddi-log ac nid oes amser penodol ar gyfer eu had-dalu.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

4. Talwyd yr ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag ymddiriedolwyr) canlynol am waith arbenigol yn trefnu digwyddiadau hyrwyddol:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Gruffudd Antur (gwaith yn yr Eisteddfod Gen)	Islwyna		540

Gwnaed y taliad uchod gan Barddas wedi i'r elusen dderbyn y swm gan y BBC.

5. Talwyd 3 ymddiriedolwr (neu bersonau cysylltiedig ag ymddiriedolwyr) ad-daliadau am gostau roeddynt wedi eu talu ar ran Barddas a chostau teithio yn ystod y flwyddyn am gyfanswm o £1,146. Roedd y taliadau hyn yn cyfateb i'r costau dalwyd ar ran Barddas gan yr ymddiriedolwyr ac nid oedd unrhyw elw neu fudd i'r Ymddiriedolwyr.

Yn ystod y flwyddyn derbyniwyd rhoddion o £150 gan ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag ymddiriedolwyr) (£100 tuag at Gwyl Gerallt a £50 i Gronfa Gerallt).

6. Yn ystod y flwyddyn, darparwyd benthyciadau gan yr ymddiriedolwyr i'r elusen am gyfanswm o £6,200. Mae'r benthyciadau yn ddi-log ac nid oes amser penodol ar gyfer eu had-dalu.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

England & Wales - Charity number 511899

Accounts

BARDDAS – Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

ADRODDIAD BLYNYDDOL YR YSGRIFENNYDD AR RAN Y PWYLLGOR GWAITH am y flwyddyn Ebrill 2023 – Mawrth 2024

Pwyllgor Gwaith Barddas:

Swyddogion y Pwyllgor Gwaith:

Cadeirydd:	Aneirin Karadog	2017 – Medi 2023 *
	Gwenallt Llwyd Ifan	Medi 2023 – **
Is Gadeirydd:	Llion Elis Jones	2017 – 2023
Trysorydd:	Carwyn Llŷr James	2021 – 2023 *
	Dafydd Meirion Jones	2023 – **
Ysgrifennydd:	Rhys Dafis	2017 – 2024
	Aled Evans	2024 – **

Aelodau'r Pwyllgor Gwaith

Dafydd John Pritchard	2020
Tudur Dylan Jones	2020
Gruffudd Antur Edwards	2021
Nerys Mari George	2020
Mererid Hopwood	2020
Osian Rhys Jones	2020
Joanne Debrah Heyde	2022
Elinor Wyn Reynolds	2022
Aneirin Karadog	2023 *

* Ymddiswyddo fel Swyddogion yn y Cyfarfod Blynyddol 06/09/2023. Aneirin Karadog a Llion Elis Jones yn parhau yn aelod o'r Pwyllgor Gwaith.

** Cyfethol yn aelodau o'r Pwyllgor Gwaith ac yn Swyddogion yn dilyn y Cyfarfod Blynyddol ar 06/09/2023.

Swyddogion Cyflogedig Barddas:

Golygydd cylchgrawn Barddas:	Twm Morys	2011 –
Golygydd cyfrolau Barddas:	Bethany Celyn Jukes-Hughes	2023 –
Cydlynnydd:	Heledd Melangell Williams	2023

Cyfranwyr eraill at waith Barddas:

Cynrychiolydd y Cyngor Llyfrau:	Arwel Jones.
Cyfrifydd:	Cwmni Hill a Roberts, Rhuthun
Bancwyr:	Banc Barclays, Cangen Porthmadog Banc Y NatWest
Dylunwyr ac Argraffwyr:	Elgan Griffiths (GraffEG), Tanwen Haf, Olwen Fowler, Sion Ilar, Y Lolfa, Gwasg Gomer. Rebecca Ingleby Davies, Serol Print

Ar Banel Llên Canolog yr Eisteddfod Genedlaethol: Yr Ysgrifennydd.
Ar Banel Dewis Bardd Plant Cenedlaethol Cymru: Y Cadeirydd.

Cyfarfodydd Pwyllgorau Barddas yn y cyfnod dan sylw

Cyfarfodydd Pwyllgor Gwaith Barddas:

01 Gorffennaf, 2023 07 Hydref, 2023 03 Chwefror, 2024

[Mae'r Cyfansoddiad yn galw ar y Pwyllgor Gwaith i gyfarfod o leiaf 3 gwaith y flwyddyn.]

Cyfarfodydd Is-Bwyllgor Cyhoeddiadau Barddas:

1af o Orffennaf, 2023 – Aberystwyth

7fed o Hydref, 2023 – Aberystwyth

12fed o Fawrth, 2024 – Cyfarfod rhithiol

Aelodaeth Barddas

	31/03/23	31/03/24
Nifer yr aelodau:	531	538
Aelodau newydd yn ystod y flwyddyn		17
Colli aelod drwy farwolaeth (i ni wybod) yn ystod y flwyddyn:	23	2
Dad-ymaelodi / dileu oherwydd dim ateb:	83	8
Aelodau'n talu drwy archeb banc:	398	446
Dyledwyr ar ddiwedd y flwyddyn:	22	16

Cyhoeddiadau gan Barddas Ebrill 2023 – Mawrth 2024

Y Cylchgrawn 'Barddas' (yng ngofal Golygyddol y Prifardd Twm Morys)

Rhifyn 357 (Gwanwyn)	Ebrill 2023
Rhifyn 358 (Haf)	Gorffennaf 2023
Rhifyn 359 (Hydref)	Hydref 2023
Barddas Bach y Dolig	Rhifyn electronig
Rhifyn 360 (Gaeaf)	Chwefror 2024

Cyfrolau gwasg 'Cyhoeddiadau Barddas' (yng ngofal Bethany Celyn Jukes-Hughes)

Y Gragen, Casia Wiliam, Mai 2023 (Beirdd Bach)

Oriel y Bardd, gol. D. Geraint Lewis, Mai 2023 (Rhaglen 22-23)

Tonfedd Heddiw: Gwawrio, Tegwen Bruce-Deans, Mehefin 2023 (Rhaglen 23-24)

Mymryn Rhyddid, Gruffudd Owen, Gorffennaf 2023 (Rhaglen 23-24)

Curiadau: Blodeugerdd LHDTG+, gol. Gareth Evans-Jones, Awst 2023 (Rhaglen 23-24)

Pamffled Prifeirdd Cymru, Twm Morys & Emyr Young, Awst 2023 (tu allan i'r rhaglen)

Gweld Llun o Glywed Llinell, Rhys Dafis, Hydref 2023 (Rhaglen 23-24)

Pigion y Talwrn 14, gol. Ceri Wyn Jones, Tachwedd 2023 (Rhaglen 23-24)

Tymor Da, Robat Powell, Mawrth 2023

Mae Gêm yn Fwy na Gêm: Blodeugerdd Chwaraeon, gol. Sioned Dafydd, Mawrth 2024 (Rhaglen 23-24)

Cerddi'r Arfordir (Blodeugerdd), gol. Mari George, Mawrth 2024

Hoffem ddiolch yn fawr i'r Cyngor Llyfrau am barhad eu cefnogaeth i'n gweithgaredd cyhoeddi, ac am y cydweithio hwylus bob amser, a'r parodrwydd i ystyried ac ysgogi syniadau newydd.

Gweithgareddau hyrwyddol Barddas 2023/20234

Barddas oedd yn gyfrifol fel arfer am drefnu a chynnal ymryson y beirdd (**Ymryson Barddas**) yn yr Eisteddfod Genedlaethol ym Moduan, Pen Llŷn.

Cafwyd 4 ymryson hwyliog, gyda Twm Morys yn Feurn am y tro cyntaf, a hynny'n ddeheuig fel arfer. Wrth ei ochr roedd Meurn cynorthwyol, a feddyddiwyd â'r enw anrhydeddus, "Yr Islwyn", sef Gruffudd Antur. Diolchwn i swyddogion yr Eisteddfod am hwyluso'r digwyddiad. Dyma'r buddugwyr:

Tlws Rolant o Fôn (Tîm buddugol yr Ymryson)	Deheubarth
Tlws T Arfon Williams (englyn gorau'r Ymrysona)	Tîm Llŷn ac Eifionydd
Tlws John Glyn Jones ('englyn y dydd' gorau)	Huw Meirion Edwards
Tlws Edgar Parry Williams	Arwel 'Pod' Roberts

Buddugwyr Englyn y Dydd:

Mawrth	Huw Meirion Edwards
Mercher	Huw Meirion Edwards
Iau	Huw Meirion Edwards
Gwener	Gruffudd Antur

Buddugwyr Limrig y Dydd:

Mawrth	Carys Parry
Mercher	Siân Northey
Iau	J. Arwel Jones
Gwener	Arwel 'Pod' Roberts

Cynhaliwyd cystadlaethau **Tlwsau Barddas** hefyd a'r enillwyr oedd:

Tlws Pat Neill – ysgolion cynradd	Emily Smith Jones (Ysgol Ponrhydfendigaid)
Tlws Ysgolion Uwchradd	Cadi Prys Dafydd (Ysgol Gyfun Glan Taf)
Tlws D Gwyn Evans – oedran 16 – 25	Lois Medi William, (Caernarfon)
Tlws y Gerdd Rydd – cerdd rydd orau Barddas:	Guto Dafydd ((Pwllheli)
Tlws W D Williams – englyn unigol gorau Barddas:	Huw Meirion Edwards (Llandre)
Tlws Roy Stephens – cerdd gaeth orau Barddas:	Emyr Lewis (Craig Cefn Parc)

Ar benwythnos 24 – 26 Tachwedd, 2023 cynhaliwyd **Gŵyl Gerallt** yng ngogledd-ddwyrain Cymru, gyda'i brif sylw ar Caerwys a'r cyffiniau. Roedd yr Ŵyl yn achlysur i ddathlu 500 mlynedd ers Eisteddod Caerwys 2023, pryd y daeth penceirddiaid y genedl at ei gilydd i grynhoi a rhoi trefn ar reolau 'Cerdd Dafod'. Roedd yn fraint i'r Gymdeithas fod yng ngofal y dathliad, a chafwyd cefnogaeth frwdfrydig gan gyfeillion i'r traddodiad yn y rhan hanesyddol hon o Gymru. Dyma grynodeb o'r rhaglen:

Nos Wener:

Yn Theatr Elwy, Ysgol Glan Clwyd: Noson yng nghwmni Siân James, Gwyneth Glyn a Twm Morys:

Dydd Sadwrn:

Bore Sadwrn: Yn neuadd hanesyddol Plas Mostyn:

Darlith Gerallt 2023: 'Eisteddfod Caerwys a'r traddodiad cerdd dafod' – Dr Peredur Lynch a Dr. Gruffudd Antur.

'Awenau gwerin Tegeingl' – cyflwyniadau gan Dr. Goronwy Wynne ac Ieuan ap Siôn.

'Ceinciau'r oesoedd' – datganiadau ar y delyn gan Sioned Williams, Telynores Garmon.

Pnawn Sadwrn: Yn Neuadd y Dref, Caerwys:

'Lleisiau yfory' – Nia Morais, Bardd Plant Cymru yn rhannu cynnyrch gweithdai barddoni yn ysgolion cynradd Cymraeg y Gwenffrwd, Mornant a Thremeirchion.

'Talwrn yr Ysgolion Uwchradd' – Maes Garmon v Glan Clwyd, dan ofal y meuryn Ceri Wyn Jones (ar gyfer Radio Cymru).

'Cerdd gaeth fwyaf yr iaith' – cynnadi panel o feirdd, gyda'r Prifardd Emyr Lewis yn cadw trefn ar ddadleuon y Prifardd Dafydd John Pritchard, Nia Powell, a'r Dr. Peredur Lynch.

Seremoni wobrwyo 'Pencerdd Powys 2023' am awdl 'Etifeddiaeth', a enillwyd gan y Prifardd Alan Llwyd. Y gadair arian hardd yn rhodd gan gyfeillion o'r ardal.

Nos Sadwrn: yng Ngwesty'r Oriel, Llanelwy:

Trafod awdl Pencerdd Caerwys 2023 yng ngofal y Prifeirdd Mererid Hopwood a Myrddin ap Dafydd.

Ymryson 500 mlynedd' – gyda'r Meuryn Twm Morys a'r Islwyn Gruffudd Antur yn graddio beirdd timoedd Y Berffro, Mathrafal a Dinefwr.

Bore Sul: yn ardal Treffynnon: 'Pererindod Tegeingl' i Ffynnon Gwenfrewi ac Abaty Dinas Basing yng nghwmni'r cywyddwyr.

Mae Barddas yn ddiolchgar i *Llenyddiaeth Cymru a Chyngor Llyfrau Cymru*, am gefnogi'r Wyl – a hefyd i drigolion diwylliedig yr ardal am cefnogaeth a'u croeso cynnes.

Cynhaliwyd nifer o **lansiadau cyfrolau newydd** pan fu awduron yn cael eu holi ac yn trafod a chyflwyno eu gwaith. Roedd y digwyddiadau yn gartrefol broffesiynol, gyda chynulleidfa dda ymhob un. Llwyddwyd i gael sylw i amryw o'n cyfrolau newydd ar raglenni teledu megis Heno, ar y radio ac mewn cylchgronau. Roedd y cyhoeddusrwydd cenedlaethol i'r lansiadau yn gyfrwng buddiol i hyrwyddo gwerthiant.

Bu nifer o aelodau'r Gymdeithas yn weithgar yn **hyrwyddo Cerdd Dafod yn lleol** yn ystod y flwyddyn, drwy gynnal dosbarthiadau cynganeddu mewn canolfannau ac yn rhithiol, a chefnogi beirdd unigol sy'n dysgu'r grefft. Bu eraill yn sgwrsio neu ddarlithio am farddoniaeth, a llunio englynion a cherddi ar gyfer achlysuron penodol.

Partneriaeth rhwng y BBC a Barddas sy'n gyfrifol am ddewis '**Bardd y Mis**' i lunio cerddi cyfoes i'w darlledu ar Radio Cymru. Jo Heyde a fu'n gyfrifol am gydlyn cyfraniadau'r beirdd gyda Radio Cymru, a chyfrannodd sawl un o'n haelodau at y raglenni Radio o fis i fis.

Yn ogystal â'n gwefan, defnyddiwyd cyfryngau Trydar a Gweplyfr a thebyg yn helaeth iawn hefyd i hyrwyddo'n digwyddiadau a'n lansiadau. Yn sicr, bu hyn yn allweddol i gynnal proffil ein gwaith. Gyda mwy o bobl yn siopa 'ar lein', mae'n gyfrwng pwysig i'r dyfodol, yn enwedig ymhlith y to iau.

Rhys Dafis
Ysgrifennydd
Rhagfyr 2024

Rhif yr elusen: 511899

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD
BARDDAS
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN
YN Y DIWEDDU 31 MAWRTH 2024

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

CYNNWYS

Disgrifiad	Tudalen
Manylion yr ymddiriedolwyr a'r pwyllgor gwaith	2
Adroddiad yr ymddiriedolwyr	3
Adroddiad yr archwiliwr annibynnol	6
Datganiad o weithgaredd ariannol	8
Mantolen	9
Nodiadau	10

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2024

Mae'r Ymddiriedolwyr yn cyflwyno'u hadroddiad ynghyd â datganiadau ariannol yr elusen ar gyfer y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2024.

Gwybodaeth gyffredinol a manylion gweinyddiaeth yr elusen, yr Ymddiriedolwyr oedd yn gweithredu rhwng 1 Ebrill 2023 a 31 Mawrth 2024 a'i ymgynghorwyr: -

Enw Cofrestredig yr Elusen	Y Gymdeithas Gerdd Dafod
Rhif Cofrestru'r Elusen	511899
Cyfeiriad Cofrestredig	Cilgwyn, Llansannan, Dinbych, LL16 5HL

Llywydd Anrhydeddus	Dafydd Islwyn
---------------------	---------------

Ymddiriedolwyr (Y Pwyllgor Gwaith)

Cadeirydd	Y Prifardd Aneirin Karadog (ymddeolodd 6 Medi 2023) Y Prifardd Gwenallt Llwyd Ifan (cyfetholwyd 6 Medi 2023)
Is-gadeirydd	Y Prifardd Llion Elis Jones (ymddeolodd 6 Medi 2023) Y Prifardd Aneirin Karadog (penodwyd 6 Medi 2023)
Trysorydd	Llŷr James (ymddeolodd 6 Medi 2023) Dafydd Meirion Jones (cyfetholwyd 6 Medi 2023)
Ysgrifennydd	Rhys Dafis (ymddeolodd 31 Mawrth 2024)
Darpar ysgrifennydd	Aled Maredudd Evans (cyfetholwyd 06 Medi 2023)

Y Prifardd Llion Elis Jones
Gruffudd Antur Edwards
Nerys Mari George
Y Prifardd Mererid Hopwood
Y Prifardd Tudur Dylan Jones
Y Prifardd Osian Rhys Jones
Y Prifardd Dafydd John Pritchard
Joanne Debra Heyde
Elinor Wyn Reyonlds

Golygydd Llawrydd

Y Prifardd Twm Morys

Staff

Alaw Griffiths (gadael Mehefin 2023)
Bethany Celyn Jukes-Hughes
Heledd Williams (ymuno Medi 2023)

Archwiliwr Annibynnol

R A Roberts BSc, FCA
Hill & Roberts
Cyfrifwyr Siartredig
1 Tan y Castell
Rhuthun
Sir Ddinbych
LL15 1DQ

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2024

Strwythur a rheolaeth y cronfeydd elusennol

Mae Y Gymdeithas Gerdd Dafod (y “Gymdeithas”) yn fenter wedi ei sefydlu o dan gyfansoddiad ysgrifenedig ac yn cael ei gweinyddu gan Bwyllgor Gwaith. Mae pob aelod o’r Pwyllgor Gwaith yn Ymddiriedolwr/wraig yn yr elusen. Mae’r Gymdeithas elusennol wedi ei chofrestru gyda’r Comisiwn Elusennau (rhif 511899).

Mae’r Pwyllgor Gwaith wedi ei ethol o blith aelodau’r Gymdeithas. Y Pwyllgor Gwaith sy’n gyfrifol am reoli gwaith y Gymdeithas ar ran yr aelodau. Mae’r Pwyllgor Gwaith yn ethol swyddogion o’u plith.

Nodau ac amcanion

Nod y Gymdeithas yw addysgu’r cyhoedd i werthfawrogi a deall barddoniaeth Gymraeg, yn enwedig y gelf o gynganeddu a hybu’r rhai sydd am farddoni.

Darparu budd i’r cyhoedd

Wrth gynllunio ein gwaith am y flwyddyn, mae’r Ymddiriedolwyr wedi ystyried canllawiau’r Comisiwn Elusennau ar fudd y cyhoedd. Mae’r Gymdeithas yn gweithio i gyflawni ei hamcanion drwy gyhoeddi o leiaf pedwar rhifyn o’r cylchgrawn *Barddas* yn flynyddol, cyhoeddi llyfrau, a chynnal cyfarfodydd a digwyddiadau hyrwyddol amrywiol ledled Cymru ac ar y cyfryngau.

Trefniant a Gweithgareddau

Yn ystod y flwyddyn, cyhoeddwyd y llyfrau canlynol gyda chymorth y Cyngor Llyfrau: -

Y Gragen; Oriel y Bardd; Gwawrio; Mymryn Rhyddid; Curiadau: Bloeugerdd LHDTC+; Dau Lais: Detholiad o Waith Gwilym Ceri Jones; Prifeirdd Cymru - Llŷn ac Eifionydd; Gweld Llun o Glywed Llinell; Pigion y Talwrn 14; Mae Gêm yn Fwy Na Gêm: Blodeugerdd Chwaraeon; Tymor Da; Cerddi'r Arfordir.

Cyhoeddwyd 5 rhifyn o *Barddas* a chynhaliwyd cystadlaethau Tlysau *Barddas* yn Eisteddfod Genedlaethol Llyn ac Eifionydd a Gwyl Gerallt yng Nghaerwys a’r cyffiniau, yn ogystal a nifer o lansiadau Creola newydd. Mewn partneriaeth â’r BBC, trefnwyd “Bardd y Mis” ar gyfer darllediadau Radio Cymru a chyromyid yn gyson at raglenni’n trafod barddoniaeth.

Adolygiad ariannol

Mae’r Gymdeithas wedi parhau i dderbyn grantiau oddi wrth Cyngor Llyfrau Cymru. Derbyniwyd cyfanswm o £75,689 (2022-23: £83,040). Mae canlyniadau’r elusen i’w gweld yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol. Cyfanswm incwm oedd £116,886 (2023 - £127,727) a chyfanswm gwariant oedd £172,691 (2023 - £130,778). Mae hyn yn gadael gwariant net o £55,805 wedi tynnu o gronfeydd yr elusen am y flwyddyn (2023 – gwariant net £3,051).

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2024

Polisi cronfeydd

Mae'n rhan o bolisi'r elusen i gadw cronfeydd anghyfyngedig sef y cronfeydd rhydd, ar lefel sy'n hafal i tua 3 mis o dreuliau anghyfyngedig. Mae hyn yn caniatáu cronfa ddigonol i dalu costau rheoli, gweinyddu a chynnal yr elusen.

Mae'r gronfa anghyfyngedig wedi disgyn i lefel sy'n is na sy'n ddelfrydol ar 31 Mawrth 2024. Mae'r ymddiriedolwyr wedi cydnabod hyn ac wedi rhoi cynllun mewn lle i godi'r gronfa yn ôl i'r lefel sy'n cyfateb a'r polisi. Gweler sylwadau ar dudalen 9 "Busnes hyfyw".

Polisi Buddsoddiad

Yr amcan buddsoddiad yw diogelu'r buddsoddiadau cyfredol yn erbyn chwyddiant ac i gael incwm rhesymol yn ôl. Mae'r Elusen yn defnyddio cyfrifon cadw yn y banc, er mwyn ennill ychydig log a chadw arian yr Elusen yn ddiogel.

Rheolaeth Risg

Mae'r Ymddiriedolwyr wedi gwneud arolwg risg ym meysydd strategaeth, busnes a gweithredol yr Elusen a gallant gadarnhau y byddai'r Elusen mewn sefyllfa i liniaru unrhyw risg ragweladwy.

Cynlluniau ar gyfer y dyfodol

Mae'r Gymdeithas yn parhau i weithio'n agos gyda Chyngor Llyfrau Cymru a bwriada'r elusen barhau i gyhoeddi llyfrau, cyhoeddi'r cylchgrawn, cynnal digwyddiadau hyrwyddol amrywiol (megis lansiadau, ymrysonau, cystadleuthau barddoniaeth a Gŵyl flynyddol).

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r Ymddiriedolwyr fel Pwyllgor Gwaith yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â chyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifeg y DU (Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig).

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2024

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr (parhad)

Mae cyfraith sy'n berthnasol i elusennau yn gofyn bod yr Ymddiriedolwyr yn paratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi safbwynt cywir a theg ar faterion yr elusen fel y mae pethau ac o'r ffynonellau sy'n dod i mewn a defnydd y ffynonellau, gan gynnwys incwm a gwariant y cwmni elusennol dros y cyfnod hwnnw. Fel rhan o waith paratoi'r datganiadau ariannol, bydd gofyn i'r Ymddiriedolwyr wneud y canlynol:

- Dewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson
- Dilyn dulliau ac egwyddorion Datganiad o Arferion Argymelledig yr Elusen
- Beirniadu ac amcangyfrif yn rhesymol ac yn bwyllog
- Paratoi'r datganiadau ariannol yn seiliedig ar fusnes sydd ar fynd oni bai ei bod yn anaddas cymryd y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion ariannol digonol sy'n datgelu, gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, beth ydy sefyllfa ariannol yr elusen ac yn eu galluogi nhw i sicrhau fod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio gyda Deddf Elusennau 2011, Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) perthnasol, a chyfansoddiad yr elusen. Maen nhw hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r elusen ac felly hefyd dros gymryd camau rhesymol er mwyn rhwystro a datgelu unrhyw dwyll neu anghysondeb arall.

Datganiad

Mae adroddiad yr Ymddiriedolwyr wedi ei gymeradwyo gan yr Ymddiriedolwyr.

Arwyddwyd *A M Evans*

Aled Maredudd Evans – Ysgrifennydd

Dyddiad 22 Ionawr 2025

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

Adroddaf i'r Ymddiriedolwyr ar fy archwiliad o gyfrifon Y Gymdeithas Gerdd Dafod ("yr Ymddiriedolaeth") am y flwyddyn yn diweddu 31ain Mawrth 2024 fel ag y gwelir ar dudalennau 8 hyd 19.

Cyfrifoldebau a'r sail adrodd

Fel Ymddiriedolwyr elusen yr Ymddiriedolaeth rydych yn gyfrifol am baratoi'r cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011 ("y Ddeddf").

Adroddaf mewn perthynas â'm harchwiliad o gyfrifon yr Ymddiriedolaeth a gwblhawyd o dan adran 145 o Ddeddf 2011 ac wrth ymgymryd â'm harchwiliad, dilynais yr holl Gyfarwyddiadau cymwys a roddwyd gan y Comisiwn Elusennau o dan adran 145(5)(b) o'r Ddeddf.

Datganiad yr archwiliwr annibynnol

Cwblheais fy archwiliad. Cadarnhaf nad yw unrhyw faterion perthnasol wedi dod i'm sylw mewn perthynas â'r archwiliad sy'n rhoi achos i mi gredu, mewn unrhyw agwedd berthnasol bod:

- cofnodion cyfrifyddu heb eu cadw ar gyfer yr Ymddiriedolaeth fel sy'n ofynnol gan adran 130 o'r Ddeddf; neu
- nid yw'r cyfrifon yn cyfateb â'r cofnodion hynny; neu
- nid yw'r cyfrifon yn cydymffurfio â'r gofynion cymwys yngylch ffurf a chynnwys cyfrifon a amlinellir yn Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008 heblaw unrhyw ofyniad bod y cyfrifon yn rhoi darlun 'gwir a theg' nad yw'n fater i'w ystyried fel rhan o archwiliad annibynnol.

Mae dau fater wedi dod i'm sylw yn ystod fy archwiliad o gofnodion cyfrifyddu'r elusen y tynnaf sylw atynt yn yr adroddiad hwn.

Mae'r ymddiriedolwyr wedi adolygu amodau'r gymynrodd a dderbyniwyd o dan ewyllys Pat Neill. Mae'r ymddiriedolwyr bellach yn credu bod y gronfa gyfyngedig hon hefyd yn gronfa waddol ac felly maent wedi trosglwyddo digon o arian cyffredinol i adfer y gronfa i gydymffurfio â'r amodau hynny ac wedi cynrychioli'r gronfa o fewn y datganiadau ariannol ar dudalennau 8, 9, 11 ac yn fwy arbennig yn nodyn 20 ar dudalen 17.

Y gwariant net ar gyfer y flwyddyn cyn trosglwyddo arian oedd £55,805 o'i gymharu â £3,051 ar gyfer y flwyddyn flaenorol. Mae'r ymddiriedolwyr wedi adolygu'r rhesymau dros y lefel uchel hon o wariant net ac wedi nodi eu hesboniadau ar dudalen 10 o dan y polisi Cyfrifo 'Busnes Gweithredol'. Mae'r ymddiriedolwyr wedi cymryd camau i leihau costau a gwella adnoddau ariannol yr elusen o fewn y cyfnod ariannol canlynol a sicrhau parhad yr elusen a chyflawni amcanion yr elusen.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

Nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion eraill mewn perthynas â'r archwiliad y dylid dwyn sylw atynt yn yr adroddiad hwn er mwyn sicrhau dealltwriaeth briodol o'r cyfrifon.

Llofnodwyd ***R A Roberts***

Richard Andrew Roberts BSc FCA

Hill & Roberts, Cyfrifwyr Siartredig, 1 Tan y Castell Rhuthun, Sir Ddinbych LL15 1DQ

Dyddiad 23 Ionawr 2025

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

DATGANIAD O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2024

	Nodyn	2024 Cronfa heb gyfyngiad £	2024 Cronfa wedi ei gyfyngu £	2024 Cronfa gwaddol £	2024 Cyfanswm cronfeydd £	2023 Cyfanswm cronfeydd £
Adnoddau a dderbyniwyd						
Rhoddion a chymynroddion	3	91,432	-	-	91,432	97,784
Gweithgareddau elusennol	4	25,041	-	-	25,041	29,819
Buddsoddiadau	5	228	-	185	413	124
		116,701	-	185	116,886	127,727
Adnoddau a dreuliwyd						
Gweithgareddau elusennol	6	172,506	-	185	172,691	130,778
Cyfanswm gwariant		172,506	-	185	172,691	130,778
Incwm/ (Gwariant) Net		(55,805)	-	-	(55,805)	(3,051)
Symudiadau net rhwng cronfeydd		(1,152)	(13,848)	15,000	-	-
Adnoddau a dderbyniwyd net		(56,957)	-	15,000	(55,805)	(3,051)
Cyfanswm cronfeydd 1 Ebrill 2023		64,697	13,848	-	78,545	81,596
Cyfanswm cronfeydd 31 Mawrth 2024		7,740	-	15,000	22,740	78,545

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

MANTOLEN AR 31 MAWRTH 2024

	Nodyn	2024	2023
		£	£
ASEDAU PARHAOL			
Asedau cyffyrddadwy	16	637	-
ASEDAU CYFREDOL			
Stoc	17	12,964	26,804
Dyledwyr a Rhagdaliadau	18	7,660	3,803
Arian yn y banc		16,205	65,791
		<u>36,829</u>	<u>96,398</u>
CREDYDWYR			
Yn daladwy o fewn y flwyddyn	19	14,726	17,853
		<u>22,103</u>	<u>78,545</u>
		<u>22,740</u>	<u>78,545</u>
CRONFEYDD			
Gwaddol	20	15,000	-
Wedi eu cyfyngu gwaddol	20	-	13,848
Heb eu cyfyngu	20	7,740	64,697
		<u>22,740</u>	<u>78,545</u>

Wedi ei gymeradwyo gan yr ymddiriedolwyr ar 22 Ionawr 2025

Gwenallt Lloyd Ifan

Y Prifardd Gwenallt Llwyd Ifan (*Cadeirydd*)

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

NODIADAU AR Y CYFRIFON AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2024

1. GWYBODAETH GYFFREDINOL

Mae'r Gymdeithas Gerdd Dafod yn elusen gofrestredig wedi ei sefydlu o dan gyfansoddiad ysgrifenedig. Mae'r elusen wedi ei chofrestru yng Nghymru â chyfeiriad cofrestredig Cilgwyn, Llansannan, Dinbych, LL16 5HL.

2. POLISI'AU CYFRIFO

Y Sail Gyfrifyddol

Y mae datganiadau ariannol yr elusen wedi eu paratoi ar sail confensiwn cost hanesyddol ac yn unol ag FRS 102 "The Financial Reporting Standard applicable in the UK and the Republic of Ireland" y "Charities SORP (FRS 102)" a Deddf Elusennau 2011.

Mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi yn unol â'r confensiwn costau hanesyddol, wedi ei ddiwygio ar gyfer ail brisio rhai asedau a dyledion ac eiddo buddsoddiad sydd wedi eu mesur yn ôl gwerth teg. Caiff y datganiad ariannol eu cyflwyno mewn punnoedd Prydeinig (£), arian gweithredu'r elusen a'i dalgrynnu at y bunt agosaf.

Busnes hyfyw

Yn ystod y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2024 roedd gwariant yr elusen £55,805 yn uwch na'r incwm ("colled am y flwyddyn"). Roedd hyn yn cynwys lleihad yng ngwerth y stoc llyfrau ar 31 Mawrth 2024 o £21,361 i adlewyrchu llyfrau sy'n anhebygol o gael eu gwerthu yn y dyfodol rhagweladwy. Roedd stoc ar ddechrae'r flwyddyn yn £26,804 ac ar ddiwedd y flwyddyn yn £12,964; a'r gostyngiad o £13,840 yn rhan o'r golled yma (gweler nodyn 8).

Mae gweddill y golled am y flwyddyn yn adlewyrchu'r canlynol:

- Lleihad yng ngwerthiant llyfrau yn gyffredinol sy'n adlewyrchu'r hinsawdd economaidd. Mae hyn wedi effeithio ar y sector gyhoeddi yng Nghymru'n gyffredinol.
- Cynydd mewn costau gyda'r incwm yn sefydlog neu'n crebachu – eto'n adlewyrchu'r hinsawdd economaidd a'r heriau cyllidol sy'n wynebu'r sector.
- Rhaglen gyhoeddi uchelgeisiol yn 2023/24 gyda costau cynhyrchu uchel a gwerthiant yn sylweddol llai na'r disgwyl.
- Costau eithriadol i gydnabod 500 mlynedd ers i grefft y mesurau cynganeddol ('cerdd dafod') gael ei chydabod a'i safoni yn Eisteddfod Caerwys 1523.

Mae'r heriau ariannol wedi parhau yn 2024/25 ac mae'r Ymddiriedolwyr wedi cymryd camau i leihau a rheoli costau ac i sicrhau fod gan yr elusen yr adnoddau ariannol priodol i'w galluogi i barhau i weithredu a chyflawni amcanion yr elusen yn effeithiol.

Ar y sail hon mae'r ymddiriedolwyr yn hyderus ei bod yn briodol i'r sail busnes hyfyw gael ei ddefnyddio wrth baratoi'r cyfrifon ac y bydd gan yr elusen gyfalaf gweithiol digonol ar gyfer y dyfodol rhagweladwy.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

Asedau sefydlog cyffyrddadwy

Mae asedau sefydlog yn cael eu cofnodi yn wreiddiol yn ôl eu cost ac yna'n cael eu datgan yn ôl eu cost llai dibrisiant ac unrhyw golledion amhariad. Mae unrhyw asedau sefydlog sydd yn cael eu datgan ar ail brisiad yn cael eu cofnodi yn ôl eu gwerth teg ar ddyddiad yr ail brisiad, llai unrhyw ddibrisio a cholledion amhariad pellach. Bydd cynnydd yng ngwerth ased yn sgil ail brisio yn cael ei gydnabod gydag elw a cholledion cydnabyddedig eraill heblaw ei fod yn gwyrddroi unrhyw elw cydnabyddedig a wnaed mewn blynnyddoedd cynt.

Dibrisiant

Mae'r dibrisiant ar yr asedau sefydlog cyffyrddadwy yn cael ei gyfrif fel bo cost yr asedau, llai eu gwerth gweddilliol, yn cael ei ddileu dros gyfnod bywyd economaidd arferol yr asedau. Y gyfradd a ddefnyddiwyd yw 25% ar ddull mantol yn gostwng.

Amhariad asedau sefydlog

Fe wneir adolygiad yn flynyddol os oes amhariad wedi digwydd i werth asedau sefydlog, ac os oes amhariad yn bodoli yna ail brisir yr ased yn unol â'r gwerth y gellir disgwyl amdano. Lle mae'r gwerth yn y llyfrau yn fwy na'r gwerth y gellir ei ddisgwyl, yna mae'r ased yn cael ei amharu.

Stoc

Y mae stoc wedi ei brisio ar yr isaf o gost a phris gwerthu, ar ôl cymryd i ystyriaeth oed a chyflwr y stoc. Y mae natur llyfrau'r Gymdeithas yn arbennig ac felly nid yw'r rhai sydd yn flwydd oed neu hyn yn cael eu prisio.

Cronfeydd anghyfyngedig

Cronfeydd heb eu cyfyngu yw rhoddion sy'n cael eu derbyn ac adnoddau eraill a dderbynnir, neu a grëir o dan nod yr elusennau, heb bwrpas penodedig ac maent ar gael fel Cronfeydd Cyffredinol.

Cronfeydd cyfyngedig

Mae'n rhaid i gronfeydd wedi eu cyfyngu cael eu defnyddio i bwrpas penodedig yn ôl dymuniad y rhoddwr. Mae gwariant sydd yn ateb y gofynion yma yn cael ei ddangos yn erbyn y gronfa. Mae cronfeydd gwaddol yn cynrychioli'r asedau hynny y mae'n rhaid eu dal yn barhaol gan yr elusen, yn bennaf Cronfa Ewyllys Pat Neill. Gall incwm sy'n codi o'r cronfeydd gwaddol nad oes ei angen i wneud taliadau gwobrau gael ei ddefnyddio yn unol ag amcanion yr elusen ac mae wedi'i gynnwys fel incwm anghyfyngedig.

Adnoddau a Dderbynnir

Mae'r holl adnoddau a dderbynnir ar gyfer cynhyrchu llyfrau a'r cylchgrawn yn cael eu dangos yn y datganiad o weithgareddau ariannol pan mae'r hawl cyfreithiol gan yr elusen i'r incwm a gellir adnabod y swm gyda sicrwydd rhesymol. Mae unrhyw grantiau cyfalaf yn cael eu hadnabod yn y flwyddyn y maent yn cael eu derbyn yn y datganiad o weithgareddau ariannol.

Grantiau

Mae grantiau a dderbynnir ar gyfer cynhyrchu llyfrau a'r cylchgrawn yn cael eu dangos yn y datganiad o weithgareddau ariannol yn y cyfnod y maent yn cael eu derbyn.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

Adnoddau a dreuliwyd

Cyfrifir yr holl gostau ar raddfa croniad ac fe'u cyfrifir o dan benawdau sy'n cyfrannu'r holl gostau sy'n berthnasol i'r categori. Mae costau codi arian yn cynnwys treuliau ynglŷn â chwilio am gyfraniadau gwirfoddol yn unig, ac nid ydynt yn cynnwys costau gwybodaeth daenedig sy'n cefnogi'r gweithgareddau elusennol. Costau cynhaliaeth yw'r rhai hynny sy'n digwydd yn uniongyrchol i gadarnhau'r gwariant ar amcanion yr elusen. Costau gweinyddol yw'r rhai sydd ynglŷn â gweinyddiaeth yr elusen a'r angen i gydymffurfio ag anghenion cyfansoddiadol a statudol.

Treth

Ni wnaed darpariaeth treth gorfforaeth na threthiant a ohiriwyd gan fod yr elusen yn un gofrestredig ac felly yn cael eu heithrio ar ei weithgareddau elusennol.

Offerynnau ariannol

Mae ased ariannol neu rwymedigaeth ariannol yn cael ei gydnabod pan fod hawl gan yr elusen i ddarpariaethau cytundebol yr offeryn. Hawliwyd offerynnau ariannol sylfaenol am bris y trafodyn. Ond os yw'r trefniad yn drafodyn ariannu, rhaid cydnabod gwerth presennol taliadau dyfodol yr offeryn ariannol wedi disgowntio ar gyfradd y farchnad. Ar ddiwedd pob blwyddyn, cynhaliwyd adolygiad o amhariad yn yr asedau ariannol. Os oes tystiolaeth wrthrychol o amhariad, rhaid cydnabod y golled ar unwaith yn y cyfrif incwm a cholledion. Os oes gwrthdroad o amhariad, rhaid cydnabod y gwrthdroad yn y datganiad o weithgareddau ariannol ar unwaith. Ni cheir cynyddu gwerth yr ased ariannol i ffigwr fwy na'r ffigwr gwreiddiol cyn yr amhariad.

3. RHODDION A CHYMYNRODDION

	2024	2024	2023	2023
	Anghyfyngedig	Cyfanswm	Anghyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£	£
Grantiau	75,689	75,689	83,040	83,040
Tanysgrifiadau	12,767	12,767	12,532	12,532
Rhoddion	100	100	-	-
Lwfans Cyflogaeth	2,876	2,876	2,212	2,212
	91,432	91,432	97,784	97,784

	2024	2023
	£	£
Cyngor Llyfrau Cymru		
Grant Cylchgrawn am y flwyddyn	24,000	20,000
Grant Llyfrau am y flwyddyn	23,625	27,000
Grant swydd am y flwyddyn	15,180	15,180
Grant awduron am y flwyddyn	12,884	18,840
Grantiau eraill am y flwyddyn	-	-
Grant marchnata	-	2,020
	75,689	83,040

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

4. INCWM GWEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	2024	2024	2024	2023
	Anghyfyngedig	Cyfyngedig	Cyfanswm	Cyfanswm
	£	£	£	£
Gwerthiant llyfrau a chylchgronau	16,954	-	16,954	26,018
Hysbysebu	-	-	-	25
Gŵyl Gerallt	1,414	-	1,414	826
Gwyl Canol Dre	-	-	-	150
Eisteddfod	4,003	-	4,003	2,314
Incwm arall	2,670	-	2,670	486
	25,041	-	25,041	29,819

5. INCWM BUDDSODDIAD

	2024	2024	2024	2023
	Anghyfyngedig	Gwaddol	Cyfanswm	Cyfanswm
	£	£	£	£
Llog a dderbyniwyd	218	185	403	106
Gwobr teyrngarwch banc	10	-	10	18
	228	185	413	124

6. GWARIANT AR WEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	2024	2024	2024
	Anghyfyngedig	Gwaddol	Cyfanswm
	£	£	£
Cynhyrchu cylchgrawn	34,634	-	34,634
Cynhyrchu llyfrau	110,576	-	110,576
Gwariant elusennol eraill	12,544	185	12,729
Gweinyddiaeth a rheolaeth	14,752	-	14,752
	172,506	185	172,691

	2023	2023	2023
	Anghyfyngedig	Cyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£
Cynhyrchu cylchgrawn	33,027	-	33,027
Cynhyrchu llyfrau	78,655	-	78,655
Gwariant elusennol eraill	6,991	75	7,066
Gweinyddiaeth a rheolaeth	12,030	-	12,030
	130,703	75	130,778

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

7. COSTAU CYNHYRCHU'R CYLCHGRAWN

	2024	2023
	£	£
Golygyddion Llawrydd	9,600	8,990
Cynhyrchu a dosbarthu Barddas	15,686	14,353
Cyfranwyr Barddas	2,825	3,771
Elfen o gyflog a phensiwn	6,443	5,793
Gwobrau	80	120
	34,634	33,027

8. COSTAU CYNHYRCHU LLYFRAU

	2024	2023
	£	£
Stoc ar 1 Ebrill 2023	26,804	14,744
Cynhyrchu llyfrau yn y cyfnod	43,581	40,771
Stoc ar 31 Mawrth 2024	(12,964)	(26,804)
	57,421	28,711
Cyflog golygydd a chyfran o gyflogau gweinyddwr	29,188	24,808
Golygydd Llawrydd	7,652	3,304
Taliadau i gyfranwyr ac awduron	12,969	17,572
Lansio	1,750	2,134
Hysbysebu, cyhoeddusrwydd a gwobrau	1,596	2,126
	110,576	78,655

9. GWARIANT ELUSENNOL ARALL

	2024	2023
	£	£
Eisteddfod Genedlaethol	4,585	4,320
Nawdd Llenyddiaeth Cymru (Cronfa Gerallt)	-	150
Gwyl Canol Dre	-	150
Gŵyl Gerallt	7,361	1,220
Cyhoeddi Podlediad	-	300
Nwyddau – bagiau, mygiau	72	263
Dylunio	526	588
Tlws Pat Neill	185	75
	12,729	7,066

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

10. GWEINYDDU A RHEOLAETH

	2024	2023
	£	£
Elfen o gyflogau	6,443	5,793
Cyfrifo	1,354	1,299
Cadw Llyfrau	1,044	612
Post a chostau swyddfa	598	495
Teithio a chynhaliaeth	1,896	767
Rhent a storio	780	624
Yswiriant	754	1,428
Dyledwyr drwg	-	(1,450)
Costau banc	149	235
Manion	317	290
Aelodaeth	-	-
Hysbysebu	1,039	1,771
Costau Zoom a chyfrifiadur	166	166
Dibrisiant	212	-
	14,752	12,030

11. GWARIANT ELUSENNOL YN ÔL GWEITHGAREDDAU

	Gweithgareddau Uniongyrchol	Costau cefnogi	Cyfanswm 2024	Cyfanswm 2023
	£	£	£	£
Cynhyrchu llyfrau	110,576	9,655	120,231	86,981
Cynhyrchu cylchgrawn	34,634	3,024	37,658	36,523
Gwariant elusennol arall	12,729	1,086	13,842	7,814
Llywodraethu	-	960	960	(540)
	157,939	14,752	172,691	130,778

12. DADANSODDIAD O GOSTAU CEFNOGI

	Cynhyrchu llyfrau	Cynhyrchu cylchgrawn	Gwariant Elusennol Arall	Cyfanswm 2024	Cyfanswm 2023
	£	£	£	£	£
Costau staff	5,238	1,641	603	7,482	7,564
Costau eiddo	148	46	18	212	
Costau swyddfa gyffredinol	4,269	1,337	492	6,098	5,006
Costau llywodraethu	672	211	77	960	(540)
	10,327	3,235	1,190	14,752	12,030

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

13. ADNODDAU A DDERBYNIWYD / DREULIWYD NET

	2024	2023
	£	£
Y mae wedi ei ddatgan ar ôl tynnu: - Dibrisiant	212	-

14. FFIOEDD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL

	2024	2023
	£	£
Adroddiad ar y cyfrifon	960	910
Gwasanaethau cyflogau	394	389
	<u>1,354</u>	<u>1,299</u>

15. CYFLOGAU

	2024	2023
	£	£
Cyflogau	37,518	32,446
Nawdd cymdeithasol	2,876	2,350
Pensiwn Cyflogwr	1,680	1,598
	<u>42,074</u>	<u>36,394</u>

Ni enillodd unrhyw weithiwr £60,000 neu fwy (2023 – dim).
Cyfartaledd nifer y gweithwyr am y flwyddyn oedd 2 (2023 – 2).

16. ASEDAU PARHAOL CYFFYRDADWY

	Offer swyddfa
Cost	£
Ar y 1af o Ebrill 2023 a 31 o Fawrth 2024	5,082
Ychwanegiadau	849
	<u>5,931</u>
Dibrisiant	
Ar y 1af o Ebrill 2023	5,082
Dibrisiant	212
Ar y 31 o Fawrth 2024	<u>5,294</u>
Gwir werth llyfr ar y 31 o Fawrth 2024	<u>637</u>
Gwir werth llyfr ar y 31 o Fawrth 2023	<u>-</u>

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

17. STOC

	2024	2023
	£	£
Llyfrau	<u>12,964</u>	<u>26,804</u>

18. DYLEDWYR

	2024	2023
	£	£
Dyledwyr gweithredol	4,558	1,895
Dyledwyr eraill	-	-
Rhagdaliadau	<u>3,102</u>	<u>1,908</u>
	<u>7,660</u>	<u>3,803</u>

19. CREDYDWYR

	2024	2023
	£	£
Yn daladwy o fewn y flwyddyn		
Credydwy'r gweithredol	12,372	16,614
Credydwy'r eraill a nawdd cymdeithasol	1,753	638
Croniadau ac incwm gohiriedig	<u>601</u>	<u>601</u>
	<u>14,726</u>	<u>17,853</u>

20. SYMUDIAD YN Y CRONFEYDD

	1 Ebrill 2023	Adnoddau Mewn	Adnoddau Allan	Trosglwyddo	31 Mawrth 2024
	£	£	£	£	£
Cronfeydd wedi'u cyfyngu	13,848	-	-	(13,848)	-
Cronfeydd gwaddol - Ewyllys Pat Neil	-	185	(185)	15,000	15,000
	<u>13,848</u>	<u>185</u>	<u>(185)</u>	<u>1,152</u>	<u>15,000</u>
Cronfeydd heb eu cyfyngu					
Cronfa Gyffredinol	64,697	116,701	(172,506)	(1,152)	7,740
	<u>64,697</u>	<u>116,701</u>	<u>(172,506)</u>	<u>(1,152)</u>	<u>7,740</u>
	<u>78,545</u>	<u>116,886</u>	<u>(172,691)</u>	<u>-</u>	<u>22,740</u>

Mae'r ymddiriedolwyr wedi ail ystyried cronfa Ewyllys Pat Neill yn ystod y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2024 ac wedi dod i'r penderfyniad nid yn unig ei bod yn gronfa wedi e'i chyfyngu, ond hefyd yn gronfa waddol. Yn ôl amodau'r gymynrodd, mae rhaid i'r gronfa sefyll ar £15,000 yn barhaol, felly mae £1,152 wedi ei drosglwyddo o'r gronfa gyffredinol i gronfa Ewyllys Pat Neil (gweler polisiau cronfeydd cyfyngedig ar dudalen 11).

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

21. DADANSODDIAD O ASEDau NET RHWNG CRONFEYDD

	Asedau sefydlog cyffyrddadwy	Asedau cyfredol net	Cyfanswm
	£	£	£
Cronfa gwaddol	-	15,000	15,000
Cronfeydd wedi'u cyfyngu	-	-	-
Cronfeydd heb eu cyfyngu	637	7,103	7,740
Cyfanswm	637	22,103	22,740

22. TRAFODION GYDA YMDDIRIEDOLWYR NEU Bersonau cysylltiedig neu debyg

Mae'r Ymddiriedolwyr yn rhoi o'u hamser yn gwbl wirfoddol i gyfarfod, rheoli a chynnal gweithgaredd y Gymdeithas, heb unrhyw dâl neu gydnabyddiaeth yn uniongyrchol nag yn anuniongyrchol o gronfa'r elusen am wneud hynny.

Yr unig eithriad yw cydnabyddiaeth ar ffurf ffi yn ymwneud â gwaith llenyddol creadigol y Gymdeithas. Lle rhoir cydnabyddiaeth i Ymddiriedolwyr am hynny, mae'n bolisi datgan yr hyn â gânt yn agored, a cheir dadansoddiad isod, felly, o'r taliadau i Ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn adrodd. Lle telir i Ymddiriedolwyr am waith creadigol, gwneir hynny ar yr un telerau yn union â chyfranwyr eraill nad ydynt yn Ymddiriedolwyr, yn ddieithriad.

1. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy gytundeb safonol y Gymdeithas ag awduron cyfrolau:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Rhys Dafis	Gweld llun o glywed llinell	Awdur	500

2. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy gytundeb safonol y Gymdeithas â chomisynwyr a golygyddion cyfrolau:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Nerys Mari George	Cerddi'r Arfordir	Golygydd	700

3. Yn achos 1 a 2 uchod, yn unol â'r arfer cytundebol, derbyniodd yr awduron / comisiynwyr / golygyddion 12 o argraffiad cyntaf eu cyfrol am ddim.
4. Yn unol â'r arfer ers sefydlu'r Gymdeithas, derbyniodd aelodau'r Pwyllgor Gwaith yn ystod y flwyddyn adrodd gopi am ddim o bob cyfrol a gyhoeddwyd tra oeddent yn aelod o'r Pwyllgor hwnnw.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

5. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy drefniant golygyddol am eu cyfraniadau creadigol i'r cylchgrawn Barddas neu i gyfrolau (yn cynnwys breindal):

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Gruffudd Antur	<i>Barddas</i>	Cyfrannu cerdd	60
Gruffudd Antur	<i>Barddas</i>	Eisteddfod	30
Gruffudd Antur	<i>Barddas</i>	Cyfrannu cerdd	50
Rhys Dafis	<i>Barddas</i>	Cyfrannu cerdd	50
Joanne Debra Heyde	<i>Barddas</i>	Cyfrannu cerdd	60
Joanne Debra Heyde	Cerddi'r Arfordir	Cyfrannu cerdd	100
Tudur Dylan Jones	Cerddi'r Arfordir	Cyfrannu cerdd a lluniau	450
Aneirin Karadog	Tymor Da	Cyfrannu cerdd	70
Aneirin Karadog	Cerddi'r Arfordir	Cyfrannu cerdd	100
Elinor Reynolds	Cerddi'r Arfordir	Cyfrannu cerdd	100

6. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol am waith arbenigol yn trefnu digwyddiadau hyrwyddol:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Gruffudd Antur		Gwyl Gerallt	80
Gruffudd Antur		Meurynna Eisteddfod	360
Rhys Dafis		Gwyl Gerallt	410
Mari George		Gwyl Gerallt	60
Meirion Jones		Eisteddfod Englyn y Dydd	30
Tudur Dylan Jones		Gwyl Gerallt	40
Aneirin Karadog		Gwyl Gerallt	48
Aneirin Karadog		Eisteddfod	200
Gwenallt Llwyd Ifan		Gwyl Gerallt	40
Dafydd Meirion Jones		Gwyl Gerallt	40
Dafydd John Pritchard		Gwyl Gerallt	40
Llion Elis Jones		Gwyl Gerallt	40
Sgrifen Cyf		Gwyl Gerallt	140
(Cwmni personol Mererid Hopwood)			

7. Talwyd 5 ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) costau teithio a llety yn ystod y flwyddyn am gyfanswm o £782.

Rhif yr elusen: 511899

**Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD
BARDIDAS
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN
YN Y DIWEDDU 31 MAWRTH 2024**

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

CYNNWYS

Disgrifiad	Tudalen
Manylion yr ymddiriedolwyr a'r pwyllgor gwaith	2
Adroddiad yr ymddiriedolwyr	3
Adroddiad yr archwiliwr annibynnol	6
Datganiad o weithgaredd ariannol	8
Mantolen	9
Nodiadau	10

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2024

Mae'r Ymddiriedolwyr yn cyflwyno'u hadroddiad ynghyd â datganiadau ariannol yr elusen ar gyfer y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2024.

Gwybodaeth gyffredinol a manylion gweinyddiaeth yr elusen, yr Ymddiriedolwyr oedd yn gweithredu rhwng 1 Ebrill 2023 a 31 Mawrth 2024 a'i ymgynghorwyr: -

Enw Cofrestredig yr Elusen	Y Gymdeithas Gerdd Dafod
Rhif Cofrestru'r Elusen	511899
Cyfeiriad Cofrestredig	Cilgwyn, Llansannan, Dinbych, LL16 5HL

Llywydd Anrhydeddus	Dafydd Islwyn
---------------------	---------------

Ymddiriedolwyr (Y Pwyllgor Gwaith)

Cadeirydd	Y Prifardd Aneirin Karadog (ymddeolodd 6 Medi 2023) Y Prifardd Gwenallt Llwyd Ifan (cyfetholwyd 6 Medi 2023)
Is-gadeirydd	Y Prifardd Llion Elis Jones (ymddeolodd 6 Medi 2023) Y Prifardd Aneirin Karadog (penodwyd 6 Medi 2023)
Trysorydd	Llŷr James (ymddeolodd 6 Medi 2023) Dafydd Meirion Jones (cyfetholwyd 6 Medi 2023)
Ysgrifennydd	Rhys Dafis (ymddeolodd 31 Mawrth 2024)
Darpar ysgrifennydd	Aled Maredudd Evans (cyfetholwyd 06 Medi 2023)

Y Prifardd Llion Elis Jones
Gruffudd Antur Edwards
Nerys Mari George
Y Prifardd Mererid Hopwood
Y Prifardd Tudur Dylan Jones
Y Prifardd Osian Rhys Jones
Y Prifardd Dafydd John Pritchard
Joanne Debra Heyde
Elinor Wyn Reyonlds

Golygydd Llawrydd

Y Prifardd Twm Morys

Staff

Alaw Griffiths (gadael Mehefin 2023)
Bethany Celyn Jukes-Hughes
Heledd Williams (ymuno Medi 2023)

Archwiliwr Annibynnol

R A Roberts BSc, FCA
Hill & Roberts
Cyfrifwyr Siartredig
1 Tan y Castell
Rhuthun
Sir Ddinbych
LL15 1DQ

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2024

Strwythur a rheolaeth y cronfeydd elusennol

Mae Y Gymdeithas Gerdd Dafod (y “Gymdeithas”) yn fenter wedi ei sefydlu o dan gyfansoddiad ysgrifenedig ac yn cael ei gweinyddu gan Bwyllgor Gwaith. Mae pob aelod o’r Pwyllgor Gwaith yn Ymddiriedolwr/wraig yn yr elusen. Mae’r Gymdeithas elusennol wedi ei chofrestru gyda’r Comisiwn Elusennau (rhif 511899).

Mae’r Pwyllgor Gwaith wedi ei ethol o blith aelodau’r Gymdeithas. Y Pwyllgor Gwaith sy’n gyfrifol am reoli gwaith y Gymdeithas ar ran yr aelodau. Mae’r Pwyllgor Gwaith yn ethol swyddogion o’u plith.

Nodau ac amcanion

Nod y Gymdeithas yw addysgu’r cyhoedd i werthfawrogi a deall barddoniaeth Gymraeg, yn enwedig y gelf o gynganeddu a hybu’r rhai sydd am farddoni.

Darparu budd i’r cyhoedd

Wrth gynllunio ein gwaith am y flwyddyn, mae’r Ymddiriedolwyr wedi ystyried canllawiau’r Comisiwn Elusennau ar fudd y cyhoedd. Mae’r Gymdeithas yn gweithio i gyflawni ei hamcanion drwy gyhoeddi o leiaf pedwar rhifyn o’r cylchgrawn *Barddas* yn flynyddol, cyhoeddi llyfrau, a chynnal cyfarfodydd a digwyddiadau hyrwyddol amrywiol ledled Cymru ac ar y cyfryngau.

Trefniant a Gweithgareddau

Yn ystod y flwyddyn, cyhoeddwyd y llyfrau canlynol gyda chymorth y Cyngor Llyfrau: -

Y Gragen; Oriel y Bardd; Gwawrio; Mymryn Rhyddid; Curiadau: Bloeugerdd LHDTC+; Dau Lais: Detholiad o Waith Gwilym Ceri Jones; Prifeirdd Cymru - Llŷn ac Eifionydd; Gweld Llun o Glywed Llinell; Pigion y Talwrn 14; Mae Gêm yn Fwy Na Gêm: Blodeugerdd Chwaraeon; Tymor Da; Cerddi'r Arfordir.

Cyhoeddwyd 5 rhifyn o *Barddas* a chynhaliwyd cystadlaethau Tlysau *Barddas* yn Eisteddfod Genedlaethol Llyn ac Eifionydd a Gwyl Gerallt yng Nghaerwys a’r cyffiniau, yn ogystal a nifer o lansiadau Creola newydd. Mewn partneriaeth â’r BBC, trefnwyd “Bardd y Mis” ar gyfer darllediadau Radio Cymru a chyromyd yn gyson at raglenni’n trafod barddoniaeth.

Adolygiad ariannol

Mae’r Gymdeithas wedi parhau i dderbyn grantiau oddi wrth Cyngor Llyfrau Cymru. Derbyniwyd cyfanswm o £75,689 (2022-23: £83,040). Mae canlyniadau’r elusen i’w gweld yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol. Cyfanswm incwm oedd £116,886 (2023 - £127,727) a chyfanswm gwariant oedd £172,691 (2023 - £130,778). Mae hyn yn gadael gwariant net o £55,805 wedi tynnu o gronfeydd yr elusen am y flwyddyn (2023 – gwariant net £3,051).

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2024

Polisi cronfeydd

Mae'n rhan o bolisi'r elusen i gadw cronfeydd anghyfyngedig sef y cronfeydd rhydd, ar lefel sy'n hafal i tua 3 mis o dreuliau anghyfyngedig. Mae hyn yn caniatáu cronfa ddigonol i dalu costau rheoli, gweinyddu a chynnal yr elusen.

Mae'r gronfa anghyfyngedig wedi disgyn i lefel sy'n is na sy'n ddelfrydol ar 31 Mawrth 2024. Mae'r ymddiriedolwyr wedi cydnabod hyn ac wedi rhoi cynllun mewn lle i godi'r gronfa yn ôl i'r lefel sy'n cyfateb a'r polisi. Gweler sylwadau ar dudalen 9 "Busnes hyfyw".

Polisi Buddsoddiad

Yr amcan buddsoddiad yw diogelu'r buddsoddiadau cyfredol yn erbyn chwyddiant ac i gael incwm rhesymol yn ôl. Mae'r Elusen yn defnyddio cyfrifon cadw yn y banc, er mwyn ennill ychydig log a chadw arian yr Elusen yn ddiogel.

Rheolaeth Risg

Mae'r Ymddiriedolwyr wedi gwneud arolwg risg ym meysydd strategaeth, busnes a gweithredol yr Elusen a gallant gadarnhau y byddai'r Elusen mewn sefyllfa i liniaru unrhyw risg ragweladwy.

Cynlluniau ar gyfer y dyfodol

Mae'r Gymdeithas yn parhau i weithio'n agos gyda Chyngor Llyfrau Cymru a bwriada'r elusen barhau i gyhoeddi llyfrau, cyhoeddi'r cylchgrawn, cynnal digwyddiadau hyrwyddol amrywiol (megis lansiadau, ymrysonau, cystadleuthau barddoniaeth a Gŵyl flynyddol).

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r Ymddiriedolwyr fel Pwyllgor Gwaith yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â chyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifeg y DU (Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig).

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2024

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr (parhad)

Mae cyfraith sy'n berthnasol i elusennau yn gofyn bod yr Ymddiriedolwyr yn paratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi safbwynt cywir a theg ar faterion yr elusen fel y mae pethau ac o'r ffynonellau sy'n dod i mewn a defnydd y ffynonellau, gan gynnwys incwm a gwariant y cwmni elusennol dros y cyfnod hwnnw. Fel rhan o waith paratoi'r datganiadau ariannol, bydd gofyn i'r Ymddiriedolwyr wneud y canlynol:

- Dewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson
- Dilyn dulliau ac egwyddorion Datganiad o Arferion Argymelledig yr Elusen
- Beirniadu ac amcangyfrif yn rhesymol ac yn bwyllog
- Paratoi'r datganiadau ariannol yn seiliedig ar fusnes sydd ar fynd oni bai ei bod yn anaddas cymryd y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion ariannol digonol sy'n datgelu, gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, beth ydy sefyllfa ariannol yr elusen ac yn eu galluogi nhw i sicrhau fod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio gyda Deddf Elusennau 2011, Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) perthnasol, a chyfansoddiad yr elusen. Maen nhw hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r elusen ac felly hefyd dros gymryd camau rhesymol er mwyn rhwystro a datgelu unrhyw dwyll neu anghysondeb arall.

Datganiad

Mae adroddiad yr Ymddiriedolwyr wedi ei gymeradwyo gan yr Ymddiriedolwyr.

Arwyddwyd *A M Evans*

Aled Maredudd Evans – Ysgrifennydd

Dyddiad 22 Ionawr 2025

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

Adroddaf i'r Ymddiriedolwyr ar fy archwiliad o gyfrifon Y Gymdeithas Gerdd Dafod ("yr Ymddiriedolaeth") am y flwyddyn yn diweddu 31ain Mawrth 2024 fel ag y gwelir ar dudalennau 8 hyd 19.

Cyfrifoldebau a'r sail adrodd

Fel Ymddiriedolwyr elusen yr Ymddiriedolaeth rydych yn gyfrifol am baratoi'r cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011 ("y Ddeddf").

Adroddaf mewn perthynas â'm harchwiliad o gyfrifon yr Ymddiriedolaeth a gwblhawyd o dan adran 145 o Ddeddf 2011 ac wrth ymgymryd â'm harchwiliad, dilynais yr holl Gyfarwyddiadau cymwys a roddwyd gan y Comisiwn Elusennau o dan adran 145(5)(b) o'r Ddeddf.

Datganiad yr archwiliwr annibynnol

Cwblheais fy archwiliad. Cadarnhaf nad yw unrhyw faterion perthnasol wedi dod i'm sylw mewn perthynas â'r archwiliad sy'n rhoi achos i mi gredu, mewn unrhyw agwedd berthnasol bod:

- cofnodion cyfrifyddu heb eu cadw ar gyfer yr Ymddiriedolaeth fel sy'n ofynnol gan adran 130 o'r Ddeddf; neu
- nid yw'r cyfrifon yn cyfateb â'r cofnodion hynny; neu
- nid yw'r cyfrifon yn cydymffurfio â'r gofynion cymwys yngylch ffurf a chynnwys cyfrifon a amlinellir yn Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008 heblaw unrhyw ofyniad bod y cyfrifon yn rhoi darlun 'gwir a theg' nad yw'n fater i'w ystyried fel rhan o archwiliad annibynnol.

Mae dau fater wedi dod i'm sylw yn ystod fy archwiliad o gofnodion cyfrifyddu'r elusen y tynnaf sylw atynt yn yr adroddiad hwn.

Mae'r ymddiriedolwyr wedi adolygu amodau'r gymynrodd a dderbyniwyd o dan ewyllys Pat Neill. Mae'r ymddiriedolwyr bellach yn credu bod y gronfa gyfyngedig hon hefyd yn gronfa waddol ac felly maent wedi trosglwyddo digon o arian cyffredinol i adfer y gronfa i gydymffurfio â'r amodau hynny ac wedi cynrychioli'r gronfa o fewn y datganiadau ariannol ar dudalennau 8, 9, 11 ac yn fwy arbennig yn nodyn 20 ar dudalen 17.

Y gwariant net ar gyfer y flwyddyn cyn trosglwyddo arian oedd £55,805 o'i gymharu â £3,051 ar gyfer y flwyddyn flaenorol. Mae'r ymddiriedolwyr wedi adolygu'r rhesymau dros y lefel uchel hon o wariant net ac wedi nodi eu hesboniadau ar dudalen 10 o dan y polisi Cyfrifo 'Busnes Gweithredol'. Mae'r ymddiriedolwyr wedi cymryd camau i leihau costau a gwella adnoddau ariannol yr elusen o fewn y cyfnod ariannol canlynol a sicrhau parhad yr elusen a chyflawni amcanion yr elusen.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

Nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion eraill mewn perthynas â'r archwiliad y dylid dwyn sylw atynt yn yr adroddiad hwn er mwyn sicrhau dealltwriaeth briodol o'r cyfrifon.

Llofnodwyd ***R A Roberts***

Richard Andrew Roberts BSc FCA

Hill & Roberts, Cyfrifwyr Siartredig, 1 Tan y Castell Rhuthun, Sir Ddinbych LL15 1DQ

Dyddiad 23 Ionawr 2025

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

DATGANIAD O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2024

	Nodyn	2024 Cronfa heb gyfyngiad £	2024 Cronfa wedi ei gyfyngu £	2024 Cronfa gwaddol £	2024 Cyfanswm cronfeydd £	2023 Cyfanswm cronfeydd £
Adnoddau a dderbyniwyd						
Rhoddion a chymynroddion	3	91,432	-	-	91,432	97,784
Gweithgareddau elusennol	4	25,041	-	-	25,041	29,819
Buddsoddiadau	5	228	-	185	413	124
		116,701	-	185	116,886	127,727
Adnoddau a dreuliwyd						
Gweithgareddau elusennol	6	172,506	-	185	172,691	130,778
Cyfanswm gwariant		172,506	-	185	172,691	130,778
Incwm/ (Gwariant) Net		(55,805)	-	-	(55,805)	(3,051)
Symudiadau net rhwng cronfeydd		(1,152)	(13,848)	15,000	-	-
Adnoddau a dderbyniwyd net		(56,957)	-	15,000	(55,805)	(3,051)
Cyfanswm cronfeydd 1 Ebrill 2023		64,697	13,848	-	78,545	81,596
Cyfanswm cronfeydd 31 Mawrth 2024		7,740	-	15,000	22,740	78,545

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

MANTOLEN AR 31 MAWRTH 2024

	Nodyn	2024		2023	
		£	£	£	£
ASEDAU PARHAOL					
Asedau cyffyrddadwy	16		637		-
ASEDAU CYFREDOL					
Stoc	17	12,964		26,804	
Dyledwyr a Rhagdaliadau	18	7,660		3,803	
Arian yn y banc		16,205		65,791	
		<u>36,829</u>		<u>96,398</u>	
CREDYDWYR					
Yn daladwy o fewn y flwyddyn	19	14,726		17,853	
			<u>22,103</u>		78,545
			<u>22,740</u>		<u>78,545</u>
CRONFEYDD					
Gwaddol	20	15,000			-
Wedi eu cyfyngu gwaddol	20	-			13,848
Heb eu cyfyngu	20	7,740			64,697
			<u>22,740</u>		<u>78,545</u>

Wedi ei gymeradwyo gan yr ymddiriedolwyr ar 22 Ionawr 2025

Gwenallt Lloyd Ifan

Y Prifardd Gwenallt Llwyd Ifan (*Cadeirydd*)

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

NODIADAU AR Y CYFRIFON AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2024

1. GWYBODAETH GYFFREDINOL

Mae'r Gymdeithas Gerdd Dafod yn elusen gofrestredig wedi ei sefydlu o dan gyfansoddiad ysgrifenedig. Mae'r elusen wedi ei chofrestru yng Nghymru â chyfeiriad cofrestredig Cilgwyn, Llansannan, Dinbych, LL16 5HL.

2. POLISI'AU CYFRIFO

Y Sail Gyfrifyddol

Y mae datganiadau ariannol yr elusen wedi eu paratoi ar sail confensiwn cost hanesyddol ac yn unol ag FRS 102 "The Financial Reporting Standard applicable in the UK and the Republic of Ireland" y "Charities SORP (FRS 102)" a Deddf Elusennau 2011.

Mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi yn unol â'r confensiwn costau hanesyddol, wedi ei ddiwygio ar gyfer ail brisio rhai asedau a dyledion ac eiddo buddsoddiad sydd wedi eu mesur yn ôl gwerth teg. Caiff y datganiad ariannol eu cyflwyno mewn punnoedd Prydeinig (£), arian gweithredu'r elusen a'i dalgrynnu at y bunt agosaf.

Busnes hyfyw

Yn ystod y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2024 roedd gwariant yr elusen £55,805 yn uwch na'r incwm ("colled am y flwyddyn"). Roedd hyn yn cynwys lleihad yng ngwerth y stoc llyfrau ar 31 Mawrth 2024 o £21,361 i adlewyrchu llyfrau sy'n anhebygol o gael eu gwerthu yn y dyfodol rhagweladwy. Roedd stoc ar ddechrae'r flwyddyn yn £26,804 ac ar ddiwedd y flwyddyn yn £12,964; a'r gostyngiad o £13,840 yn rhan o'r golled yma (gweler nodyn 8).

Mae gweddill y golled am y flwyddyn yn adlewyrchu'r canlynol:

- Lleihad yng ngwerthiant llyfrau yn gyffredinol sy'n adlewyrchu'r hinsawdd economaidd. Mae hyn wedi effeithio ar y sector gyhoeddi yng Nghymru'n gyffredinol.
- Cynydd mewn costau gyda'r incwm yn sefydlog neu'n crebachu – eto'n adlewyrchu'r hinsawdd economaidd a'r heriau cyllidol sy'n wynebu'r sector.
- Rhaglen gyhoeddi uchelgeisiol yn 2023/24 gyda costau cynhyrchu uchel a gwerthiant yn sylweddol llai na'r disgwyl.
- Costau eithriadol i gydnabod 500 mlynedd ers i grefft y mesurau cynganeddol ('cerdd dafod') gael ei chydabod a'i safoni yn Eisteddfod Caerwys 1523.

Mae'r heriau ariannol wedi parhau yn 2024/25 ac mae'r Ymddiriedolwyr wedi cymryd camau i leihau a rheoli costau ac i sicrhau fod gan yr elusen yr adnoddau ariannol priodol i'w galluogi i barhau i weithredu a chyflawni amcanion yr elusen yn effeithiol.

Ar y sail hon mae'r ymddiriedolwyr yn hyderus ei bod yn briodol i'r sail busnes hyfyw gael ei ddefnyddio wrth baratoi'r cyfrifon ac y bydd gan yr elusen gyfalaf gweithiol digonol ar gyfer y dyfodol rhagweladwy.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

Asedau sefydlog cyffyrddadwy

Mae asedau sefydlog yn cael eu cofnodi yn wreiddiol yn ôl eu cost ac yna'n cael eu datgan yn ôl eu cost llai dibrisiant ac unrhyw golledion amhariad. Mae unrhyw asedau sefydlog sydd yn cael eu datgan ar ail brisiad yn cael eu cofnodi yn ôl eu gwerth teg ar ddyddiad yr ail brisiad, llai unrhyw ddibrisio a cholledion amhariad pellach. Bydd cynnydd yng ngwerth ased yn sgil ail brisio yn cael ei gydnabod gydag elw a cholledion cydnabyddedig eraill heblaw ei fod yn gwyrddroi unrhyw elw cydnabyddedig a wnaed mewn blynnyddoedd cynt.

Dibrisiant

Mae'r dibrisiant ar yr asedau sefydlog cyffyrddadwy yn cael ei gyfrif fel bo cost yr asedau, llai eu gwerth gweddilliol, yn cael ei ddileu dros gyfnod bywyd economaidd arferol yr asedau. Y gyfradd a ddefnyddiwyd yw 25% ar ddull mantol yn gostwng.

Amhariad asedau sefydlog

Fe wneir adolygiad yn flynyddol os oes amhariad wedi digwydd i werth asedau sefydlog, ac os oes amhariad yn bodoli yna ail brisir yr ased yn unol â'r gwerth y gellir disgwyl amdano. Lle mae'r gwerth yn y llyfrau yn fwy na'r gwerth y gellir ei ddisgwyl, yna mae'r ased yn cael ei amharu.

Stoc

Y mae stoc wedi ei brisio ar yr isaf o gost a phris gwerthu, ar ôl cymryd i ystyriaeth oed a chyflwr y stoc. Y mae natur llyfrau'r Gymdeithas yn arbennig ac felly nid yw'r rhai sydd yn flwydd oed neu hyn yn cael eu prisio.

Cronfeydd anghyfyngedig

Cronfeydd heb eu cyfyngu yw rhoddion sy'n cael eu derbyn ac adnoddau eraill a dderbynnir, neu a grëir o dan nod yr elusennau, heb bwrpas penodedig ac maent ar gael fel Cronfeydd Cyffredinol.

Cronfeydd cyfyngedig

Mae'n rhaid i gronfeydd wedi eu cyfyngu cael eu defnyddio i bwrpas penodedig yn ôl dymuniad y rhoddwr. Mae gwariant sydd yn ateb y gofynion yma yn cael ei ddangos yn erbyn y gronfa. Mae cronfeydd gwaddol yn cynrychioli'r asedau hynny y mae'n rhaid eu dal yn barhaol gan yr elusen, yn bennaf Cronfa Ewyllys Pat Neill. Gall incwm sy'n codi o'r cronfeydd gwaddol nad oes ei angen i wneud taliadau gwobrau gael ei ddefnyddio yn unol ag amcanion yr elusen ac mae wedi'i gynnwys fel incwm anghyfyngedig.

Adnoddau a Dderbynnir

Mae'r holl adnoddau a dderbynnir ar gyfer cynhyrchu llyfrau a'r cylchgrawn yn cael eu dangos yn y datganiad o weithgareddau ariannol pan mae'r hawl cyfreithiol gan yr elusen i'r incwm a gellir adnabod y swm gyda sicrwydd rhesymol. Mae unrhyw grantiau cyfalaf yn cael eu hadnabod yn y flwyddyn y maent yn cael eu derbyn yn y datganiad o weithgareddau ariannol.

Grantiau

Mae grantiau a dderbynnir ar gyfer cynhyrchu llyfrau a'r cylchgrawn yn cael eu dangos yn y datganiad o weithgareddau ariannol yn y cyfnod y maent yn cael eu derbyn.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

Adnoddau a dreuliwyd

Cyfrifir yr holl gostau ar raddfa croniad ac fe'u cyfrifir o dan benawdau sy'n cyfrannu'r holl gostau sy'n berthnasol i'r categori. Mae costau codi arian yn cynnwys treuliau ynglŷn â chwilio am gyfraniadau gwirfoddol yn unig, ac nid ydynt yn cynnwys costau gwybodaeth daenedig sy'n cefnogi'r gweithgareddau elusennol. Costau cynhaliaeth yw'r rhai hynny sy'n digwydd yn uniongyrchol i gadarnhau'r gwariant ar amcanion yr elusen. Costau gweinyddol yw'r rhai sydd ynglŷn â gweinyddiaeth yr elusen a'r angen i gydymffurfio ag anghenion cyfansoddiadol a statudol.

Treth

Ni wnaed darpariaeth treth gorfforaeth na threthiant a ohiriwyd gan fod yr elusen yn un gofrestredig ac felly yn cael eu heithrio ar ei weithgareddau elusennol.

Offerynnau ariannol

Mae ased ariannol neu rwymedigaeth ariannol yn cael ei gydnabod pan fod hawl gan yr elusen i ddarpariaethau cytundebol yr offeryn. Hawliwyd offerynnau ariannol sylfaenol am bris y trafodyn. Ond os yw'r trefniad yn drafodyn ariannu, rhaid cydnabod gwerth presennol taliadau dyfodol yr offeryn ariannol wedi disgowntio ar gyfradd y farchnad. Ar ddiwedd pob blwyddyn, cynhaliwyd adolygiad o amhariad yn yr asedau ariannol. Os oes tystiolaeth wrthrychol o amhariad, rhaid cydnabod y golled ar unwaith yn y cyfrif incwm a cholledion. Os oes gwrthdroad o amhariad, rhaid cydnabod y gwrthdroad yn y datganiad o weithgareddau ariannol ar unwaith. Ni cheir cynyddu gwerth yr ased ariannol i ffigwr fwy na'r ffigwr gwreiddiol cyn yr amhariad.

3. RHODDION A CHYMYNRODDION

	2024	2024	2023	2023
	Anghyfyngedig	Cyfanswm	Anghyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£	£
Grantiau	75,689	75,689	83,040	83,040
Tanysgrifiadau	12,767	12,767	12,532	12,532
Rhoddion	100	100	-	-
Lwfans Cyflogaeth	2,876	2,876	2,212	2,212
	91,432	91,432	97,784	97,784

	2024	2023
	£	£
Cyngor Llyfrau Cymru		
Grant Cylchgrawn am y flwyddyn	24,000	20,000
Grant Llyfrau am y flwyddyn	23,625	27,000
Grant swydd am y flwyddyn	15,180	15,180
Grant awduron am y flwyddyn	12,884	18,840
Grantiau eraill am y flwyddyn	-	-
Grant marchnata	-	2,020
	75,689	83,040

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

4. INCWM GWEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	2024	2024	2024	2023
	Anghyfyngedig	Cyfyngedig	Cyfanswm	Cyfanswm
	£	£	£	£
Gwerthiant llyfrau a chylchgronau	16,954	-	16,954	26,018
Hysbysebu	-	-	-	25
Gŵyl Gerallt	1,414	-	1,414	826
Gwyl Canol Dre	-	-	-	150
Eisteddfod	4,003	-	4,003	2,314
Incwm arall	2,670	-	2,670	486
	25,041	-	25,041	29,819

5. INCWM BUDDSODDIAD

	2024	2024	2024	2023
	Anghyfyngedig	Gwaddol	Cyfanswm	Cyfanswm
	£	£	£	£
Llog a dderbyniwyd	218	185	403	106
Gwobr teyrngarwch banc	10	-	10	18
	228	185	413	124

6. GWARIANT AR WEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	2024	2024	2024
	Anghyfyngedig	Gwaddol	Cyfanswm
	£	£	£
Cynhyrchu cylchgrawn	34,634	-	34,634
Cynhyrchu llyfrau	110,576	-	110,576
Gwariant elusennol eraill	12,544	185	12,729
Gweinyddiaeth a rheolaeth	14,752	-	14,752
	172,506	185	172,691

	2023	2023	2023
	Anghyfyngedig	Cyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£
Cynhyrchu cylchgrawn	33,027	-	33,027
Cynhyrchu llyfrau	78,655	-	78,655
Gwariant elusennol eraill	6,991	75	7,066
Gweinyddiaeth a rheolaeth	12,030	-	12,030
	130,703	75	130,778

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

7. COSTAU CYNHYRCHU'R CYLCHGRAWN

	2024	2023
	£	£
Golygyddion Llawrydd	9,600	8,990
Cynhyrchu a dosbarthu Barddas	15,686	14,353
Cyfranwyr Barddas	2,825	3,771
Elfen o gyflog a phensiwn	6,443	5,793
Gwobrau	80	120
	34,634	33,027

8. COSTAU CYNHYRCHU LLYFRAU

	2024	2023
	£	£
Stoc ar 1 Ebrill 2023	26,804	14,744
Cynhyrchu llyfrau yn y cyfnod	43,581	40,771
Stoc ar 31 Mawrth 2024	(12,964)	(26,804)
	57,421	28,711
Cyflog golygydd a chyfran o gyflogau gweinyddwr	29,188	24,808
Golygydd Llawrydd	7,652	3,304
Taliadau i gyfranwyr ac awduron	12,969	17,572
Lansio	1,750	2,134
Hysbysebu, cyhoeddusrwydd a gwobrau	1,596	2,126
	110,576	78,655

9. GWARIANT ELUSENNOL ARALL

	2024	2023
	£	£
Eisteddfod Genedlaethol	4,585	4,320
Nawdd Llenyddiaeth Cymru (Cronfa Gerallt)	-	150
Gwyl Canol Dre	-	150
Gŵyl Gerallt	7,361	1,220
Cyhoeddi Podlediad	-	300
Nwyddau – bagiau, mygiau	72	263
Dylunio	526	588
Tlws Pat Neill	185	75
	12,729	7,066

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

10. GWEINYDDU A RHEOLAETH

	2024	2023
	£	£
Elfen o gyflogau	6,443	5,793
Cyfrifo	1,354	1,299
Cadw Llyfrau	1,044	612
Post a chostau swyddfa	598	495
Teithio a chynhaliaeth	1,896	767
Rhent a storio	780	624
Yswiriant	754	1,428
Dyledwyr drwg	-	(1,450)
Costau banc	149	235
Manion	317	290
Aelodaeth	-	-
Hysbysebu	1,039	1,771
Costau Zoom a chyfrifiadur	166	166
Dibrisiant	212	-
	14,752	12,030

11. GWARIANT ELUSENNOL YN ÔL GWEITHGAREDDAU

	Gweithgareddau Uniongyrchol	Costau cefnogi	Cyfanswm 2024	Cyfanswm 2023
	£	£	£	£
Cynhyrchu llyfrau	110,576	9,655	120,231	86,981
Cynhyrchu cylchgrawn	34,634	3,024	37,658	36,523
Gwariant elusennol arall	12,729	1,086	13,842	7,814
Llywodraethu	-	960	960	(540)
	157,939	14,752	172,691	130,778

12. DADANSODDIAD O GOSTAU CEFNOGI

	Cynhyrchu llyfrau	Cynhyrchu cylchgrawn	Gwariant Elusennol Arall	Cyfanswm 2024	Cyfanswm 2023
	£	£	£	£	£
Costau staff	5,238	1,641	603	7,482	7,564
Costau eiddo	148	46	18	212	
Costau swyddfa gyffredinol	4,269	1,337	492	6,098	5,006
Costau llywodraethu	672	211	77	960	(540)
	10,327	3,235	1,190	14,752	12,030

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

13. ADNODDAU A DDERBYNIWYD / DREULIWYD NET

	2024	2023
	£	£
Y mae wedi ei ddatgan ar ôl tynnu: - Dibrisiant	212	-

14. FFIOEDD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL

	2024	2023
	£	£
Adroddiad ar y cyfrifon	960	910
Gwasanaethau cyflogau	394	389
	<u>1,354</u>	<u>1,299</u>

15. CYFLOGAU

	2024	2023
	£	£
Cyflogau	37,518	32,446
Nawdd cymdeithasol	2,876	2,350
Pensiwn Cyflogwr	1,680	1,598
	<u>42,074</u>	<u>36,394</u>

Ni enillodd unrhyw weithiwr £60,000 neu fwy (2023 – dim).
Cyfartaledd nifer y gweithwyr am y flwyddyn oedd 2 (2023 – 2).

16. ASEDAU PARHAOL CYFFYRDADWY

	Offer swyddfa
Cost	£
Ar y 1af o Ebrill 2023 a 31 o Fawrth 2024	5,082
Ychwanegiadau	849
	<u>5,931</u>
Dibrisiant	
Ar y 1af o Ebrill 2023	5,082
Dibrisiant	212
Ar y 31 o Fawrth 2024	<u>5,294</u>
Gwir werth llyfr ar y 31 o Fawrth 2024	<u>637</u>
Gwir werth llyfr ar y 31 o Fawrth 2023	<u>-</u>

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

17. STOC

	2024	2023
	£	£
Llyfrau	<u>12,964</u>	<u>26,804</u>

18. DYLEDWYR

	2024	2023
	£	£
Dyledwyr gweithredol	4,558	1,895
Dyledwyr eraill	-	-
Rhagdaliadau	<u>3,102</u>	<u>1,908</u>
	<u>7,660</u>	<u>3,803</u>

19. CREDYDWYR

	2024	2023
	£	£
Yn daladwy o fewn y flwyddyn		
Credydwy'r gweithredol	12,372	16,614
Credydwy'r eraill a nawdd cymdeithasol	1,753	638
Croniadau ac incwm gohiriedig	<u>601</u>	<u>601</u>
	<u>14,726</u>	<u>17,853</u>

20. SYMUDIAD YN Y CRONFEYDD

	1 Ebrill 2023	Adnoddau Mewn	Adnoddau Allan	Trosglwyddo	31 Mawrth 2024
	£	£	£	£	£
Cronfeydd wedi'u cyfyngu	13,848	-	-	(13,848)	-
Cronfeydd gwaddol - Ewyllys Pat Neil	-	185	(185)	15,000	15,000
	<u>13,848</u>	<u>185</u>	<u>(185)</u>	<u>1,152</u>	<u>15,000</u>
Cronfeydd heb eu cyfyngu					
Cronfa Gyffredinol	64,697	116,701	(172,506)	(1,152)	7,740
	<u>64,697</u>	<u>116,701</u>	<u>(172,506)</u>	<u>(1,152)</u>	<u>7,740</u>
	<u>78,545</u>	<u>116,886</u>	<u>(172,691)</u>	<u>-</u>	<u>22,740</u>

Mae'r ymddiriedolwyr wedi ail ystyried cronfa Ewyllys Pat Neill yn ystod y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2024 ac wedi dod i'r penderfyniad nid yn unig ei bod yn gronfa wedi e'i chyfyngu, ond hefyd yn gronfa waddol. Yn ôl amodau'r gymynrodd, mae rhaid i'r gronfa sefyll ar £15,000 yn barhaol, felly mae £1,152 wedi ei drosglwyddo o'r gronfa gyffredinol i gronfa Ewyllys Pat Neil (gweler polisiau cronfeydd cyfyngedig ar dudalen 11).

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

21. DADANSODDIAD O ASEDau NET RHWNG CRONFEYDD

	Asedau sefydlog cyffyrddadwy	Asedau cyfredol net	Cyfanswm
	£	£	£
Cronfa gwaddol	-	15,000	15,000
Cronfeydd wedi'u cyfyngu	-	-	-
Cronfeydd heb eu cyfyngu	637	7,103	7,740
Cyfanswm	637	22,103	22,740

22. TRAFODION GYDA YMDDIRIEDOLWYR NEU Bersonau Cysylltiedig neu Debyg

Mae'r Ymddiriedolwyr yn rhoi o'u hamser yn gwbl wirfoddol i gyfarfod, rheoli a chynnal gweithgaredd y Gymdeithas, heb unrhyw dâl neu gydnabyddiaeth yn uniongyrchol nag yn anuniongyrchol o gronfa'r elusen am wneud hynny.

Yr unig eithriad yw cydnabyddiaeth ar ffurf ffi yn ymwneud â gwaith llenyddol creadigol y Gymdeithas. Lle rhoir cydnabyddiaeth i Ymddiriedolwyr am hynny, mae'n bolisi datgan yr hyn â gânt yn agored, a cheir dadansoddiad isod, felly, o'r taliadau i Ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn adrodd. Lle telir i Ymddiriedolwyr am waith creadigol, gwneir hynny ar yr un telerau yn union â chyfranwyr eraill nad ydynt yn Ymddiriedolwyr, yn ddieithriad.

1. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy gytundeb safonol y Gymdeithas ag awduron cyfrolau:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Rhys Dafis	Gweld llun o glywed llinell	Awdur	500

2. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy gytundeb safonol y Gymdeithas â chomisynwyr a golygyddion cyfrolau:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Nerys Mari George	Cerddi'r Arfordir	Golygydd	700

3. Yn achos 1 a 2 uchod, yn unol â'r arfer cytundebol, derbyniodd yr awduron / comisiynwyr / golygyddion 12 o argraffiad cyntaf eu cyfrol am ddim.
4. Yn unol â'r arfer ers sefydlu'r Gymdeithas, derbyniodd aelodau'r Pwyllgor Gwaith yn ystod y flwyddyn adrodd gopi am ddim o bob cyfrol a gyhoeddwyd tra oeddent yn aelod o'r Pwyllgor hwnnw.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

5. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy drefniant golygyddol am eu cyfraniadau creadigol i'r cylchgrawn Barddas neu i gyfrolau (yn cynnwys breindal):

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Gruffudd Antur	<i>Barddas</i>	Cyfrannu cerdd	60
Gruffudd Antur	<i>Barddas</i>	Eisteddfod	30
Gruffudd Antur	<i>Barddas</i>	Cyfrannu cerdd	50
Rhys Dafis	<i>Barddas</i>	Cyfrannu cerdd	50
Joanne Debra Heyde	<i>Barddas</i>	Cyfrannu cerdd	60
Joanne Debra Heyde	Cerddi'r Arfordir	Cyfrannu cerdd	100
Tudur Dylan Jones	Cerddi'r Arfordir	Cyfrannu cerdd a lluniau	450
Aneirin Karadog	Tymor Da	Cyfrannu cerdd	70
Aneirin Karadog	Cerddi'r Arfordir	Cyfrannu cerdd	100
Elinor Reynolds	Cerddi'r Arfordir	Cyfrannu cerdd	100

6. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol am waith arbenigol yn trefnu digwyddiadau hyrwyddol:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Gruffudd Antur		Gwyl Gerallt	80
Gruffudd Antur		Meurynna Eisteddfod	360
Rhys Dafis		Gwyl Gerallt	410
Mari George		Gwyl Gerallt	60
Meirion Jones		Eisteddfod Englyn y Dydd	30
Tudur Dylan Jones		Gwyl Gerallt	40
Aneirin Karadog		Gwyl Gerallt	48
Aneirin Karadog		Eisteddfod	200
Gwenallt Llwyd Ifan		Gwyl Gerallt	40
Dafydd Meirion Jones		Gwyl Gerallt	40
Dafydd John Pritchard		Gwyl Gerallt	40
Llion Elis Jones		Gwyl Gerallt	40
Sgrifen Cyf		Gwyl Gerallt	140
(Cwmni personol Mererid Hopwood)			

7. Talwyd 5 ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) costau teithio a llety yn ystod y flwyddyn am gyfanswm o £782.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

England & Wales - Charity number 511899

Accounts

BARDDAS – Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

ADRODDIAD BLYNYDDOL YR YSGRIFENNYDD AR RAN Y PWYLLGOR GWAITH am y flwyddyn Ebrill 2022 – Mawrth 2023

Pwyllgor Gwaith Barddas:

Swyddogion y Pwyllgor Gwaith:

Cadeirydd:	Aneirin Karadog	2017 –
Is Gadeirydd:	Llion Elis Jones	2017 –
Trysorydd:	Carwyn Llŷr James	2021 –
Ysgrifennydd:	Rhys Dafis	2017 –

Aelodau'r Pwyllgor Gwaith

Dafydd John Pritchard	2020
Tudur Dylan Jones	2020
Gruffudd Antur	2021
Mari George	2020
Mererid Hopwood	2020
Osian Rhys Jones	2020
Rhian Jones	2020 *
Jo Heyde	2022 **
Elinor Wyn Reynolds	2022 **

* Ymddiswyddodd Rhian Jones yn y Cyfarfod Blynyddol 28/09/2022

** Cyfetholwyd yn aelodau o'r Pwyllgor Gwaith yn dilyn y Cyfarfod Blynyddol ar 28/09/2022.

Swyddogion Cyflogedig Barddas:

Golygydd cylchgrawn Barddas:	Twm Morys	2011 –
Golygydd cyfrolau Barddas:	Alaw Mai Edwards	2018 – Awst 2022
	Beth Celyn	Chwefror 2023 –
Cydlynnydd:	Alaw Griffiths	2020 –

Cyfranwyr eraill at waith Barddas:

Cynrychiolydd y Cyngor Llyfrau:	Arwel Jones.
Cyfrifydd:	Cwmni Hill a Roberts, Rhuthun
Bancwyr:	Banc Barclays, Cangen Porthmadog Banc Y NatWest, Caernarfon
Dylunwyr ac Argraffwyr:	Elgan Griffiths (GraffEG), Tanwen Haf, Olwen Fowler, Sion Ilar, Rebecca Davies, Y Lolfa, Gwasg Gomer.
Ar Banel Llên Canolog yr Eisteddfod Genedlaethol:	Yr Ysgrifennydd.
Ar Banel Dewis Bardd Plant Cenedlaethol Cymru:	Y Cadeirydd.

Cyfarfodydd Pwyllgorau Barddas yn y cyfnod dan sylw

Cyfarfodydd Pwyllgor Gwaith Barddas:

02 Gorffennaf, 2022 28 Medi, 2022 04 Chwefror, 2023

[Mae'r Cyfansoddiad yn galw ar y Pwyllgor Gwaith i gyfarfod o leiaf 3 gwaith y flwyddyn.]

Cyfarfodydd Is-Bwyllgor Cyhoeddiadau Barddas:

02 Gorffennaf, 2022 22 Medi, 2022 04 Chwefror 2023
08 Mawrth 2022

Aelodaeth Barddas

Cwblhawyd y gwaith o ddiweddarau'r cofrestr aelodaeth yn ystod 2022/23. Drwy'r gwaith cysylltu, yn enwedig wrth gasglu ôl-ddyledion y cyfnod Cofid di-Eisteddfod, mi amlygwyd nifer yr aelodau oedd unai wedi marw ers 2020 neu oedd am ddileu eu haelodaeth. Roedd yn siomedig bod cynifer hefyd heb ymateb o gwbl i'r llythyr neu e-bost a anfonwyd i holi am eu tanysgrifiad dyledus. Cawsant eu dileu o'r Gofrestr, felly. Canlyniad y gwaith diweddarau hwn ydy bod aelodaeth Barddas wedi lleihau i 531 ar ddiwedd 2022/23.

Rydym yn annog pob aelod i drefnu talu eu tanysgrifiad drwy archeb banc sefydlog, fel nad oes angen i'r aelodau boeni am ddyddiad tanysgrifio blynyddol nag angen i ni atgoffa aelodau a cheisio ôl-daliadau hwyr. Roedd 398 o'r 531 aelod yn talu drwy archeb banc ar 31/03/2023. Anogwn y gweddill i ddilyn eu hesiampl.

Nifer yr Aelodau: Mawrth 2023

Mae aelodaeth y Gymdeithas wedi parhau'n bur sefydlog er gwaetha'r pandemig a diffyg cyfleoedd ymaelodi, yn enwedig yr Eisteddfod.

Mawrth 2023 = 531

03/2022 = 639.	03/2021 + 652.
	03/2020 = 626.
03/2019 = 629.	03/2018 = 643.
	09/2017 = 661.
09/2016 = 639.	

Cyhoeddiadau gan Barddas Ebrill 2022 – Mawrth 2023

Y Cylchgrawn 'Barddas' (yng ngofal Golygyddol y Prifardd Twm Morys)

Rhifyn 353 (Gwanwyn)	Ebrill 2022
Rhifyn 354 (Haf)	Gorffennaf 2022
Rhifyn 355 (Hydref)	Hydref 2022
Barddas Bach y Dolig	Rhifyn electronig

Cyfrolau gwasg 'Cyhoeddiadau Barddas' (yng ngofal Alaw Mai Edwards/Beth Celyn)*Tonfedd Heddiw: Y Lôn Hir Iawn*, Osian Wyn Owen, Gorffennaf 2022*Seiri'r Canrifoedd: Cerddi T. Gwynn Jones*, gol. Llyr Gwyn Lewis, Awst 2022*Anwyddoldeb*, Elinor Wyn Reynolds, Hydref 2022*Llyfr Bach y Ty Bach*, gol. Bethan Gwanas, Tachwedd 2022*Cynghanedd i Blant*, gol. Mererid Hopwood, Tachwedd 2022*Nadolog*, gol. Tudur Dylan Jones, Mererid Hopwood, Tachwedd 2022*Cariad*, gol. Mari Lovgreen, Ionawr 2023*Cyfnos*, Alan Llwyd, Chwefror 2023*Y Traeth o dan y Stryd*, Hywel Griffiths, Mawrth 2023

Hoffem ddiolch yn fawr i'r Cyngor Llyfrau am barhad eu cefnogaeth i'n gweithgaredd cyhoeddi, ac am y cydweithio hwylus bob amser, a'r parodrwydd i ystyried ac ysgogi syniadau newydd.

Gweithgareddau hyrwyddol Barddas 2022/2023

Barddas oedd yn gyfrifol fel arfer am drefnu a chynnal ymryson y beirdd (**Ymryson Barddas**) yn yr Eisteddfod Genedlaethol yn Nhregaron. Roedd yn braf cael bod yn ôl yn y Babell Lân ar faes yr Ŵyl, yn hytrach na dibynnu ar y cyfrwng Zoom i geisio pontio'r hwyl. A chafwyd 'dyrchafiad' wrth i'r rownd derfynol gael ei chynnal yn y Pafiliwn, a'r lle yn llawn!

Cafwyd 4 ymryson hwyliog, gyda Tudur Dylan yn meuryna am y tro olaf, a hynny'n ddeheuig fel arfer. Wrth ei ochr oedd tri meuryn cynorthwyol, a fedyddiwyd â'r enw anrhydeddus, "Yr Islwyn", sef Gruffudd Antur, Aneirin Karadog, a Karen Owen. Idris Reynolds oedd beirniad 'englyn y dydd', ac Elsie, ei wraig yn feirniad 'limrig y dydd' – 'dybl-act' am y tro cyntaf erioed! Diolchwn i swyddogion yr Eisteddfod am hwyluso'r digwyddiad. Dyma'r buddugwyr:

Tlws Rolant o Fôn (Tîm buddugol yr Ymryson)	Caerfyrddin
Tlws T Arfon Williams (englyn gorau'r Ymrysona)	Tîm Ceredigion
Tlws John Glyn ('englyn y dydd' gorau)	Meirion Jones

Buddugwyr Englyn y Dydd:

Mawrth	Meirion Macintyre Huws
Mercher	Meirion Jones
Iau	Nia Powell a Gwyn Lloyd
Gwener	Huw Meirion Edwards

Buddugwyr Limrig y Dydd:

Mawrth	Geraint Roberts
Mercher	Geraint Roberts

Iau
Gwener

Tudur Dylan Jones
Dilwyn Owen

Cynhaliwyd cystadlaethau **Tlwsau Barddas** hefyd a'r enillwyr oedd:

Tlws Pat Neill – ysgolion cynradd	Jano Rael Dafydd (Ysgol Bro Teifi)
Tlws Ysgolion Uwchradd	Marged Evans (Ysgol Bro Morgannwg)
Tlws D Gwyn Evans – oedran 16 – 25	Morgan Siôn Owen, (Bangor)
Tlws y Gerdd Rydd – cerdd rydd orau Barddas:	David Leslie Davies (Aberdâr)
Tlws W D Williams – englyn unigol gorau Barddas:	Alan Llwyd (Treforys)
Tlws Roy Stephens – cerdd gaeth orau Barddas:	Alan Llwyd (Treforys)

Ar benwythnos 14 – 16 Hydref, 2022 cynhaliwyd **Gŵyl Gerallt** yn Theatr y Werin, Aberystwyth. Roedd yn braf cael cynnull i fwynhau penwythnos o weithgareddau i ddathlu a hyrwyddo barddoniaeth Gymraeg. Dyma grynodedeb o'r rhaglen lawn, a drefnwyd gan Alaw Griffiths, Cydlynnydd y Gymdeithas:

Nos Wener:

Ymryson y Beirdd: Staff y Brifysgol v Cyn-fyfyrwyr y Brifysgol

Meuryn: Tudur Dylan Jones

Cafwyd darlleniadau o gerddi gan ddisgyblion ysgolion uwchradd Ceredigion rhwng y tasgau.

Dydd Sadwrn:

Lleisiau'r Gorffennol: cyflwyno *Oriel y Bardd* a chyfres *Seiri'r Canrifoedd* gyda D.Geraint Lewis, Llyr Gwyn Lewis ac Alaw Mai Edwards

Barddoni gyda Casi Wyn: gweithdy barddoni i blant bl.3-6 gyda Bardd Plant Cymru

Cyflwyniad i'r Gynganedd: gyda Mererid Hopwood

Lleisiau'r Dyfodol: gyda Bardd Plant Cymru, Casi Wyn, Aneirin Karadog, a disgyblion Ysgol Henry Richard

Llais a Llun: Trafodaeth am y berthynas rhwng y gair a'r llun gyda Iestyn Hughes, Twm Morys ac Aneirin Karadog

Prifeirdd Ceredigion: Sgwrs gydag enillwyr prif gystadleuaeth Eisteddfod Ceredigion 2022.

Anwyddoldeb: Sgwrs gydag Elinor Wyn Reynolds am ei chyfrol newydd o farddoniaeth

Mae Barddas yn ddiolchgar i *Llenyddiaeth Cymru, Cyngor Llyfrau Cymru*, a hefyd *Y Wladfa Newydd* am hwyluso a chefnogi'r Wyl.

Cynhaliwyd nifer o **lansiadau cyfrolau newydd** drwy gyfrwng technolegol, megis Zoom ac YouTube, pan fu awduron yn cael eu holi ac yn trafod a chyflwyno eu gwaith. Roedd y digwyddiadau yn gartrefol broffesiynol, gyda chynulleidfa llawer ehangach na lleoliad y lansiad. Roedd y cyhoeddusrwydd cenedlaethol i'r lansiadau yn gyfrwng buddiol i hyrwyddo gwerthiant.

Trefnwyd cyfres ychwanegol o **Podlediad Barddas** gan ein Cydlynnydd. Y prif nod ydy cynnig llwyfan gwahanol a newydd i hyrwyddo llyfrau a chylchgrawn a gweithgaredd Barddas, trafod llyfrau o'r archif, ac yn gyffredinol i gynnal sgysiau hwyliog sy'n trafod y sîn farddonol Gymraeg. Roedd ymchwil y Cydlynnydd yn dangos mai pobl o dan 35 oed sydd yn fwyaf tebygol o wrando ar bodlediadau, felly tybiwyd y byddai'r fenter o gymorth i Barddas wrth geisio targedu a denu cynulleidfa iau a newydd at farddoniaeth Gymraeg.

Dyma'r podlediadau a gynhyrchwyd yn ystod y flwyddyn adrodd:

Ebrill 2022 – Barddoniaeth, natur a'r iaith Gymraeg

Gorffennaf 2022: Beth yw Barddas?

Awst 2022: Rhwng Teifi, Dyfi a'r Don **pennod byw ar faes yr Eisteddfod, ar Lwyfan y Llannerch**

Hydref 2022: Cerddi T. Gwynn Jones

Chwefror 2023: Cariad, tai bach, a Barddas

Bu nifer o aelodau'r Gymdeithas yn weithgar yn **hyrwyddo Cerdd Dafod yn lleol** yn ystod y flwyddyn, drwy gynnal dosbarthiadau cynganeddu mewn canolfannau ac yn rhithiol, a chefnogi beirdd unigol sy'n dysgu'r grefft. Bu eraill yn sgwrsio neu ddarlithio am farddoniaeth, a llunio englynion a cherddi ar gyfer achlysuron penodol.

Partneriaeth rhwng y BBC a Barddas sy'n gyfrifol am ddewis '**Bardd y Mis**' i lunio cerddi cyfoes i'w darlledu ar Radio Cymru. Gyda chefnogaeth Osian Rhys Jones, cymrodd Jo Heyde gyfrifoldeb am gydlynw'r cyfraniadau gyda Radio Cymru, a chyfrannodd sawl un o'n haelodau at y rhaglen o fis i fis.

Yn ogystal â'n gwefan ddiwygiedig, defnyddiwyd cyfryngau Trydar a Gweplyfr a thebyg yn helaeth iawn hefyd i hyrwyddo'n digwyddiadau a'n lansiadau. Yn sicr, bu hyn yn allweddol i gadw proffil ein gwaith ar adeg pan roedd siopau llyfrau ynghau, a dim modd cynnal na chymryd rhan mewn digwyddiadau byw. Gyda mwy o bobl yn siopa 'ar lein', mae'n gyfrwng pwysig i'r dyfodol, yn enwedig ymhlith y to iau.

Rhys Dafis

Ysgrifennydd

Awst 2023

Rhif yr elusen: 511899

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD
BARDDAS
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN
YN Y DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

CYNNWYS

Disgrifiad	Tudalen
Manylion yr ymddiriedolwyr a'r pwyllgor gwaith	2
Adroddiad yr ymddiriedolwyr	3
Adroddiad yr archwiliwr annibynnol	6
Datganiad o weithgaredd ariannol	7
Mantolen	8
Nodiadau	9

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Mae'r Ymddiriedolwyr yn cyflwyno'u hadroddiad ynghyd â datganiadau ariannol yr elusen ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023.

Gwybodaeth gyffredinol a manylion gweinyddiaeth yr elusen, yr Ymddiriedolwyr oedd yn gweithredu rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023 a'i ymgynghorwyr: -

Enw Cofrestredig yr Elusen	Y Gymdeithas Gerdd Dafod
Rhif Cofrestru'r Elusen	511899
Cyfeiriad Cofrestredig	Cilgwyn, Llansannan, Dinbych, LL16 5HL

Llywydd Anrhydeddus	Dafydd Islwyn
---------------------	---------------

Ymddiriedolwyr (Y Pwyllgor Gwaith)

Cadeirydd	Y Prifardd Aneirin Karadog
Is-gadeirydd	Y Prifardd Llion Elis Jones
Trysorydd	Llŷr James
Ysgrifennydd	Rhys Dafis
	Gruffudd Antur
	Mari George
	Y Prifardd Mererid Hopwood
	Y Prifardd Tudur Dylan Jones
	Rhian Jones (ymddiswyddodd 28 Medi 2022)
	Y Prifardd Osian Rhys Jones
	Y Prifardd Dafydd J Pritchard
	Jo Heyde (cyfetholwyd 28 Medi 2022)
	Elinor Wyn Reyonlds (cyfetholwyd 28 Medi 2022)

Golygydd Llawrydd	Y Prifardd Twm Morys
--------------------------	----------------------

Staff	Alaw Mai Edwards (gadael Medi 2022)
	Alaw Griffiths
	Bethany Celyn Juckes-Hughes (ymuno Ionawr 2023)

Archwiliwr Annibynnol	R A Roberts BSc, FCA
	Hill & Roberts
	Cyfrifwyr Siartredig
	1 Tan y Castell
	Rhuthun
	Sir Ddinbych
	LL15 1DQ

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Strwythur a rheolaeth y cronfeydd elusennol

Mae Y Gymdeithas Gerdd Dafod (y "Gymdeithas") yn fenter wedi ei sefydlu o dan gyfansoddiad ysgrifenedig ac yn cael ei gweinyddu gan Bwyllgor Gwaith. Mae pob aelod o'r Pwyllgor Gwaith yn Ymddiriedolwr/wraig yn yr elusen. Mae'r Gymdeithas elusennol wedi ei chofrestru gyda'r Comisiwn Elusennau (rhif 511899).

Mae'r Pwyllgor Gwaith wedi ei ethol o blith aelodau'r Gymdeithas. Y Pwyllgor Gwaith sy'n gyfrifol am reoli gwaith y Gymdeithas ar ran yr aelodau. Mae'r Pwyllgor Gwaith yn ethol swyddogion o'u plith.

Nodau ac amcanion

Nod y Gymdeithas yw addysgu'r cyhoedd i werthfawrogi a deall barddoniaeth Gymraeg, yn enwedig y gelf o gynganeddu a hybu'r rhai sydd am farddoni.

Darparu budd i'r cyhoedd

Wrth gynllunio ein gwaith am y flwyddyn, mae'r Ymddiriedolwyr wedi ystyried canllawiau'r Comisiwn Elusennau ar fudd y cyhoedd. Mae'r Gymdeithas yn gweithio i gyflawni ei hamcanion drwy gyhoeddi o leiaf pedwar rhifyn o'r cylchgrawn *Barddas* yn flynyddol, cyhoeddi llyfrau, a chynnal cyfarfodydd a digwyddiadau hyrwyddol amrywiol ledled Cymru ac ar y cyfryngau.

Trefniant a Gweithgareddau

Yn ystod y flwyddyn, cyhoeddwyd y llyfrau canlynol gyda chymorth y Cyngor Llyfrau: -

Tonfedd Heddiw: Y Lôn Hir Iawn; Seiri'r Canrifoedd: Cerddi T. Gwynn Jones; Anwyddoldeb; Llyfr Bach y Ty Bach; Cynganedd i Blant; Nadolig; Cariad; Cyfnos; Y Traeth o dan y Stryd;

Cyhoeddwyd 5 rhifyn o *Barddas* a chynhaliwyd cystadlaethau Tlysau *Barddas* yn Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion a Gwyl Gerallt yng Nghanolfan y Celfyddydau, Aberystwyth yn ogystal a nifer o lansiadau cyfrolau newydd. Mewn partneriaeth â'r BBC, trefnwyd "Bardd y Mis" ar gyfer darllediadau Radio Cymru a chyfrannwyd yn gyson at raglenni'n trafod barddoniaeth.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Adolygiad ariannol

Mae'r Gymdeithas wedi parhau i dderbyn grantiau oddi wrth Cyngor Llyfrau Cymru. Derbyniwyd cyfanswm o £83,040 (2021-22: £80,447). Mae canlyniadau'r elusen i'w gweld yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol. Cyfanswm incwm oedd £127,727 (2022 - £129,831) a chyfanswm gwariant oedd £130,778 (2022 - £138,315). Mae hyn yn gadael gwariant net o £3,051 wedi tynnu o gronfeydd yr elusen am y flwyddyn (2022 – gwariant net £8,484).

Polisi cronfeydd

Mae'n rhan o bolisi'r elusen i gadw cronfeydd anghyfyngedig sef y cronfeydd rhydd, ar lefel sy'n hafal i tua 3 mis o dreuliau anghyfyngedig. Mae hyn yn caniatáu cronfa ddigonol i dalu costau rheoli, gweinyddu a chynnal yr elusen. Bu i'r cronfeydd anghyfyngedig gael eu cynnal ar y lefel yma gydol y flwyddyn.

Polisi Buddsoddiad

Yr amcan buddsoddiad yw diogelu'r buddsoddiadau cyfredol yn erbyn chwyddiant ac i gael incwm rhesymol yn ôl. Mae'r Elusen yn defnyddio cyfrifon cadw yn y banc, er mwyn ennill ychydig log a chadw arian yr Elusen yn ddiogel.

Rheolaeth Risg

Mae'r Ymddiriedolwyr wedi gwneud arolwg risg ym meysydd strategaeth, busnes a gweithredol yr Elusen a gallant gadarnhau y byddai'r Elusen mewn sefyllfa i liniaru unrhyw risg ragweladwy.

Cynlluniau ar gyfer y dyfodol

Mae'r Gymdeithas yn parhau i weithio'n agos gyda Chyngor Llyfrau Cymru a bwriadau'r elusen barhau i gyhoeddi llyfrau, cyhoeddi'r cylchgrawn, cynnal digwyddiadau hyrwyddol amrywiol (megis lansiadau, ymrysonau, cystadleuthau barddoniaeth a Gŵyl flynyddol).

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r Ymddiriedolwyr fel Pwyllgor Gwaith yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â chyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifeg y DU (Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig).

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr (parhad)

Mae cyfraith sy'n berthnasol i elusennau yn gofyn bod yr Ymddiriedolwyr yn paratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi safbwynt cywir a theg ar faterion yr elusen fel y mae pethau ac o'r ffynonellau sy'n dod i mewn a defnydd y ffynonellau, gan gynnwys incwm a gwariant y cwmni elusennol dros y cyfnod hwnnw. Fel rhan o waith paratoi'r datganiadau ariannol, bydd gofyn i'r Ymddiriedolwyr wneud y canlynol:

- Dewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson
- Dilyn dulliau ac egwyddorion Datganiad o Arferion Argymelledig yr Elusen
- Beirniadu ac amcangyfrif yn rhesymol ac yn bwyllog
- Paratoi'r datganiadau ariannol yn seiliedig ar fusnes sydd ar fynd oni bai ei bod yn anaddas cymryd y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion ariannol digonol sy'n datgelu, gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, beth ydy sefyllfa ariannol yr elusen ac yn eu galluogi nhw i sicrhau fod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio gyda Deddf Elusennau 2011, Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) perthnasol, a chyfansoddiad yr elusen. Maen nhw hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r elusen ac felly hefyd dros gymryd camau rhesymol er mwyn rhwystro a datgelu unrhyw dwyll neu anghysondeb arall.

Datganiad

Mae adroddiad yr Ymddiriedolwyr wedi ei gymeradwyo gan yr Ymddiriedolwyr.

Arwyddwyd *Rhys Dafis*

Rhys Dafis – Ysgrifennydd

Dyddiad 17 Tachwedd 2023

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

Adroddaf i'r Ymddiriedolwyr ar fy archwiliad o gyfrifon Y Gymdeithas Gerdd Dafod ("yr Ymddiriedolaeth") am y flwyddyn yn diweddu 31ain Mawrth 2023 fel ag y gwelir ar dudalennau 6 hyd 17.

Cyfrifoldebau a'r sail adrodd

Fel Ymddiriedolwyr elusen yr Ymddiriedolaeth rydych yn gyfrifol am baratoi'r cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011 ("y Ddeddf").

Adroddaf mewn perthynas â'm harchwiliad o gyfrifon yr Ymddiriedolaeth a gwblhawyd o dan adran 145 o Ddeddf 2011 ac wrth ymgymryd â'm harchwiliad, dilynais yr holl Gyfarwyddiadau cymwys a roddwyd gan y Comisiwn Elusennau o dan adran 145(5)(b) o'r Ddeddf.

Datganiad yr archwiliwr annibynnol

Cwblheais fy archwiliad. Cadarnhaf nad yw unrhyw faterion perthnasol wedi dod i'm sylw mewn perthynas â'r archwiliad sy'n rhoi achos i mi gredu, mewn unrhyw agwedd berthnasol bod:

- cofnodion cyfrifyddu heb eu cadw ar gyfer yr Ymddiriedolaeth fel sy'n ofynnol gan adran 130 o'r Ddeddf; neu
- nid yw'r cyfrifon yn cyfateb â'r cofnodion hynny; neu
- nid yw'r cyfrifon yn cydymffurfio â'r gofynion cymwys yngylch ffurf a chynnwys cyfrifon a amlinellir yn Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008 heblaw unrhyw ofyniad bod y cyfrifon yn rhoi darlun 'gwir a theg' nad yw'n fater i'w ystyried fel rhan o archwiliad annibynnol.

Nid oes unrhyw bryderon gennyf ac nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion eraill mewn perthynas â'r archwiliad y dylid dwyn sylw atynt yn yr adroddiad hwn er mwyn sicrhau dealltwriaeth briodol o'r cyfrifon.

Llofnodwyd *R A Roberts*

R A Roberts BSc FCA

Hill & Roberts, Cyfrifwyr Siartredig, 1 Tan y Castell Rhuthun, Sir Ddinbych LL15 1DQ

Dyddiad 17 Tachwedd 2023

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

DATGANIAD O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

	Nodyn	2023 Cronfa heb gyfyngiad £	2023 Cronfa wedi ei gyfyngu £	2023 Cyfanswm cronfeydd £	2022 Cyfansw m cronfeyd d £
Adnoddau a dderbyniwyd					
Rhoddion a chymynroddion	3	97,784	-	97,784	105,327
Gweithgareddau elusennol	4	29,819	-	29,819	24,492
Buddsoddiadau	5	124	-	124	12
		127,727	-	127,727	129,831
Adnoddau a dreuliwyd					
Gweithgareddau elusennol	6	130,778	-	130,778	138,315
Cyfanswm gwariant		130,778	-	130,778	138,315
Incwm/ (Gwariant) Net		(3,051)	-	(3,051)	(8,484)
Symudiadau net rhwng cronfeydd		75	(75)	-	-
Adnoddau a dderbyniwyd net		(2,976)	(75)	(3,051)	(8,484)
Cyfanswm cronfeydd 1 Ebrill 2022		67,673	13,923	81,596	90,080
Cyfanswm cronfeydd 31 Mawrth 2023		64,697	13,848	78,545	81,596

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

MANTOLEN AR 31 MAWRTH 2023

	Nodyn	2023	2022
		£	£
ASEDAU PARHAOL			
Asedau cyffyrddadwy	16	-	-
ASEDAU CYFREDOL			
Stoc	17	26,804	14,744
Dyledwyr a Rhagdaliadau	18	3,803	8,277
Arian yn y banc		65,791	68,799
		<u>96,398</u>	<u>91,820</u>
CREDYDWYR			
Yn daladwy o fewn y flwyddyn	19	17,853	10,224
		<u>78,545</u>	<u>81,596</u>
		<u>78,545</u>	<u>81,596</u>
CRONFEYDD			
Heb eu cyfyngu	20	64,697	67,673
Wedi eu cyfyngu	20	13,848	13,923
		<u>78,545</u>	<u>81,596</u>

Wedi ei gymeradwyo gan yr ymddiriedolwyr ar 06 Medi 2023

Y Prifardd Aneirin Karadog (*Cadeirydd*)

Aneirin Karadog

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

NODIADAU AR Y CYFRIFON AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

1. GWYBODAETH GYFFREDINOL

Mae'r Gymdeithas Gerdd Dafod yn elusen gofrestredig wedi ei sefydlu o dan gyfansoddiad ysgrifenedig. Mae'r elusen wedi ei chofrestru yng Nghymru â chyfeiriad cofrestredig Cilgwyn, Llansannan, Dinbych, LL16 5HL.

2. POLISI'AU CYFRIFO

Y Sail Gyfrifyddol

Y mae datganiadau ariannol yr elusen wedi eu paratoi ar sail confensiwn cost hanesyddol ac yn unol ag FRS 102 "The Financial Reporting Standard applicable in the UK and the Republic of Ireland" y "Charities SORP (FRS 102)" a Deddf Elusennau 2011.

Mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi yn unol â'r confensiwn costau hanesyddol, wedi ei ddiwygio ar gyfer ail brisio rhai asedau a dyledion ac eiddo buddsoddiad sydd wedi eu mesur yn ôl gwerth teg. Caiff y datganiad ariannol eu cyflwyno mewn punnoedd Prydeinig (£), arian gweithredu'r elusen a'i dalgrynnu at y bunt agosaf.

Busnes hyfyw

Nid oes unrhyw ansicrwydd ynglŷn â gallu'r elusen i barhau mewn busnes.

Asedau sefydlog cyffyrddadwy

Mae asedau sefydlog yn cael eu cofnodi yn wreiddiol yn ôl eu cost ac yna'n cael eu datgan yn ôl eu cost llai dibrisiant ac unrhyw golledion amhariad. Mae unrhyw asedau sefydlog sydd yn cael eu datgan ar ail brisiad yn cael eu cofnodi yn ôl eu gwerth teg ar ddyddiad yr ail brisiad, llai unrhyw ddibrisio a cholledion amhariad pellach. Bydd cynnydd yng ngwerth ased yn sgil ail brisio yn cael ei gydnabod gydag elw a cholledion cydnabyddedig eraill heblaw ei fod yn gwyrddroi unrhyw elw cydnabyddedig a wnaed mewn blynyddoedd cynt.

Dibrisiant

Mae'r dibrisiant ar yr asedau sefydlog cyffyrddadwy yn cael ei gyfrif fel bo cost yr asedau, llai eu gwerth gweddilliol, yn cael ei ddileu dros gyfnod bywyd economaidd arferol yr asedau. Y gyfradd a ddefnyddiwyd yw 25% ar ddull mantol yn gostwng.

Amhariad asedau sefydlog

Fe wneir adolygiad yn flynyddol os oes amhariad wedi digwydd i werth asedau sefydlog, ac os oes amhariad yn bodoli yna ail brisir yr ased yn unol â'r gwerth y gellir disgwyl amdano. Lle mae'r gwerth yn y llyfrau yn fwy na'r gwerth y gellir ei ddisgwyl, yna mae'r ased yn cael ei amharu.

Stoc

Y mae stoc wedi ei brisio ar yr isaf o gost a phris gwerthu, ar ôl cymryd i ystyriaeth oed a chyflwr y stoc. Y mae natur llyfrau'r Gymdeithas yn arbennig ac felly nid yw'r rhai sydd yn flwydd oed neu hyn yn cael eu prisio.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

Cronfeydd anghyfngedig

Cronfeydd heb eu cyfyngu yw rhoddion sy'n cael eu derbyn ac adnoddau eraill a dderbynnir, neu a grëir o dan nod yr elusennau, heb bwrpas penodedig ac maent ar gael fel Cronfeydd Cyffredinol.

Cronfeydd cyfyngedig

Mae'n rhaid i gronfeydd wedi eu cyfyngu cael eu defnyddio i bwrpas penodedig yn ôl dymuniad y rhoddwr. Mae gwariant sydd yn ateb y gofynion yma yn cael ei ddangos yn erbyn y gronfa.

Adnoddau a Dderbynnir

Mae'r holl adnoddau a dderbynnir ar gyfer cynhyrchu llyfrau a'r cylchgrawn yn cael eu dangos yn y datganiad o weithgareddau ariannol pan mae'r hawl cyfreithiol gan yr elusen i'r incwm a gellir adnabod y swm gyda sicrwydd rhesymol. Mae unrhyw grantiau cyfalaf yn cael eu hadnabod yn y flwyddyn y maent yn cael eu derbyn yn y datganiad o weithgareddau ariannol.

Grantiau

Mae grantiau a dderbynnir ar gyfer cynhyrchu llyfrau a'r cylchgrawn yn cael eu dangos yn y datganiad o weithgareddau ariannol yn y cyfnod y maent yn cael eu derbyn.

Adnoddau a dreuliwyd

Cyfrifir yr holl gostau ar raddfa croniad ac fe'u cyfrifir o dan benawdau sy'n cyfrannu'r holl gostau sy'n berthnasol i'r categori. Mae costau codi arian yn cynnwys treuliau ynglŷn â chwilio am gyfraniadau gwirfoddol yn unig, ac nid ydynt yn cynnwys costau gwybodaeth daenedig sy'n cefnogi'r gweithgareddau elusennol. Costau cynhaliaeth yw'r rhai hynny sy'n digwydd yn uniongyrchol i gadarnhau'r gwariant ar amcanion yr elusen. Costau gweinyddol yw'r rhai sydd ynglŷn â gweinyddiaeth yr elusen a'r angen i gydymffurfio ag anghenion cyfansoddiadol a statudol.

Treth

Ni wnaed darpariaeth treth gorfforaeth na threthiant a ohiriwyd gan fod yr elusen yn un gofrestredig ac felly yn cael eu heithrio ar ei weithgareddau elusennol.

Offerynnau ariannol

Mae ased ariannol neu rwymedigaeth ariannol yn cael ei gydnabod pan fod hawl gan yr elusen i ddarpariaethau cytundebol yr offeryn. Hawliwyd offerynnau ariannol sylfaenol am bris y trafodyn. Ond os yw'r trefniad yn drafodyn ariannu, rhaid cydnabod gwerth presennol taliadau dyfodol yr offeryn ariannol wedi disgowntio ar gyfradd y farchnad. Ar ddiwedd pob blwyddyn, cynhaliwyd adolygiad o amhariad yn yr asedau ariannol. Os oes tystiolaeth wrthrychol o amhariad, rhaid cydnabod y golled ar unwaith yn y cyfrif incwm a cholledion. Os oes gwrthdroad o amhariad, rhaid cydnabod y gwrthdroad yn y datganiad o weithgareddau ariannol ar unwaith. Ni cheir cynyddu gwerth yr ased ariannol i ffigwr fwy na'r ffigwr gwreiddiol cyn yr amhariad.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

3. RHODDION A CHYMYNRODDION

	2023	2023	2022	2022
	Anghyfyngedig	Cyfanswm	Anghyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£	£
Grantiau	83,040	83,040	80,447	80,447
Tanysgrifiadau	12,532	12,532	21,541	21,541
Rhoddion	-	-	-	-
Lwfans Cyflogaeth	2,212	2,212	3,339	3,339
	97,784	97,784	105,327	105,327

	2023	2022
	£	£
Cyngor Llyfrau Cymru		
Grant Cylchgrawn am y flwyddyn	20,000	20,000
Grant Llyfrau am y flwyddyn	27,000	27,000
Grant swydd am y flwyddyn	15,180	15,180
Grant awduron am y flwyddyn	18,840	14,853
Grantiau eraill am y flwyddyn	-	1,300
Grant marchnata	2,020	2,114
	83,040	80,447

4. INCWM GWEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	2023	2023	2022	2022
	Anghyfyngedig	Cyfanswm	Anghyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£	£
Gwerthiant llyfrau a chylchgronau	26,018	26,018	23,183	23,183
Hysbysebu	25	25	215	215
Gŵyl Gerallt	826	826	641	641
Gŵyl Canol Dre	150	150	-	-
Eisteddfod	2,314	2,314	-	-
Incwm arall	486	486	453	453
	29,819	29,819	24,492	24,492

5. INCWM BUDDSODDIAD

	2023	2023	2022	2022
	Anghyfyngedig	Cyfanswm	Anghyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£	£
Llog a dderbyniwyd	106	106	5	5
Gwobr teyrngarwch banc	18	18	7	7
	124	124	12	12

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

6. GWARIANT AR WEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	2023	2023	2023
	Anghyfyngedig	Cyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£
Cynhyrchu cylchgrawn	33,027	-	33,027
Cynhyrchu llyfrau	78,655	-	78,655
Gwariant elusennol eraill	6,991	75	7,066
Gweinyddiaeth a rheolaeth	12,030	-	12,030
	130,703	75	130,778

	2022	2022	2022
	Anghyfyngedig	Cyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£
Cynhyrchu cylchgrawn	30,101	-	30,101
Cynhyrchu llyfrau	92,801	-	92,801
Gwariant elusennol eraill	2,050	-	2,050
Gweinyddiaeth a rheolaeth	13,363	-	13,363
	138,315	-	138,315

7. COSTAU CYNHYRCHU'R CYLCHGRAWN

	2023	2022
	£	£
Golygyddion Llawrydd	8,990	8,960
Cynhyrchu a dosbarthu Barddas	14,353	12,140
Cyfranwyr Barddas	3,771	4,210
Elfen o gyflog a phensiwn	5,793	4,701
Gwobrau	120	90
	33,027	30,101

8. COSTAU CYNHYRCHU LLYFRAU

	2023	2022
	£	£
Stoc ar 1 Ebrill 2022	14,744	11,765
Cynhyrchu llyfrau yn y cyfnod	40,771	43,305
Stoc ar 31 Mawrth 2023	(26,804)	(14,744)
	28,711	40,326
Cyflog golygydd a chyfran o gyflogau gweinyddwr	24,808	37,267
Golygydd Llawrydd	3,304	500
Breindal i gyfranwyr ac awduron	6,797	5,627
Awduron Cynllun A a B a chyfranwyr eraill	10,775	7,130
Lansio	2,134	946
Hysbysebu, cyhoeddusrwydd a gwobrau	2,126	1,005
	78,655	92,801

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

9. GWARIANT ELUSENNOL ARALL

	2023	2022
	£	£
Eisteddfod Genedlaethol	4,320	-
Nawdd Llenyddiaeth Cymru (Cronfa Gerallt)	150	-
Gwyl Canol Dre	150	-
Gŵyl Gerallt	1,220	2,050
Cyhoeddi Podlediad	300	-
Nwyddau – bagiau, mygiau	263	-
Dylunio	588	-
Tlws Pat Neill	75	-
	7,066	2,050

10. GWEINYDDU A RHEOLAETH

	2023	2022
	£	£
Elfen o gyflogau	5,793	4,701
Cyfrifo	1,299	1,133
Cadw Llyfrau	612	-
Post a chostau swyddfa	495	897
Teithio a chynhaliaeth	767	465
Rhent a storio	624	624
Yswiriant	1,428	-
Dyledwyr drwg	(1,450)	4,375
Costau banc	235	126
Manion	290	240
Aelodaeth	-	10
Hysbysebu	1,771	300
Costau Zoom a chyfrifiadur	166	492
	12,030	13,363

11. GWARIANT ELUSENNOL YN ÔL GWEITHGAREDDAU

	Gweithgareddau Uniongyrchol	Costau cefnogi	Cyfanswm 2023	Cyfanswm 2022
	£	£	£	£
Cynhyrchu llyfrau	78,655	9,336	87,991	98,934
Cynhyrchu cylchgrawn	33,027	3,028	36,055	32,091
Gwariant elusennol arall	7,066	206	7,272	2,185
Llywodraethu	-	(540)	(540)	5,105
	118,748	12,030	130,778	138,315

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

12. DADANSODDIAD O GOSTAU CEFNOGI

	Cynhyrchu llyfrau	Cynhyrchu cylchgrawn	Gwariant Elusennol Arall	Cyfanswm 2023	Cyfanswm 2022
	£	£	£	£	£
Costau staff	5,028	2,123	413	7,564	5,001
Costau swyddfa gyffredinol	3,328	1,405	273	5,006	3,257
Costau llywodraethu	605	(1,195)	50	(540)	5,105
	8,961	2,333	736	12,030	13,363

13. ADNODDAU A DDERBYNIWYD / DREULIWYD NET

	2023	2022
	£	£
Y mae wedi ei ddatgan ar ôl tynnu: - Dibrisiant	-	-

14. FFIOEDD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL

	2023	2022
	£	£
Adroddiad ar y cyfrifon	910	730
Gwasanaethau cyflogau	389	403
	1,299	1,133

15. CYFLOGAU

	2023	2022
	£	£
Cyflogau	32,446	41,335
Nawdd cymdeithasol	2,350	3,339
Pensiwn Cyflogwr	1,598	1,995
	36,394	46,669

Ni enillodd unrhyw weithiwr £60,000 neu fwy (2022 – dim).
Cyfartaledd nifer y gweithwyr am y flwyddyn oedd 2 (2022 – 2).

Mae costau cyflog am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022 yn cynnwys ôl-daliad am addasiad gradd cyflog yn seiliedig ar y cyfnod 1 Ebrill 2018 hyd at 31 Mawrth 2021 o £3,777.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

16. Asedau parhaol cyffyrddadwy

	Offer swyddfa
Cost	£
Ar y 1af o Ebrill 2022 a 31 o Fawrth 2023	<u>5,082</u>
Dibrisiant	
Ar y 1af o Ebrill 2022	5,082
Dibrisiant	-
Ar y 31 o Fawrth 2023	<u>5,082</u>
Gwir werth llyfr ar y 31 o Fawrth 2023	<u>-</u>
Gwir werth llyfr ar y 31 o Fawrth 2022	<u>-</u>

17. STOC

	2023	2022
	£	£
Llyfrau	<u>26,804</u>	<u>14,744</u>

18. DYLEDWYR

	2023	2022
	£	£
Dyledwyr gweithredol	1,895	8,139
Dyledwyr eraill	-	138
Rhagdaliadau	1,908	-
	<u>3,803</u>	<u>8,277</u>

19. CREDYDWYR

	2023	2022
	£	£
Yn daladwy o fewn y flwyddyn		
Credydwy'r gweithredol	16,614	2,987
Credydwy'r eraill a nawdd cymdeithasol	638	225
Croniadau ac incwm gohiriedig	601	7,012
	<u>17,853</u>	<u>10,224</u>

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

20. SYMUDIAD YN Y CRONFEYDD

	1 Ebrill 2022	Adnoddau Mewn	Adnoddau Allan	Trosglwyddo	31 Mawrth 2023
	£	£	£	£	£
Cronfeydd wedi'u cyfyngu					
Ewyllys Pat Neil	13,923	-	(75)	-	13,848
	13,923	-	(75)	-	13,848
Cronfeydd heb eu cyfyngu					
Cronfa Gyffredinol	67,673	127,727	(130,703)	-	64,697
	67,673	127,727	(130,703)	-	64,697
	81,596	127,727	(130,778)	-	78,545

21. Dadansoddiad o asedau net rhwng cronfeydd

	Asedau sefydlog cyffyrddadwy	Asedau cyfredol net	Cyfanswm
	£	£	£
Cronfeydd heb eu cyfyngu	-	64,697	64,697
Cronfeydd wedi'u cyfyngu	-	13,848	13,848
Cyfanswm	-	78,545	78,545

22. Trafodion gyda Ymddiriedolwyr neu bersonau cysylltiedig neu debyg

Mae'r Ymddiriedolwyr yn rhoi o'u hamser yn gwbl wirfoddol i gyfarfod, rheoli a chynnal gweithgaredd y Gymdeithas, heb unrhyw dâl neu gydnabyddiaeth yn uniongyrchol nag yn anuniongyrchol o gronfa'r elusen am wneud hynny.

Yr unig eithriad yw cydnabyddiaeth ar ffurf ffi yn ymwneud â gwaith llenyddol creadigol y Gymdeithas. Lle rhoir cydnabyddiaeth i Ymddiriedolwyr am hynny, mae'n bolisi datgan yr hyn â gânt yn agored, a cheir dadansoddiad isod, felly, o'r taliadau i Ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn adrodd. Lle telir i Ymddiriedolwyr am waith creadigol, gwneir hynny ar yr un telerau yn union â chyfranwyr eraill nad ydynt yn Ymddiriedolwyr, yn ddieithriad.

1. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy gytundeb safonol y Gymdeithas ag awduron cyfrolau:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Sgrifen Cyf	Cynghanedd i blant	Addasu ar gyfer argraffiad newydd	500
(Cwmni personol Mererid Hopwood)			
Elinor Wyn Reynolds	Anwyddoldeb	Awdur	750

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

2. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy gytundeb safonol y Gymdeithas â chomisiynwyr a golygyddion cyfrolau:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm
			£
Laura Wyn Karadog (cysylltiedig gydag Aneurin Karadog)	Gwyl Canol Dre	Trafodaeth Rhuddin	75
Elinor Wyn Reynolds	Amrywiol	Ffi golygydd	2,000

3. Yn achos 1 a 2 uchod, yn unol â'r arfer cytundebol, derbyniodd yr awduron / comisiynwyr / golygyddion 12 o argraffiad cyntaf eu cyfrol am ddim.
4. Yn unol â'r arfer ers sefydlu'r Gymdeithas, derbyniodd aelodau'r Pwyllgor Gwaith yn ystod y flwyddyn adrodd gopi am ddim o bob cyfrol a gyhoeddwyd tra oeddent yn aelod o'r Pwyllgor hwnnw.
5. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy drefniant golygyddol am eu cyfraniadau creadigol i'r cylchgrawn Barddas neu i gyfrolau (yn cynnwys breindal):

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm
			£
Rhys Dafis	<i>Barddas</i>	Cyfrannu cerdd	40
Rhys Dafis	Amrywiol	Breindal	320
Mari George	<i>Barddas</i>	Englyn	40
Mari George	Gerddi am Gariad	Cyfrannu cerdd	90
Mari George	Amrywiol	Breindal	101
Sgrifen Cyf	<i>Barddas</i>	Englyn	70
Mererid Hopwood	Amrywiol	Breindal	322
Gruffudd Antur	<i>Barddas</i>	Englyn	50
Tudur Dylan Jones	Amrywiol	Breindal	337
Laura Wyn Karadog	Amrywiol	Breindal	583
Elinor Wyn Reynolds	<i>Barddas</i>	Cyfrannu cerdd	70
Jo Heyde	<i>Barddas</i>	Cyfrannu cerdd	20

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

6. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol am waith arbenigol yn trefnu digwyddiadau hyrwyddol:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Mererid Hopwood	Gwyl Canol Dre	Cynnal sesiwn	75
Hanna Hopwood (cysylltiedig gyda Mererid Hopwood)	Amrywiol	Creu fideo x 3	480
Hanna Hopwood	Amrywiol	Creu fideo x 3	480
Hanna Hopwood	Amrywiol	Creu fideo x 3	480
Tudur Dylan Jones	Gwyl Gerallt	Meuryn Ymryson	100
Gruffudd Antur	Gwyl Gerallt	Ymryson	40
Gruffudd Antur	Llyfr bach y Ty Bach	Llywyddu lansiad	100
Elinor Wyn Reynolds	Tosturi	Lansio	200
Elinor Wyn Reynolds	Anwyddoldeb	Gwyl Gerallt	90

Rhif yr elusen: 511899

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD
BARDDAS
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN
YN Y DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

CYNNWYS

Disgrifiad	Tudalen
Manylion yr ymddiriedolwyr a'r pwyllgor gwaith	2
Adroddiad yr ymddiriedolwyr	3
Adroddiad yr archwiliwr annibynnol	6
Datganiad o weithgaredd ariannol	7
Mantolen	8
Nodiadau	9

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Mae'r Ymddiriedolwyr yn cyflwyno'u hadroddiad ynghyd â datganiadau ariannol yr elusen ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023.

Gwybodaeth gyffredinol a manylion gweinyddiaeth yr elusen, yr Ymddiriedolwyr oedd yn gweithredu rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023 a'i ymgynghorwyr: -

Enw Cofrestredig yr Elusen	Y Gymdeithas Gerdd Dafod
Rhif Cofrestru'r Elusen	511899
Cyfeiriad Cofrestredig	Cilgwyn, Llansannan, Dinbych, LL16 5HL

Llywydd Anrhydeddus	Dafydd Islwyn
---------------------	---------------

Ymddiriedolwyr (Y Pwyllgor Gwaith)

Cadeirydd	Y Prifardd Aneirin Karadog
Is-gadeirydd	Y Prifardd Llion Elis Jones
Trysorydd	Llŷr James
Ysgrifennydd	Rhys Dafis
	Gruffudd Antur
	Mari George
	Y Prifardd Mererid Hopwood
	Y Prifardd Tudur Dylan Jones
	Rhian Jones (ymddiswyddodd 28 Medi 2022)
	Y Prifardd Osian Rhys Jones
	Y Prifardd Dafydd J Pritchard
	Jo Heyde (cyfetholwyd 28 Medi 2022)
	Elinor Wyn Reyonlds (cyfetholwyd 28 Medi 2022)

Golygydd Llawrydd	Y Prifardd Twm Morys
--------------------------	----------------------

Staff	Alaw Mai Edwards (gadael Medi 2022)
	Alaw Griffiths
	Bethany Celyn Juckes-Hughes (ymuno Ionawr 2023)

Archwiliwr Annibynnol	R A Roberts BSc, FCA
	Hill & Roberts
	Cyfrifwyr Siartredig
	1 Tan y Castell
	Rhuthun
	Sir Ddinbych
	LL15 1DQ

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Strwythur a rheolaeth y cronfeydd elusennol

Mae Y Gymdeithas Gerdd Dafod (y “Gymdeithas”) yn fenter wedi ei sefydlu o dan gyfansoddiad ysgrifenedig ac yn cael ei gweinyddu gan Bwyllgor Gwaith. Mae pob aelod o’r Pwyllgor Gwaith yn Ymddiriedolwr/wraig yn yr elusen. Mae’r Gymdeithas elusennol wedi ei chofrestru gyda’r Comisiwn Elusennau (rhif 511899).

Mae’r Pwyllgor Gwaith wedi ei ethol o blith aelodau’r Gymdeithas. Y Pwyllgor Gwaith sy’n gyfrifol am reoli gwaith y Gymdeithas ar ran yr aelodau. Mae’r Pwyllgor Gwaith yn ethol swyddogion o’u plith.

Nodau ac amcanion

Nod y Gymdeithas yw addysgu’r cyhoedd i werthfawrogi a deall barddoniaeth Gymraeg, yn enwedig y gelf o gynganeddu a hybu’r rhai sydd am farddoni.

Darparu budd i’r cyhoedd

Wrth gynllunio ein gwaith am y flwyddyn, mae’r Ymddiriedolwyr wedi ystyried canllawiau’r Comisiwn Elusennau ar fudd y cyhoedd. Mae’r Gymdeithas yn gweithio i gyflawni ei hamcanion drwy gyhoeddi o leiaf pedwar rhifyn o’r cylchgrawn *Barddas* yn flynyddol, cyhoeddi llyfrau, a chynnal cyfarfodydd a digwyddiadau hyrwyddol amrywiol ledled Cymru ac ar y cyfryngau.

Trefniant a Gweithgareddau

Yn ystod y flwyddyn, cyhoeddwyd y llyfrau canlynol gyda chymorth y Cyngor Llyfrau: -

Tonfedd Heddiw: Y Lôn Hir Iawn; Seiri’r Canrifoedd: Cerddi T. Gwynn Jones; Anwyddoldeb; Llyfr Bach y Ty Bach; Cynganedd i Blant; Nadolig; Cariad; Cyfnos; Y Traeth o dan y Stryd;

Cyhoeddwyd 5 rhifyn o *Barddas* a chynhaliwyd cystadlaethau Tlysau *Barddas* yn Eisteddfod Genedlaethol Ceredigion a Gwyl Gerallt yng Nghanolfan y Celfyddydau, Aberystwyth yn ogystal a nifer o lansiadau cyfrolau newydd. Mewn partneriaeth â’r BBC, trefnwyd “Bardd y Mis” ar gyfer darllediadau Radio Cymru a chyfrannwyd yn gyson at raglenni’n trafod barddoniaeth.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Adolygiad ariannol

Mae'r Gymdeithas wedi parhau i dderbyn grantiau oddi wrth Cyngor Llyfrau Cymru. Derbyniwyd cyfanswm o £83,040 (2021-22: £80,447). Mae canlyniadau'r elusen i'w gweld yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol. Cyfanswm incwm oedd £127,727 (2022 - £129,831) a chyfanswm gwariant oedd £130,778 (2022 - £138,315). Mae hyn yn gadael gwariant net o £3,051 wedi tynnu o gronfeydd yr elusen am y flwyddyn (2022 – gwariant net £8,484).

Polisi cronfeydd

Mae'n rhan o bolisi'r elusen i gadw cronfeydd anghyfyngedig sef y cronfeydd rhydd, ar lefel sy'n hafal i tua 3 mis o dreuliau anghyfyngedig. Mae hyn yn caniatáu cronfa ddigonol i dalu costau rheoli, gweinyddu a chynnal yr elusen. Bu i'r cronfeydd anghyfyngedig gael eu cynnal ar y lefel yma gydol y flwyddyn.

Polisi Buddsoddiad

Yr amcan buddsoddiad yw diogelu'r buddsoddiadau cyfredol yn erbyn chwyddiant ac i gael incwm rhesymol yn ôl. Mae'r Elusen yn defnyddio cyfrifon cadw yn y banc, er mwyn ennill ychydig log a chadw arian yr Elusen yn ddiogel.

Rheolaeth Risg

Mae'r Ymddiriedolwyr wedi gwneud arolwg risg ym meysydd strategaeth, busnes a gweithredol yr Elusen a gallant gadarnhau y byddai'r Elusen mewn sefyllfa i liniaru unrhyw risg ragweladwy.

Cynlluniau ar gyfer y dyfodol

Mae'r Gymdeithas yn parhau i weithio'n agos gyda Chyngor Llyfrau Cymru a bwriadau'r elusen barhau i gyhoeddi llyfrau, cyhoeddi'r cylchgrawn, cynnal digwyddiadau hyrwyddol amrywiol (megis lansiadau, ymrysonau, cystadleuthau barddoniaeth a Gŵyl flynyddol).

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r Ymddiriedolwyr fel Pwyllgor Gwaith yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â chyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifeg y DU (Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig).

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr (parhad)

Mae cyfraith sy'n berthnasol i elusennau yn gofyn bod yr Ymddiriedolwyr yn paratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi safbwynt cywir a theg ar faterion yr elusen fel y mae pethau ac o'r ffynonellau sy'n dod i mewn a defnydd y ffynonellau, gan gynnwys incwm a gwariant y cwmni elusennol dros y cyfnod hwnnw. Fel rhan o waith paratoi'r datganiadau ariannol, bydd gofyn i'r Ymddiriedolwyr wneud y canlynol:

- Dewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson
- Dilyn dulliau ac egwyddorion Datganiad o Arferion Argymelledig yr Elusen
- Beirniadu ac amcangyfrif yn rhesymol ac yn bwyllog
- Paratoi'r datganiadau ariannol yn seiliedig ar fusnes sydd ar fynd oni bai ei bod yn anaddas cymryd y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion ariannol digonol sy'n datgelu, gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, beth ydy sefyllfa ariannol yr elusen ac yn eu galluogi nhw i sicrhau fod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio gyda Deddf Elusennau 2011, Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) perthnasol, a chyfansoddiad yr elusen. Maen nhw hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r elusen ac felly hefyd dros gymryd camau rhesymol er mwyn rhwystro a datgelu unrhyw dwyll neu anghysondeb arall.

Datganiad

Mae adroddiad yr Ymddiriedolwyr wedi ei gymeradwyo gan yr Ymddiriedolwyr.

Arwyddwyd *Rhys Dafis*

Rhys Dafis – Ysgrifennydd

Dyddiad 17 Tachwedd 2023

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

Adroddaf i'r Ymddiriedolwyr ar fy archwiliad o gyfrifon Y Gymdeithas Gerdd Dafod ("yr Ymddiriedolaeth") am y flwyddyn yn diweddu 31ain Mawrth 2023 fel ag y gwelir ar dudalennau 6 hyd 17.

Cyfrifoldebau a'r sail adrodd

Fel Ymddiriedolwyr elusen yr Ymddiriedolaeth rydych yn gyfrifol am baratoi'r cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011 ("y Ddeddf").

Adroddaf mewn perthynas â'm harchwiliad o gyfrifon yr Ymddiriedolaeth a gwblhawyd o dan adran 145 o Ddeddf 2011 ac wrth ymgymryd â'm harchwiliad, dilynais yr holl Gyfarwyddiadau cymwys a roddwyd gan y Comisiwn Elusennau o dan adran 145(5)(b) o'r Ddeddf.

Datganiad yr archwiliwr annibynnol

Cwblheais fy archwiliad. Cadarnhaf nad yw unrhyw faterion perthnasol wedi dod i'm sylw mewn perthynas â'r archwiliad sy'n rhoi achos i mi gredu, mewn unrhyw agwedd berthnasol bod:

- cofnodion cyfrifyddu heb eu cadw ar gyfer yr Ymddiriedolaeth fel sy'n ofynnol gan adran 130 o'r Ddeddf; neu
- nid yw'r cyfrifon yn cyfateb â'r cofnodion hynny; neu
- nid yw'r cyfrifon yn cydymffurfio â'r gofynion cymwys yngylch ffurf a chynnwys cyfrifon a amlinellir yn Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008 heblaw unrhyw ofyniad bod y cyfrifon yn rhoi darlun 'gwir a theg' nad yw'n fater i'w ystyried fel rhan o archwiliad annibynnol.

Nid oes unrhyw bryderon gennyf ac nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion eraill mewn perthynas â'r archwiliad y dylid dwyn sylw atynt yn yr adroddiad hwn er mwyn sicrhau dealltwriaeth briodol o'r cyfrifon.

Llofnodwyd *R A Roberts*

R A Roberts BSc FCA

Hill & Roberts, Cyfrifwyr Siartredig, 1 Tan y Castell Rhuthun, Sir Ddinbych LL15 1DQ

Dyddiad 17 Tachwedd 2023

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

DATGANIAD O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

	Nodyn	2023 Cronfa heb gyfyngiad £	2023 Cronfa wedi ei gyfyngu £	2023 Cyfanswm cronfeydd £	2022 Cyfansw m cronfeyd d £
Adnoddau a dderbyniwyd					
Rhoddion a chymynroddion	3	97,784	-	97,784	105,327
Gweithgareddau elusennol	4	29,819	-	29,819	24,492
Buddsoddiadau	5	124	-	124	12
		127,727	-	127,727	129,831
Adnoddau a dreuliwyd					
Gweithgareddau elusennol	6	130,778	-	130,778	138,315
Cyfanswm gwariant		130,778	-	130,778	138,315
Incwm/ (Gwariant) Net		(3,051)	-	(3,051)	(8,484)
Symudiadau net rhwng cronfeydd		75	(75)	-	-
Adnoddau a dderbyniwyd net		(2,976)	(75)	(3,051)	(8,484)
Cyfanswm cronfeydd 1 Ebrill 2022		67,673	13,923	81,596	90,080
Cyfanswm cronfeydd 31 Mawrth 2023		64,697	13,848	78,545	81,596

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

MANTOLEN AR 31 MAWRTH 2023

	Nodyn	2023		2022	
		£	£	£	£
ASEDAU PARHAOL					
Asedau cyffyrddadwy	16		-		-
ASEDAU CYFREDOL					
Stoc	17	26,804		14,744	
Dyledwyr a Rhagdaliadau	18	3,803		8,277	
Arian yn y banc		65,791		68,799	
		<u>96,398</u>		<u>91,820</u>	
CREDYDWYR					
Yn daladwy o fewn y flwyddyn	19	17,853		10,224	
			<u>78,545</u>		81,596
			<u>78,545</u>		<u>81,596</u>
CRONFEYDD					
Heb eu cyfyngu	20	64,697		67,673	
Wedi eu cyfyngu	20	13,848		13,923	
		<u>78,545</u>		<u>81,596</u>	

Wedi ei gymeradwyo gan yr ymddiriedolwyr ar 06 Medi 2023

Y Prifardd Aneirin Karadog (*Cadeirydd*)

Aneirin Karadog

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

NODIADAU AR Y CYFRIFON AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

1. GWYBODAETH GYFFREDINOL

Mae'r Gymdeithas Gerdd Dafod yn elusen gofrestredig wedi ei sefydlu o dan gyfansoddiad ysgrifenedig. Mae'r elusen wedi ei chofrestru yng Nghymru â chyfeiriad cofrestredig Cilgwyn, Llansannan, Dinbych, LL16 5HL.

2. POLISI'AU CYFRIFO

Y Sail Gyfrifyddol

Y mae datganiadau ariannol yr elusen wedi eu paratoi ar sail confensiwn cost hanesyddol ac yn unol ag FRS 102 "The Financial Reporting Standard applicable in the UK and the Republic of Ireland" y "Charities SORP (FRS 102)" a Deddf Elusennau 2011.

Mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi yn unol â'r confensiwn costau hanesyddol, wedi ei ddiwygio ar gyfer ail brisio rhai asedau a dyledion ac eiddo buddsoddiad sydd wedi eu mesur yn ôl gwerth teg. Caiff y datganiad ariannol eu cyflwyno mewn punnoedd Prydeinig (£), arian gweithredu'r elusen a'i dalgrynnu at y bunt agosaf.

Busnes hyfyw

Nid oes unrhyw ansicrwydd ynglŷn â gallu'r elusen i barhau mewn busnes.

Asedau sefydlog cyffyrddadwy

Mae asedau sefydlog yn cael eu cofnodi yn wreiddiol yn ôl eu cost ac yna'n cael eu datgan yn ôl eu cost llai dibrisiant ac unrhyw golledion amhariad. Mae unrhyw asedau sefydlog sydd yn cael eu datgan ar ail brisiad yn cael eu cofnodi yn ôl eu gwerth teg ar ddyddiad yr ail brisiad, llai unrhyw ddibrisio a cholledion amhariad pellach. Bydd cynnydd yng ngwerth ased yn sgil ail brisio yn cael ei gydnabod gydag elw a cholledion cydnabyddedig eraill heblaw ei fod yn gwyrddroi unrhyw elw cydnabyddedig a wnaed mewn blynyddoedd cynt.

Dibrisiant

Mae'r dibrisiant ar yr asedau sefydlog cyffyrddadwy yn cael ei gyfrif fel bo cost yr asedau, llai eu gwerth gweddilliol, yn cael ei ddileu dros gyfnod bywyd economaidd arferol yr asedau. Y gyfradd a ddefnyddiwyd yw 25% ar ddull mantol yn gostwng.

Amhariad asedau sefydlog

Fe wneir adolygiad yn flynyddol os oes amhariad wedi digwydd i werth asedau sefydlog, ac os oes amhariad yn bodoli yna ail brisir yr ased yn unol â'r gwerth y gellir disgwyl amdano. Lle mae'r gwerth yn y llyfrau yn fwy na'r gwerth y gellir ei ddisgwyl, yna mae'r ased yn cael ei amharu.

Stoc

Y mae stoc wedi ei brisio ar yr isaf o gost a phris gwerthu, ar ôl cymryd i ystyriaeth oed a chyflwr y stoc. Y mae natur llyfrau'r Gymdeithas yn arbennig ac felly nid yw'r rhai sydd yn flwydd oed neu hyn yn cael eu prisio.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

Cronfeydd anghyfyngedig

Cronfeydd heb eu cyfyngu yw rhoddion sy'n cael eu derbyn ac adnoddau eraill a dderbynnir, neu a grëir o dan nod yr elusennau, heb bwrpas penodedig ac maent ar gael fel Cronfeydd Cyffredinol.

Cronfeydd cyfyngedig

Mae'n rhaid i gronfeydd wedi eu cyfyngu cael eu defnyddio i bwrpas penodedig yn ôl dymuniad y rhoddwr. Mae gwariant sydd yn ateb y gofynion yma yn cael ei ddangos yn erbyn y gronfa.

Adnoddau a Dderbynnir

Mae'r holl adnoddau a dderbynnir ar gyfer cynhyrchu llyfrau a'r cylchgrawn yn cael eu dangos yn y datganiad o weithgareddau ariannol pan mae'r hawl cyfreithiol gan yr elusen i'r incwm a gellir adnabod y swm gyda sicrwydd rhesymol. Mae unrhyw grantiau cyfalaf yn cael eu hadnabod yn y flwyddyn y maent yn cael eu derbyn yn y datganiad o weithgareddau ariannol.

Grantiau

Mae grantiau a dderbynnir ar gyfer cynhyrchu llyfrau a'r cylchgrawn yn cael eu dangos yn y datganiad o weithgareddau ariannol yn y cyfnod y maent yn cael eu derbyn.

Adnoddau a dreuliwyd

Cyfrifir yr holl gostau ar raddfa croniad ac fe'u cyfrifir o dan benawdau sy'n cyfrannu'r holl gostau sy'n berthnasol i'r categori. Mae costau codi arian yn cynnwys treuliau ynglŷn â chwilio am gyfraniadau gwirfoddol yn unig, ac nid ydynt yn cynnwys costau gwybodaeth daenedig sy'n cefnogi'r gweithgareddau elusennol. Costau cynhaliaeth yw'r rhai hynny sy'n digwydd yn uniongyrchol i gadarnhau'r gwariant ar amcanion yr elusen. Costau gweinyddol yw'r rhai sydd ynglŷn â gweinyddiaeth yr elusen a'r angen i gydymffurfio ag anghenion cyfansoddiadol a statudol.

Treth

Ni wnaed darpariaeth treth gorfforaeth na threthiant a ohiriwyd gan fod yr elusen yn un gofrestredig ac felly yn cael eu heithrio ar ei weithgareddau elusennol.

Offerynnau ariannol

Mae ased ariannol neu rwymedigaeth ariannol yn cael ei gydnabod pan fod hawl gan yr elusen i ddarpariaethau cytundebol yr offeryn. Hawliwyd offerynnau ariannol sylfaenol am bris y trafodyn. Ond os yw'r trefniad yn drafodyn ariannu, rhaid cydnabod gwerth presennol taliadau dyfodol yr offeryn ariannol wedi disgowntio ar gyfradd y farchnad. Ar ddiwedd pob blwyddyn, cynhaliwyd adolygiad o amhariad yn yr asedau ariannol. Os oes tystiolaeth wrthrychol o amhariad, rhaid cydnabod y golled ar unwaith yn y cyfrif incwm a cholledion. Os oes gwrthdroad o amhariad, rhaid cydnabod y gwrthdroad yn y datganiad o weithgareddau ariannol ar unwaith. Ni cheir cynyddu gwerth yr ased ariannol i ffigwr fwy na'r ffigwr gwreiddiol cyn yr amhariad.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

3. RHODDION A CHYMYNRODDION

	2023	2023	2022	2022
	Anghyfyngedig	Cyfanswm	Anghyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£	£
Grantiau	83,040	83,040	80,447	80,447
Tanysgrifiadau	12,532	12,532	21,541	21,541
Rhoddion	-	-	-	-
Lwfans Cyflogaeth	2,212	2,212	3,339	3,339
	97,784	97,784	105,327	105,327

	2023	2022
	£	£
Cyngor Llyfrau Cymru		
Grant Cylchgrawn am y flwyddyn	20,000	20,000
Grant Llyfrau am y flwyddyn	27,000	27,000
Grant swydd am y flwyddyn	15,180	15,180
Grant awduron am y flwyddyn	18,840	14,853
Grantiau eraill am y flwyddyn	-	1,300
Grant marchnata	2,020	2,114
	83,040	80,447

4. INCWM GWEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	2023	2023	2022	2022
	Anghyfyngedig	Cyfanswm	Anghyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£	£
Gwerthiant llyfrau a chylchgronau	26,018	26,018	23,183	23,183
Hysbysebu	25	25	215	215
Gŵyl Gerallt	826	826	641	641
Gŵyl Canol Dre	150	150	-	-
Eisteddfod	2,314	2,314	-	-
Incwm arall	486	486	453	453
	29,819	29,819	24,492	24,492

5. INCWM BUDDSODDIAD

	2023	2023	2022	2022
	Anghyfyngedig	Cyfanswm	Anghyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£	£
Llog a dderbyniwyd	106	106	5	5
Gwobr teyrngarwch banc	18	18	7	7
	124	124	12	12

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

6. GWARIANT AR WEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	2023	2023	2023
	Anghyfyngedig	Cyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£
Cynhyrchu cylchgrawn	33,027	-	33,027
Cynhyrchu llyfrau	78,655	-	78,655
Gwariant elusennol eraill	6,991	75	7,066
Gweinyddiaeth a rheolaeth	12,030	-	12,030
	130,703	75	130,778

	2022	2022	2022
	Anghyfyngedig	Cyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£
Cynhyrchu cylchgrawn	30,101	-	30,101
Cynhyrchu llyfrau	92,801	-	92,801
Gwariant elusennol eraill	2,050	-	2,050
Gweinyddiaeth a rheolaeth	13,363	-	13,363
	138,315	-	138,315

7. COSTAU CYNHYRCHU'R CYLCHGRAWN

	2023	2022
	£	£
Golygyddion Llawrydd	8,990	8,960
Cynhyrchu a dosbarthu Barddas	14,353	12,140
Cyfranwyr Barddas	3,771	4,210
Elfen o gyflog a phensiwn	5,793	4,701
Gwobrau	120	90
	33,027	30,101

8. COSTAU CYNHYRCHU LLYFRAU

	2023	2022
	£	£
Stoc ar 1 Ebrill 2022	14,744	11,765
Cynhyrchu llyfrau yn y cyfnod	40,771	43,305
Stoc ar 31 Mawrth 2023	(26,804)	(14,744)
	28,711	40,326
Cyflog golygydd a chyfran o gyflogau gweinyddwr	24,808	37,267
Golygydd Llawrydd	3,304	500
Breindal i gyfranwyr ac awduron	6,797	5,627
Awduron Cynllun A a B a chyfranwyr eraill	10,775	7,130
Lansio	2,134	946
Hysbysebu, cyhoeddusrwydd a gwobrau	2,126	1,005
	78,655	92,801

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

9. GWARIANT ELUSENNOL ARALL

	2023	2022
	£	£
Eisteddfod Genedlaethol	4,320	-
Nawdd Llenyddiaeth Cymru (Cronfa Gerallt)	150	-
Gwyl Canol Dre	150	-
Gŵyl Gerallt	1,220	2,050
Cyhoeddi Podlediad	300	-
Nwyddau – bagiau, mygiau	263	-
Dylunio	588	-
Tlws Pat Neill	75	-
	7,066	2,050

10. GWEINYDDU A RHEOLAETH

	2023	2022
	£	£
Elfen o gyflogau	5,793	4,701
Cyfrifo	1,299	1,133
Cadw Llyfrau	612	-
Post a chostau swyddfa	495	897
Teithio a chynhaliaeth	767	465
Rhent a storio	624	624
Yswiriant	1,428	-
Dyledwyr drwg	(1,450)	4,375
Costau banc	235	126
Manion	290	240
Aelodaeth	-	10
Hysbysebu	1,771	300
Costau Zoom a chyfrifiadur	166	492
	12,030	13,363

11. GWARIANT ELUSENNOL YN ÔL GWEITHGAREDDAU

	Gweithgareddau Uniongyrchol	Costau cefnogi	Cyfanswm 2023	Cyfanswm 2022
	£	£	£	£
Cynhyrchu llyfrau	78,655	9,336	87,991	98,934
Cynhyrchu cylchgrawn	33,027	3,028	36,055	32,091
Gwariant elusennol arall	7,066	206	7,272	2,185
Llywodraethu	-	(540)	(540)	5,105
	118,748	12,030	130,778	138,315

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

12. DADANSODDIAD O GOSTAU CEFNOGI

	Cynhyrchu llyfrau	Cynhyrchu cylchgrawn	Gwariant Elusennol Arall	Cyfanswm 2023	Cyfanswm 2022
	£	£	£	£	£
Costau staff	5,028	2,123	413	7,564	5,001
Costau swyddfa gyffredinol	3,328	1,405	273	5,006	3,257
Costau llywodraethu	605	(1,195)	50	(540)	5,105
	8,961	2,333	736	12,030	13,363

13. ADNODDAU A DDERBYNIWYD / DREULIWYD NET

	2023	2022
	£	£
Y mae wedi ei ddatgan ar ôl tynnu: - Dibrisiant	-	-

14. FFIOEDD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL

	2023	2022
	£	£
Adroddiad ar y cyfrifon	910	730
Gwasanaethau cyflogau	389	403
	1,299	1,133

15. CYFLOGAU

	2023	2022
	£	£
Cyflogau	32,446	41,335
Nawdd cymdeithasol	2,350	3,339
Pensiwn Cyflogwr	1,598	1,995
	36,394	46,669

Ni enillodd unrhyw weithiwr £60,000 neu fwy (2022 – dim).
Cyfartaledd nifer y gweithwyr am y flwyddyn oedd 2 (2022 – 2).

Mae costau cyflog am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022 yn cynnwys ôl-daliad am addasiad gradd cyflog yn seiliedig ar y cyfnod 1 Ebrill 2018 hyd at 31 Mawrth 2021 o £3,777.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

16. Asedau parhaol cyffyrddadwy

	Offer swyddfa
Cost	£
Ar y 1af o Ebrill 2022 a 31 o Fawrth 2023	<u>5,082</u>
Dibrisiant	
Ar y 1af o Ebrill 2022	5,082
Dibrisiant	-
Ar y 31 o Fawrth 2023	<u>5,082</u>
Gwir werth llyfr ar y 31 o Fawrth 2023	<u>-</u>
Gwir werth llyfr ar y 31 o Fawrth 2022	<u>-</u>

17. STOC

	2023	2022
	£	£
Llyfrau	<u>26,804</u>	<u>14,744</u>

18. DYLEDWYR

	2023	2022
	£	£
Dyledwyr gweithredol	1,895	8,139
Dyledwyr eraill	-	138
Rhagdaliadau	1,908	-
	<u>3,803</u>	<u>8,277</u>

19. CREDYDWYR

	2023	2022
	£	£
Yn daladwy o fewn y flwyddyn		
Credydwy'r gweithredol	16,614	2,987
Credydwy'r eraill a nawdd cymdeithasol	638	225
Croniadau ac incwm gohiriedig	601	7,012
	<u>17,853</u>	<u>10,224</u>

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

20. SYMUDIAD YN Y CRONFEYDD

	1 Ebrill 2022	Adnoddau Mewn	Adnoddau Allan	Trosglwyddo	31 Mawrth 2023
	£	£	£	£	£
Cronfeydd wedi'u cyfyngu					
Ewyllys Pat Neil	13,923	-	(75)	-	13,848
	13,923	-	(75)	-	13,848
Cronfeydd heb eu cyfyngu					
Cronfa Gyffredinol	67,673	127,727	(130,703)	-	64,697
	67,673	127,727	(130,703)	-	64,697
	81,596	127,727	(130,778)	-	78,545

21. Dadansoddiad o asedau net rhwng cronfeydd

	Asedau sefydlog cyffyrddadwy	Asedau cyfredol net	Cyfanswm
	£	£	£
Cronfeydd heb eu cyfyngu	-	64,697	64,697
Cronfeydd wedi'u cyfyngu	-	13,848	13,848
Cyfanswm	-	78,545	78,545

22. Trafodion gyda Ymddiriedolwyr neu bersonau cysylltiedig neu debyg

Mae'r Ymddiriedolwyr yn rhoi o'u hamser yn gwbl wirfoddol i gyfarfod, rheoli a chynnal gweithgaredd y Gymdeithas, heb unrhyw dâl neu gydnabyddiaeth yn uniongyrchol nag yn anuniongyrchol o gronfa'r elusen am wneud hynny.

Yr unig eithriad yw cydnabyddiaeth ar ffurf ffi yn ymwneud â gwaith llenyddol creadigol y Gymdeithas. Lle rhoir cydnabyddiaeth i Ymddiriedolwyr am hynny, mae'n bolisi datgan yr hyn â gânt yn agored, a cheir dadansoddiad isod, felly, o'r taliadau i Ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn adrodd. Lle telir i Ymddiriedolwyr am waith creadigol, gwneir hynny ar yr un telerau yn union â chyfranwyr eraill nad ydynt yn Ymddiriedolwyr, yn ddieithriad.

1. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy gytundeb safonol y Gymdeithas ag awduron cyfrolau:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Sgrifen Cyf	Cynghanedd i blant	Addasu ar gyfer argraffiad newydd	500
(Cwmni personol Mererid Hopwood)			
Elinor Wyn Reynolds	Anwyddoldeb	Awdur	750

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

2. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy gytundeb safonol y Gymdeithas â chomisiynwyr a golygyddion cyfrolau:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm
			£
Laura Wyn Karadog (cysylltiedig gydag Aneurin Karadog)	Gwyl Canol Dre	Trafodaeth Rhuddin	75
Elinor Wyn Reynolds	Amrywiol	Ffi golygydd	2,000

3. Yn achos 1 a 2 uchod, yn unol â'r arfer cytundebol, derbyniodd yr awduron / comisiynwyr / golygyddion 12 o argraffiad cyntaf eu cyfrol am ddim.
4. Yn unol â'r arfer ers sefydlu'r Gymdeithas, derbyniodd aelodau'r Pwyllgor Gwaith yn ystod y flwyddyn adrodd gopi am ddim o bob cyfrol a gyhoeddwyd tra oeddent yn aelod o'r Pwyllgor hwnnw.
5. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol drwy drefniant golygyddol am eu cyfraniadau creadigol i'r cylchgrawn Barddas neu i gyfrolau (yn cynnwys breindal):

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm
			£
Rhys Dafis	<i>Barddas</i>	Cyfrannu cerdd	40
Rhys Dafis	Amrywiol	Breindal	320
Mari George	<i>Barddas</i>	Englyn	40
Mari George	Gerddi am Gariad	Cyfrannu cerdd	90
Mari George	Amrywiol	Breindal	101
Sgrifen Cyf	<i>Barddas</i>	Englyn	70
Mererid Hopwood	Amrywiol	Breindal	322
Gruffudd Antur	<i>Barddas</i>	Englyn	50
Tudur Dylan Jones	Amrywiol	Breindal	337
Laura Wyn Karadog	Amrywiol	Breindal	583
Elinor Wyn Reynolds	<i>Barddas</i>	Cyfrannu cerdd	70
Jo Heyde	<i>Barddas</i>	Cyfrannu cerdd	20

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

6. Talwyd yr Ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag Ymddiriedolwyr) canlynol am waith arbenigol yn trefnu digwyddiadau hyrwyddol:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Mererid Hopwood	Gwyl Canol Dre	Cynnal sesiwn	75
Hanna Hopwood	Amrywiol	Creu fideo x 3	480
(cysylltiedig gyda Mererid Hopwood)			
Hanna Hopwood	Amrywiol	Creu fideo x 3	480
Hanna Hopwood	Amrywiol	Creu fideo x 3	480
Tudur Dylan Jones	Gwyl Gerallt	Meuryn Ymryson	100
Gruffudd Antur	Gwyl Gerallt	Ymryson	40
Gruffudd Antur	Llyfr bach y Ty Bach	Llywyddu lansiad	100
Elinor Wyn Reynolds	Tosturi	Lansio	200
Elinor Wyn Reynolds	Anwyddoldeb	Gwyl Gerallt	90

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

England & Wales - Charity number 511899

Accounts

Rhif yr elusen: 511899

**Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD
BARDDAS
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN
YN Y DIWEDDU 31 MAWRTH 2022**

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

CYNNWYS

Disgrifiad	Tudalen
Manylion yr ymddiriedolwyr a'r pwyllgor gwaith	2
Adroddiad yr ymddiriedolwyr	3
Adroddiad yr archwiliwr annibynnol	6
Datganiad o weithgaredd ariannol	7
Mantolen	8
Nodiadau	9

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

Mae'r ymddiriedolwyr yn cyflwyno'u hadroddiad ynghyd a datganiadau ariannol yr elusen ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022.

Gwybodaeth gyffredinol a manylion gweinyddiaeth yr elusen, yr ymddiriedolwyr oedd yn gweithredu rhwng 1 Ebrill 2021 a 31 Mawrth 2022 a'i ymgynghorwyr: -

Enw Cofrestredig yr Elusen	Y Gymdeithas Gerdd Dafod
Rhif Cofrestru'r Elusen	511899
Cyfeiriad Cofrestredig	Cilgwyn, Llansannan, Dinbych, LL16 5HL

Llywydd Anrhydeddus	Dafydd Islwyn
---------------------	---------------

Ymddiriedolwyr (Y Pwyllgor Gwaith)

Cadeirydd	Y Prifardd Aneirin Karadog
Is-gadeirydd	Y Prifardd Llion Elis Jones
Trysorydd	Ceri Davies (wedi ymddeol ar 20/09/21)
Trysorydd	Llŷr James (penodwyd ar 20/09/21)
Ysgrifennydd	Rhys Dafis
	Gruffudd Antur
	Manon Awst (wedi ymddeol ar 15/11/21)
	Mari George
	Y Prifardd Mererid Hopwood
	Y Prifardd Tudur Dylan Jones
	Rhian Jones
	Y Prifardd Osian Rhys Jones
	Y Prifardd Dafydd J Pritchard
	Iola Wyn (wedi ymddeol ar 31/03/22)

Golygydd Llawrydd	Y Prifardd Twm Morys
-------------------	----------------------

Staff	Alaw Mai Edwards
	Alaw Griffiths

Arolygwyr Annibynnol	R A Roberts BSc, FCA
	Hill & Roberts
	Cyfrifwyr Siartredig
	1 Tan y Castell
	Rhuthun
	Sir Ddinbych
	LL15 1DQ

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

Strwythur a rheolaeth y cronfeydd elusennol

Mae Y Gymdeithas Gerdd Dafod (y "Gymdeithas") yn fenter wedi ei sefydlu o dan gyfansoddiad ysgrifenedig ac yn cael ei gweinyddu gan bwyllgor gwaith. Mae pob aelod o'r pwyllgor gwaith yn ymddiriedolwr/wraig yn yr elusen. Mae'r Gymdeithas elusennol wedi ei chofrestru gyda'r Comisiwn Elusennau (rhif 511899).

Mae'r pwyllgor gwaith wedi ei ethol o blith aelodau'r Gymdeithas. Y pwyllgor gwaith sy'n gyfrifol am reoli gwaith y Gymdeithas ar ran yr aelodau. Mae'r pwyllgor gwaith yn ethol swyddogion o'u plith.

Nodau ac amcanion

Nod y Gymdeithas yw addysgu'r cyhoedd i werthfawrogi a deall barddoniaeth Gymraeg, yn enwedig y gelf o gynganeddu a hybu'r rhai sydd am farddoni.

Darparu budd i'r cyhoedd

Wrth gynllunio ein gwaith am y flwyddyn, mae'r ymddiriedolwyr wedi ystyried canllawiau'r Comisiwn Elusennau ar fudd y cyhoedd. Mae'r Gymdeithas yn gweithio i gyflawni ei hamcanion drwy gyhoeddi o leiaf pedwar rhifyn o'r cylchgrawn *Barddas* yn flynyddol, cyhoeddi llyfrau, a chynnal cyfarfodydd a digwyddiadau hyrwyddol amrywiol ledled Cymru ac ar y cyfryngau.

Trefniant a Gweithgareddau

Yn ystod y flwyddyn, cyhoeddwyd y llyfrau canlynol gyda chymorth y Cyngor Llyfrau: -

DNA; Am yn Ail; Dad – Cerddi gan Dadau, Cerddi am Dadau; Rhwng Gwlân a Gwe: Tonfedd Heddiw; Pigion Beirdd y Mis; Rhuddin; Ysbrydion; Cymru Mewn 50 Cerdd; Inc yr Awen a'r Cread – Cerddi Byd Natur.

Cyhoeddwyd 5 rhifyn o *Barddas* yn ogystal â chynnal *Zoomryson* yr Eisteddfod Amgen, cystadlaethau Tlysau Barddas, Gŵyl Gerallt yn Tŷ Newydd, Llanystumdwy, a nifer o lansiadau cyfrolau newydd yn rhithiol, oherwydd y pandemig. Mewn partneriaeth â'r BBC, trefnwyd 'Bardd y Mis' ar gyfer darllediadau Radio Cymru, a chyfrannwyd yn gyson at raglenni'n trafod barddoniaeth.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

Adolygiad ariannol

Mae'r Gymdeithas wedi parhau i dderbyn grantiau o'r Cyngor Llyfrau Cymru. Derbyniwyd cyfanswm o £80,447 (2020-21: £80,200). Mae canlyniadau'r elusen i'w gweld yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol. Cyfanswm incwm oedd £129,831 (2021 - £116,106) a chyfanswm gwariant oedd £138,315 (2021 - £117,154). Mae hyn yn gadael gwariant net o £8,484 wedi tynnu o gronfeydd yr elusen am y flwyddyn (2021 – gwariant net £1,048).

Polisi cronfeydd

Mae'n rhan o bolisi'r elusen i gadw cronfeydd anghyfyngedig sef y cronfeydd rhydd, ar lefel sy'n hafal i tua 3 mis o dreuliau anghyfyngedig. Mae hyn yn caniatáu cronfa ddigonol i dalu costau rheoli, gweinyddu a chynnal yr elusen. Bu i'r cronfeydd anghyfyngedig gael eu cynnal ar y lefel yma gydol y flwyddyn.

Polisi Buddsoddiad

Yr amcan buddsoddiad yw diogelu'r buddsoddiadau cyfredol yn erbyn chwyddiant ac i gael incwm rhesymol yn ôl. Mae'r Elusen yn defnyddio cyfrifon cadw yn y banc, er mwyn ennill ychydig log a chadw arian yr Elusen yn ddiogel.

Rheolaeth Risg

Mae'r ymddiriedolwyr wedi gwneud arolwg risg ym meysydd strategaeth, busnes a gweithredol yr Elusen a gallant gadarnhau y byddai'r Elusen mewn sefyllfa i liniaru unrhyw risg ragweladwy.

Cynlluniau ar gyfer y dyfodol

Mae'r Gymdeithas yn parhau i weithio'n agos gyda Chyngor Llyfrau Cymru a bwriadau'r elusen barhau i gyhoeddi llyfrau, cyhoeddi'r cylchgrawn, cynnal digwyddiadau hyrwyddol amrywiol (megis lansiadau, ymrysonau, cystadleuthau barddoniaeth a Gŵyl flynyddol), fel bydd codi'r cyfyngiadau Covid-19 yn caniatáu.

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r ymddiriedolwyr fel Pwyllgor Gwaith yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â chyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifeg y DU (Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig).

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr (parhad)

Mae cyfraith sy'n berthnasol i elusennau yn gofyn bod yr ymddiriedolwyr yn paratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi safbwynt cywir a theg ar faterion yr elusen fel y mae pethau ac o'r ffynonellau sy'n dod i mewn a defnydd y ffynonellau, gan gynnwys incwm a gwariant y cwmni elusennol dros y cyfnod hwnnw. Fel rhan o waith paratoi'r datganiadau ariannol, bydd gofyn i'r ymddiriedolwyr wneud y canlynol:

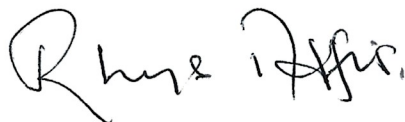
- Dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson
- Dilyn dulliau ac egwyddorion Datganiad o Arferion Argymelledig yr Elusen
- Beirniadu ac amcangyfrif yn rhesymol ac yn bwylllog
- Paratoi'r datganiadau ariannol yn seiliedig ar fusnes sydd ar fynd oni bai ei bod yn anaddas cymryd y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes

Mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion ariannol digonol sy'n datgelu, gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, beth ydy sefyllfa ariannol yr elusen ac yn eu galluogi nhw i sicrhau fod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio gyda Deddf Elusennau 2011, Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) perthnasol, a chyfansoddiad yr elusen. Maen nhw hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r elusen ac felly hefyd dros gymryd camau rhesymol er mwyn rhwystro a datgelu unrhyw dwyll neu anghysondeb arall.

Datganiad

Mae adroddiad yr ymddiriedolwyr wedi ei gymeradwyo gan yr ymddiriedolwyr.

Arwyddwyd

Rhys Dafis – Ysgrifennydd

Dyddiad

28 Medi 2022

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

ADRODDIAD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

Adroddaf i'r ymddiriedolwyr ar fy archwiliad o gyfrifon Y Gymdeithas Gerdd Dafod ("yr Ymddiriedolaeth") am y flwyddyn yn diweddu 31ain Mawrth 2022 fel ag y gwelir ar dudalennau 6 hyd 17.

Cyfrifoldebau a'r sail adrodd

Fel ymddiriedolwyr elusen yr Ymddiriedolaeth rydych yn gyfrifol am baratoi'r cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011 ("y Ddeddf").

Adroddaf mewn perthynas â'm harchwiliad o gyfrifon yr Ymddiriedolaeth a gwblhawyd o dan adran 145 o Ddeddf 2011 ac wrth ymgymryd â'm harchwiliad, dilynais yr holl Gyfarwyddiadau cymwys a roddwyd gan y Comisiwn Elusennau o dan adran 145(5)(b) o'r Ddeddf.

Datganiad yr archwiliwr annibynnol

Rwyf wedi cwblhau fy archwiliad. Cadarnhaf nad oes unrhyw faterion perthnasol wedi dod i'm sylw mewn perthynas â'r archwiliad sy'n rhoi achos i mi gredu, mewn unrhyw agwedd perthnasol:

- ni chafodd cofnodion cyfrifyddu eu cadw yn unol ag adran 130 o'r Ddeddf Elusennau; neu
- nid yw'r cyfrifon yn cyfateb â'r cofnodion cyfrifyddu; neu
- nid yw'r cyfrifon yn cydymffurfio â'r gofynion cymwys yn ymwneud â ffurf a chynnwys cyfrifon a amlinellir yn Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008 heblaw unrhyw ofyniad bod y cyfrifon yn rhoi darlun 'gwir a theg' nad yw'n fater i'w ystyried fel rhan o archwiliad annibynnol.

Nid oes unrhyw bryderon gennyf ac nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion eraill mewn perthynas â'r archwiliad y dylid dwyn sylw atynt yn yr adroddiad hwn er mwyn sicrhau dealltwriaeth briodol o'r cyfrifon.

Llofnodwyd

R A Roberts BSc FCA

Hill & Roberts, Cyfrifwyr Siartredig, 1 Tan y Castell Rhuthun, Sir Ddinbych LL15 1DQ

Dyddiad 18 Tachwedd 2022

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

DATGANIAD O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

	Nodyn	2022 Cronfa heb gyfyngiad £	2022 Cronfa wedi ei gyfyngu £	2022 Cyfanswm cronfeydd £	2021 Cyfansw m cronfeyd d £
Adnoddau a dderbyniwyd					
Rhoddion a chymynroddion	3	105,327	-	105,327	93,967
Gweithgareddau elusennol	4	24,492	-	24,492	22,108
Buddsoddiadau	5	12	-	12	31
		129,831	-	129,831	116,106
Adnoddau a dreuliwyd					
Gweithgareddau elusennol	6	138,315	-	138,315	117,154
Cyfanswm gwariant		138,315	-	138,315	117,154
Incwm/ (Gwariant) Net		(8,484)	-	(8,484)	(1,048)
Symudiadau net rhwng cronfeydd		-	-	-	-
Adnoddau a dderbyniwyd net		(8,484)	-	(8,484)	(1,048)
Cyfanswm cronfeydd 1 Ebrill 2021		76,157	13,923	90,080	91,128
Cyfanswm cronfeydd 31 Mawrth 2022		67,673	13,923	81,596	90,080

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

MANTOLEN AR 31 MAWRTH 2022

	Nodyn	2022		2021	
		£	£	£	£
ASEDAU PARHAOL					
Asedau cyffyrddadwy	16		-		-
ASEDAU CYFREDOL					
Stoc	17	14,744		11,765	
Dyledwyr a Rhagdaliadau	18	8,277		10,270	
Arian yn y banc		68,799		72,951	
		<u>91,820</u>		<u>94,986</u>	
CREDYDWYR					
Yn daladwy o fewn y flwyddyn	19	10,224		4,906	
			<u>81,596</u>		<u>90,080</u>
			<u>81,596</u>		<u>90,080</u>
CRONFEYDD					
Heb eu cyfyngu	20		67,673		76,157
Wedi eu cyfyngu	20		13,923		13,923
			<u>81,596</u>		<u>90,080</u>

Wedi ei gymeradwyo gan yr ymddiriedolwyr ar 28 Medi 2022

Y Prifardd Aneirin Karadog (*Cadeirydd*)

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

NODIADAU AR Y CYFRIFON AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2022

1. GWYBODAETH GYFFREDINOL

Mae'r Gymdeithas Gerdd Dafod yn elusen gofrestredig wedi ei sefydlu o dan gyfansoddiad ysgrifenedig. Mae'r elusen wedi ei chofrestru yng Nghymru â chyfeiriad cofrestredig Cilgwyn, Llansannan, Dinbych, LL16 5HL.

2. POLISI'AU CYFRIFO

Y Sail Gyfrifyddol

Y mae datganiadau ariannol yr elusen wedi eu paratoi ar sail confensiwn cost hanesyddol ac yn unol ag FRS 102 "The Financial Reporting Standard applicable in the UK and the Republic of Ireland" y "Charities SORP (FRS 102) a Deddf Elusennau 2011.

Mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi yn unol â'r confensiwn costau hanesyddol, wedi ei ddiwygio ar gyfer ail brisio rhai asedau a dyledion ac eiddo buddsoddiad sydd wedi eu mesur yn ôl gwerth teg. Caiff y datganiad ariannol eu cyflwyno mewn punnoedd Prydeinig (£), arian gweithredu'r elusen a'i dalgrynnu at y bunt agosaf.

Busnes hyfyw

Nid oes unrhyw ansicrwydd ynglŷn â gallu'r elusen i barhau mewn busnes.

Asedau sefydlog cyffyrddadwy

Mae asedau sefydlog yn cael eu cofnodi yn wreiddiol yn ôl eu cost ac yna'n cael eu datgan yn ôl eu cost llai dibrisiant ac unrhyw golledion amhariad. Mae unrhyw asedau sefydlog sydd yn cael eu datgan ar ail brisiad yn cael eu cofnodi yn ôl eu gwerth teg ar ddyddiad yr ail brisiad, llai unrhyw ddibrisio a cholledion amhariad pellach. Bydd cynnydd yng ngwerth ased yn sgil ail brisio yn cael ei gydnabod gydag elw a cholledion cydnabyddedig eraill heblaw ei fod yn gwyrddroi unrhyw elw cydnabyddedig a wnaed mewn blynyddoedd cynt.

Dibrisiant

Mae'r dibrisiant ar yr asedau sefydlog cyffyrddadwy yn cael ei gyfrif fel bo cost yr asedau, llai eu gwerth gweddilliol, yn cael ei ddileu dros gyfnod bywyd economaidd arferol yr asedau. Y gyfradd a ddefnyddiwyd yw 25% ar ddull mantol yn gostwng.

Amhariad asedau sefydlog

Fe wneir adolygiad yn flynyddol os oes amhariad wedi digwydd i werth asedau sefydlog, ac os oes amhariad yn bodoli yna ail brisir yr ased yn unol â'r gwerth y gellir disgwyl amdano. Lle mae'r gwerth yn y llyfrau yn fwy na'r gwerth y gellir ei disgwyl, yna mae'r ased yn cael ei amharu.

Stoc

Y mae stoc wedi ei brisio ar yr isaf o gost a phris gwerthu, ar ôl cymryd i ystyriaeth oed a chyflwr y stoc. Y mae natur llyfrau'r Gymdeithas yn arbennig ac felly nid yw'r rhai sydd yn flwydd oed neu hyn yn cael eu prisio.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

Cronfeydd anghyfyngedig

Cronfeydd heb eu cyfyngu yw rhoddion sy'n cael eu derbyn ac adnoddau eraill a dderbynnir, neu a grëir o dan nod yr elusennau, heb bwrpas penodedig ac maent ar gael fel Cronfeydd Cyffredinol.

Cronfeydd cyfyngedig

Mae'n rhaid i gronfeydd wedi eu cyfyngu cael eu defnyddio i bwrpas penodedig yn ôl dymuniad y rhoddwr. Mae gwariant sydd yn ateb y gofynion yma yn cael ei ddangos yn erbyn y gronfa.

Adnoddau a Dderbynnir

Mae'r holl adnoddau a dderbynnir ar gyfer cynhyrchu llyfrau a'r cylchgrawn yn cael eu dangos yn y datganiad o weithgareddau ariannol pan mae'r hawl cyfreithiol gan yr elusen i'r incwm a gellir adnabod y swm gyda sicrwydd rhesymol. Mae unrhyw grantiau cyfalaf yn cael eu hadnabod yn y flwyddyn y maent yn cael eu derbyn yn y datganiad o weithgareddau ariannol.

Grantiau

Mae grantiau a dderbynnir ar gyfer cynhyrchu llyfrau a'r cylchgrawn yn cael eu dangos yn y datganiad o weithgareddau ariannol yn y cyfnod y maent yn cael eu derbyn.

Adnoddau a dreuliwyd

Cyfrifir yr holl gostau ar raddfa croniad ac fe'u cyfrifir o dan benawdau sy'n cyfrannu'r holl gostau sy'n berthnasol i'r categori. Mae costau codi arian yn cynnwys treuliau ynglŷn â chwilio am gyfraniadau gwirfoddol yn unig, ac nid ydynt yn cynnwys costau gwybodaeth daenedig sy'n cefnogi'r gweithgareddau elusennol. Costau cynhaliaeth yw'r rhai hynny sy'n digwydd yn uniongyrchol i gadarnhau'r gwariant ar amcanion yr elusen. Costau gweinyddol yw'r rhai sydd ynglŷn â gweinyddiaeth yr elusen a'r angen i gydymffurfio ag anghenion cyfansoddiadol a statudol.

Treth

Ni wnaed darpariaeth treth gorfforaeth na threthiant a ohiriwyd gan fod yr elusen yn un gofrestredig ac felly yn cael eu heithrio ar ei weithgareddau elusennol.

Offerynnau ariannol

Mae ased ariannol neu rwymedigaeth ariannol yn cael ei gydnabod pan fod hawl gan yr elusen i ddarpariaethau cytundebol yr offeryn. Hawliwyd offerynnau ariannol sylfaenol am bris y trafodyn. Ond os yw'r trefniad yn drafodyn ariannu, rhaid cydnabod gwerth presennol taliadau dyfodol yr offeryn ariannol wedi disgowntio ar gyfradd y farchnad. Ar ddiwedd pob blwyddyn, cynhaliwyd adolygiad o amhariad yn yr asedau ariannol. Os oes tystiolaeth wrthrychol o amhariad, rhaid cydnabod y golled ar unwaith yn y cyfrif incwm a cholledion. Os oes gwrthdroad o amhariad, rhaid cydnabod y gwrthdroad yn y datganiad o weithgareddau ariannol ar unwaith. Ni cheir cynyddu gwerth yr ased ariannol i ffigwr fwy na'r ffigwr gwreiddiol cyn yr amhariad.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

3. RHODDION A CHYMYNRODDION

	2022	2022	2021	2021
	Anghyfyngedig	Cyfanswm	Anghyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£	£
Grantiau	80,447	80,447	80,200	80,200
Tanysgrifiadau	21,541	21,541	11,543	11,543
Rhoddion	-	-	-	-
Lwfans Cyflogaeth	3,339	3,339	2,224	2,224
	105,327	105,327	93,967	96,967

	2022	2021
	£	£
Cyngor Llyfrau Cymru		
Grant Cylchgrawn am y flwyddyn	20,000	20,000
Grant Llyfrau am y flwyddyn	27,000	27,000
Grant swydd am y flwyddyn	15,180	15,180
Grant awduron am y flwyddyn	14,853	17,750
Grantiau eraill am y flwyddyn	1,300	270
Grant marchnata	2,114	-
	80,447	80,200

4. INCWM GWEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	2022	2022	2021	2021
	Anghyfyngedig	Cyfanswm	Anghyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£	£
Gwerthiant llyfrau a chylchgronau	23,183	23,183	22,108	22,108
Hysbysebu	215	215	-	-
Gŵyl Gerallt	641	641	-	-
Incwm arall	453	453	-	-
	24,492	24,492	22,108	22,108

5. INCWM BUDDSODDIAD

	2022	2022	2021	2021
	Anghyfyngedig	Cyfanswm	Anghyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£	£
Llog a dderbyniwyd	5	5	26	26
Gwobr teyrngarwch banc	7	7	5	5
	12	12	31	31

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

6. GWARIANT AR WEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	2022	2022	2022
	Anghyfyngedig	Cyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£
Cynhyrchu cylchgrawn	30,101	-	30,101
Cynhyrchu llyfrau	92,801	-	92,801
Gwariant elusennol eraill	2,050	-	2,050
Gweinyddiaeth a rheolaeth	13,363	-	13,363
	138,315	-	138,315

	2021	2021	2021
	Anghyfyngedig	Cyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£
Cynhyrchu cylchgrawn	26,149	-	26,149
Cynhyrchu llyfrau	82,845	-	82,845
Gwariant elusennol eraill	700	85	785
Gweinyddiaeth a rheolaeth	7,375	-	7,375
	117,069	85	117,154

7. COSTAU CYNHYRCHU'R CYLCHGRAWN

	2022	2021
	£	£
Golygyddion Llawrydd	8,960	9,160
Cynhyrchu a dosbarthu Barddas	12,140	7,772
Cyfranwyr Barddas	4,210	4,982
Elfen o gyflog a phensiwn	4,701	4,051
Hysbysebu	-	184
Gwobrau	90	-
	30,101	26,149

8. COSTAU CYNHYRCHU LLYFRAU

	2022	2021
	£	£
Stoc ar 1 Ebrill 2021	11,765	12,474
Cynhyrchu llyfrau yn y cyfnod	43,305	36,666
Stoc ar 31 Mawrth 2022	(14,744)	(11,765)
	40,326	37,375
Cyflog golygydd a chyfran o gyflogau gweinyddwr	37,267	28,608
Golygydd Llawrydd	500	912
Breindal i gyfranwyr ac awduron	5,627	3,538
Awduron Cynllun A a B	4,860	8,330
Cyfranwyr eraill	2,270	3,480
Lansio	946	83
Hysbysebu, cyhoeddusrwydd a gwobrau	1,005	519
	92,801	82,845

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

9. GWARIANT ELUSENNOL ARALL

	2022	2021
	£	£
Eisteddfod genedlaethol	-	300
Nawdd Llenyddiaeth Cymru (Cronfa Gerallt)	-	400
Gŵyl Gerallt	2,050	-
Tlws Pat Neill	-	85
	<u>2,050</u>	<u>785</u>

10. GWEINYDDU A RHEOLAETH

	2022	2021
	£	£
Elfen o gyflogau	4,701	4,051
Cyfrifo	1,133	840
Post a chostau swyddfa	897	844
Teithio a chynhaliaeth	465	252
Rhent a storio	624	624
Dyledwyr drwg	4,375	-
Costau banc	126	86
Dibrisiant	-	-
Manion	240	494
Aelodaeth	10	-
Hysbysebu	300	184
Costau zoom a chyfrifiadur	492	-
	<u>13,363</u>	<u>7,375</u>

11. GWARIANT ELUSENNOL YN ÔL GWEITHGAREDDAU

	Gweithgareddau Uniongyrchol	Costau cefnogi	Cyfanswm 2022	Cyfanswm 2021
	£	£	£	£
Cynhyrchu llyfrau	92,801	6,133	98,934	88,048
Cynhyrchu cylchgrawn	30,101	1,990	32,091	27,791
Gwariant elusennol arall	2,050	135	2,185	835
Llywodraethu	-	5,105	5,105	480
	<u>124,952</u>	<u>13,363</u>	<u>138,315</u>	<u>117,154</u>

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

12. DADANSODDIAD O GOSTAU CEFNOGI

	Cynhyrchu llyfrau	Cynhyrchu cylchgrawn	Gwariant Elusennol Arall	Cyfanswm 2022	Cyfanswm 2021
	£	£	£	£	£
Costau staff	3,714	1,205	82	5,001	4,051
Costau eiddo	-	-	-	-	-
Costau swyddfa gyffredinol	2,419	785	53	3,257	2,844
Costau llywodraethu	542	4,551	12	5,105	480
	6,675	6,541	147	13,363	7,375

13. ADNODDAU A DDERBYNIWYD / DREULIWYD NET

	2022 £	2021 £
Y mae wedi ei ddatgan ar ôl tynnu: - Dibrisiant	-	-

14. FFIOEDD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL

	2022 £	2021 £
Adroddiad ar y cyfrifon	730	480
Gwasanaethau cyflogau	403	360
	1,133	840

15. CYFLOGAU

	2022 £	2021 £
Cyflogau	41,335	32,871
Nawdd cymdeithasol	3,339	2,224
Pensiwn Cyflogwr	1,995	1,615
	46,669	36,710

Ni enillodd unrhyw weithiwr £60,000 neu fwy (2021 – dim).

Cyfartaledd nifer y gweithwyr am y flwyddyn oedd 2 (2021 – 2).

Mae costau cyflog am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022 yn cynnwys ôl-daliad am addasiad gradd cyflog yn seiliedig ar y cyfnod 1 Ebrill 2018 hyd at 31 Mawrth 2021 o £3,777.

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

16. Asedau parhaol cyffyrddadwy

	Offer swyddfa
Cost	£
Ar y 1af o Ebrill 2021 a 31 o Fawrth 2022	5,082
Dibrisiant	
Ar y 1af o Ebrill 2021	5,082
Dibrisiant	-
Ar y 31 o Fawrth 2022	5,082
Gwir werth llyfr ar y 31 o Fawrth 2022	-
Gwir werth llyfr ar y 31 o Fawrth 2021	-

17. STOC

	2022	2021
	£	£
Llyfrau	14,744	11,765

18. DYLEDWYR

	2022	2021
	£	£
Dyledwyr gweithredol	8,139	9,002
Dyledwyr eraill	138	138
Rhagdaliadau	-	1,130
	8,277	10,270

19. CREDYDWYR

	2022	2021
	£	£
Yn daladwy o fewn y flwyddyn		
Credydwy'r gweithredol	2,987	3,692
Credydwy'r eraill a nawdd cymdeithasol	225	134
Croniadau ac incwm gohiriedig	7,012	1,080
	10,224	4,906

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

20. SYMUDIAD YN Y CRONFEYDD

	1 Ebrill 2021	Adnoddau Mewn	Adnoddau Allan	Trosglwyddo	31 Mawrth 2022
	£	£	£	£	£
Cronfeydd wedi'u cyfyngu					
Ewyllys Pat Neil	13,923	-	-	-	13,923
	13,923	-	-	-	13,923
Cronfeydd heb eu cyfyngu					
Cronfa Gyffredinol	76,157	129,831	(138,315)	-	67,673
	76,157	129,831	(138,315)	-	67,673
	90,080	129,831	(138,315)	-	81,596

21. Dadansoddiad o asedau net rhwng cronfeydd

	Asedau sefydlog cyffyrddadwy	Asedau cyfredol net	Cyfanswm
	£	£	£
Cronfeydd heb eu cyfyngu	-	67,673	67,673
Cronfeydd wedi'u cyfyngu	-	13,923	13,923
Cyfanswm	-	81,596	81,596

22. Trafodion gyda ymddiriedolwyr neu bersonau cysylltiedig neu debyg

Mae'r ymddiriedolwyr yn rhoi o'u hamser yn gwbl wirfoddol i gyfarfod, rheoli a chynnal gweithgaredd y Gymdeithas, heb unrhyw dâl neu gydnabyddiaeth yn uniongyrchol nag yn anuniongyrchol o gronfa'r elusen am wneud hynny.

Yr unig eithriad yw cydnabyddiaeth ar ffurf ffi yn ymwneud â gwaith llenyddol creadigol y Gymdeithas. Lle rhoir cydnabyddiaeth i ymddiriedolwyr am hynny, mae'n bolisi datgan yr hyn â gânt yn agored, a cheir dadansoddiad isod, felly, o'r taliadau i ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn adrodd. Lle telir i ymddiriedolwyr am waith creadigol, gwneir hynny ar yr un telerau yn union â chyfranwyr eraill nad ydynt yn ymddiriedolwyr, yn ddieithriad.

1. Talwyd yr ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag ymddiriedolwyr) canlynol drwy gytundeb safonol y Gymdeithas ag awduron cyfrolau:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Tudur Dylan Jones	Am yn Ail	Awdur	700
John Gwilym Jones (tad Tudur Dylan Jones)	Am yn Ail	Awdur	700
Laura Karadog (priod Aneirin Karadog)	Rhuddin	Awdur	1,000

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

BARDDAS

2. Talwyd yr ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag ymddiriedolwyr) canlynol drwy gytundeb safonol y Gymdeithas â chomisiynwyr a golygyddion cyfrolau:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Rhys Dafis	Inc yr Awen a'r Cread	Golygydd	500
Rhys Dafis	Inc yr Awen a'r Cread	Darparu lluniau	100

3. Yn achos 1 a 2 uchod, yn unol â'r arfer cytundebol, derbyniodd yr awduron / comisiynwyr / golygyddion 12 o argraffiad cyntaf eu cyfrol am ddim.
4. Yn unol â'r arfer ers sefydlu'r Gymdeithas, derbyniodd aelodau'r Pwyllgor Gwaith yn ystod y flwyddyn adrodd gopi am ddim o bob cyfrol a gyhoeddwyd tra oeddent yn aelod o'r Pwyllgor hwnnw.
5. Talwyd yr ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag ymddiriedolwyr) canlynol drwy drefniant golygyddol am eu cyfraniadau creadigol i'r cylchgrawn Barddas neu i gyfrolau (yn cynnwys breindal):

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Rhys Dafis	Dad	Cyfrannu cerdd (Talwrn)	30
Rhys Dafis	<i>Barddas</i>	Beirniadu	280
Mari George	<i>Barddas</i>	Englyn	15
Mari George	Dad	Cyfrannu cerdd newydd	90
Mari George	Inc yr Awen a'r Cread	Cyfrannu cerdd newydd	90
Mari George	Amrywiol	Breindal	372
Sgrifen Cyf	<i>Barddas</i>	Englyn	15
(Cwmni personol Mererid Hopwood)			
Sgrifen Cyf	<i>Barddas</i>	Sgrifen	40
Sgrifen Cyf	Rhuddin	Cyfrannu cerdd newydd	90
Sgrifen Cyf	Inc yr Awen a'r Cread	Cyfrannu cerdd newydd	90
Sgrifen Cyf	Amrywiol	Breindal	430
Osian Rhys Jones	Inc yr Awen a'r Cread	Cyfrannu cerdd newydd	90
Aneirin Karadog	Amrywiol	Breindal	552

6. Talwyd yr ymddiriedolwyr (neu bersonau cysylltiedig ag ymddiriedolwyr) canlynol am waith arbenigol yn trefnu digwyddiadau hyrwyddol:

Enw	Cyfrol	Disgrifiad	Swm £
Mari George	Dad	Lansio	40
Mari George	Inc yr Awen a'r Cread	Podllediad 'Enfys'	40
Hanna Hopwood	Ysbrydion	Creu fideo	160
(merch Mererid Hopwood)			
Hanna Hopwood	Rhwng Gwlân a Gwe	Lansio	100
Hanna Hopwood	Rhuddin	Lansio, <i>Instagram</i> , a fideo	360
Tudur Dylan Jones	Gŵyl Gerallt	Meuryna a chostau teithio	100

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

England & Wales - Charity number 511899

Accounts

Rhif yr elusen: 511899

BARDDAS
Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD
DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN
YN Y DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

BARDDAS

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

CYNNWYS

Disgrifiad	Tudalen
Manylion yr ymddiriedolwyr a'r pwyllgor	2
Adroddiad yr ymddiriedolwyr	3
Adroddiad yr arolygwr annibynnol	6
Datganiad o weithgaredd ariannol	7
Mantolen	8
Nodiadau	9

BARDDAS

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

Mae'r ymddiriedolwyr yn cyflwyno'u hadroddiad ynghyd a datganiadau ariannol yr elusen ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021.

Gwybodaeth gyffredinol a manylion gweinyddiaeth yr elusen, yr ymddiriedolwyr oedd yn gweithredu rhwng 1 Ebrill 2020 a 31 Mawrth 2021 a'i ymgynghorwyr: -

Enw Cofrestredig yr Elusen	Y Gymdeithas Gerdd Dafod
Rhif Cofrestru'r Elusen	511899
Cyfeiriad Cofrestredig	Ucheldir, Tollborth y De, Aberystwyth, SY23 1RY

Y Pwyllgor Rheoli

Llywydd Anrhydeddus	Dafydd Islwyn
Cadeirydd	Y Prifardd Aneirin Karadog
Is-gadeirydd	Y Prifardd Llion Elis Jones
Trysorydd	Ceri Davies
Ysgrifennydd	Rhys Dafis

Aelodau Eraill

Y Prifardd Emyr Lewis
Y Prifardd Tudur Dylan Jones
Gruffudd Antur
Y Prifardd Mererid Hopwood
Y Prifardd Osian Rhys Jones
Mari George
Llŷr Gwyn Lewis
Y Prifardd Dafydd J Pritchard

Golygydd Llawrydd

Y Prifardd Twm Morys

Staff

Alaw Mai Edwards
Ffion Medi Lewis-Hughes (wedi ymddeol 27 Awst 2020)
Alaw Griffiths (penodwyd 19 Hydref 2020)

Arolygwyr Annibynnol

R A Roberts BSc, FCA
Hill & Roberts
Cyfrifwyr Siartredig
1 Tan y Castell
Rhuthun
Sir Ddinbych
LL15 1DQ

BARDDAS

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

Strwythur a rheolaeth y cronfeydd elusennol

Mae Barddas (y “Gymdeithas”) yn fenter wedi ei sefydlu o dan gyfansoddiad ysgrifenedig ac yn cael ei gweinyddu gan bwyllgor rheoli. Mae pob aelod o’r Pwyllgor rheoli yn ymddiriedolwr/wraig yn yr elusen. Mae’r gymdeithas elusennol wedi ei chofrestru gyda’r Comisiwn Elusennau.

Mae’r Pwyllgor Rheoli wedi ei ethol o blith aelodau’r Gymdeithas. Y Pwyllgor Rheoli sy’n gyfrifol am reoli Gwaith y Gymdeithas ar ran yr aelodau. Mae’r Pwyllgor Rheoli yn ethol swyddogion o’u plith.

Nodau ac amcanion

Nod y Gymdeithas yw addysgu’r cyhoedd i werthfawrogi a deall barddoniaeth Gymraeg, yn enwedig y gelf o gynganeddu a hybu’r rhai sydd am farddoni.

Darparu budd i’r cyhoedd

Wrth gynllunio ein gwaith am y flwyddyn, mae’r ymddiriedolwyr wedi ystyried canllawiau’r Comisiwn Elusennau ar fudd y cyhoedd. Mae’r gymdeithas yn gweithio i gyflawni ei hamcanion drwy gyhoeddi pedwar cylchgrawn y flwyddyn, chyhoeddi llyfrau a chynnal cyfarfodydd yn yr Eisteddfod Genedlaethol. Mae’r Gymdeithas yn sicrhau cymorthdaliadau er mwyn galluogi cyhoeddi’r cylchgrawn a’r llyfrau am bris fforddiadwy.

Trefniant a Gweithgareddau

Yn ystod y flwyddyn, cyhoeddwyd y llyfrau canlynol gyda chymorth y Cyngor Llyfrau: -

Dal i Fod. Eiliad ac Einioes. Fy Llyfr Englynion. Dathlu’r Talwrn. Llyfr Bach Nadolig. Y Gynghanedd Heddiw. Rhwng Teifi, Dyfi a’r Don.

Gohiriwyd DNA tan 2021-22.

Yn ogystal, cyhoeddwyd dau lyfr o raglen 2019-20, sef Llyfr Gwyrdd Ystwyth a Desg Lydan oedd wedi’u gohirio oherwydd effaith y pandemig; roedd yr argraffwyr ar gau.

Bu’r Gymdeithas yn brysur yn cyhoeddi’r cylchgrawn, yn ogystal â chynnal digwyddiadau rhithiol yn ystod y pandemig. Gohiriwyd Eisteddfod Genedlaethol Tregaron 2020, yn ogystal â llawer o ddigwyddiadau eraill.

BARDDAS

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

Adolygiad ariannol

Mae'r gymdeithas wedi parhau i dderbyn grantiau o'r Cyngor Llyfrau Cymru. Derbyniwyd cyfanswm o £80,200 (2019-20: £68,244).

Polisi cronfeydd

Mae'n rhan o bolisi'r elusen i gadw cronfeydd anghyfyngedig sef y cronfeydd rhydd, ar lefel sy'n hafal i tua 3 mis o dreuliau anghyfyngedig. Mae hyn yn caniatáu cronfa ddigonol i dalu costau rheoli, gweinyddu a chynnal yr elusen. Bu i'r cronfeydd anghyfyngedig gael eu cynnal ar y lefel yma gydol y flwyddyn.

Polisi Buddsoddiad

Yr amcan buddsoddiad yw diogelu'r buddsoddiadau cyfredol yn erbyn chwyddiant ac i gael incwm rhesymol yn ôl. Nid oes gan yr elusen fuddsoddiadau penodol, ond mae'r ymddiriedolwyr yn sicrhau fod yr arian yn y banc yn cael ei ddiogelu.

Rheolaeth Risg

Mae'r ymddiriedolwyr wedi gwneud arolwg risg ym meysydd strategaeth, busnes a gweithredol yr Elusen a gallant gadarnhau y byddai'r Elusen mewn sefyllfa i liniaru unrhyw risg.

Cynlluniau ar gyfer y dyfodol

Mae'r gymdeithas yn parhau i weithio'n agos gyda Chyngor Llyfrau Cymru a bwriada'r elusen barhau i gyhoeddi llyfrau, cyhoeddi'r cylchgrawn, datblygu presenoldeb ar y we drwy'r wefan a chyfryngau cymdeithasol, Facebook, Instagram a Twitter. Bwriedir hefyd barhau cynnal digwyddiadau yn yr Eisteddfod Genedlaethol ac ar draws Cymru, pan fydd cyfyngiadau COVID 19 wedi codi.

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â chyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifeg y DU (Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig).

BARDDAS

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

Datganiad o gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr (parhad)

Mae cyfraith sy'n berthnasol i elusennau yn gofyn bod yr ymddiriedolwyr yn paratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi safbwynt cywir a theg ar faterion yr elusen fel y mae pethau ac o'r ffynonellau sy'n dod i mewn a defnydd y ffynonellau, gan gynnwys incwm a gwariant y cwmni elusennol dros y cyfnod hwnnw. Fel rhan o waith paratoi'r datganiadau ariannol, bydd gofyn i'r ymddiriedolwyr wneud y canlynol:

- Dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson
- Dilyn dulliau ac egwyddorion Datganiad o Arferion Argymelledig yr Elusen
- Beirniadu ac amcangyfrif yn rhesymol ac yn bwyllog
- Paratoi'r datganiadau ariannol yn seiliedig ar fusnes sydd ar fynd oni bai ei bod yn anaddas cymryd y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes

Mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion ariannol digonol sy'n datgelu, gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, beth ydy sefyllfa ariannol yr elusen ac yn eu galluogi nhw i sicrhau fod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio gyda Deddf Elusennau 2011, Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) perthnasol, a chyfansoddiad yr elusen. Maen nhw hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r elusen ac felly hefyd dros gymryd camau rhesymol er mwyn rhwystro a datgelu unrhyw dwyll neu anghysondeb arall.

Datganiad

Mae adroddiad yr ymddiriedolwyr wedi ei gymeradwyo gan yr ymddiriedolwyr.

Arwyddwyd

Rhys Dafis – Ysgrifennydd

Dyddiad 25 Ionawr 2022

BARDDAS

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

ADRODDIAD YR AROLYGWR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR BARDDAS

Dyma fy adroddiad ar gyfrifon Barddas am y flwyddyn yn diweddu 31ain Mawrth 2021 fel ag y gwelir ar dudalennau 8 hyd 15.

Cyfrifoldebau'r Pwyllgor Rheoli a'r Arolygwyr

Mae ymddiriedolwyr yr elusen yn gyfrifol am baratoi'r cyfrifon. Mae ymddiriedolwyr yr elusen yn ystyried nad oes angen archwiliad o dan Adran 144(2) o ddeddf Elusennau 2011 (y Ddeddf 2011) ac mai arolwg annibynnol sydd ei angen.

Fy nghyfrifoldeb i yw:

- arolygu'r cyfrifon o dan adran 145 o'r Ddeddf 2011;
- dilyn cyfarwyddiadau a roddwyd yn y Cyfeiriadau Cyffredinol a ddatganwyd gan Gomisiynwyr Elusen o dan adran 145 (5)(b) o'r Ddeddf 2011; a
- datgan os oes unrhyw fater arbennig wedi dod i'm sylw.

Sail Datganiad yr Arolygwr

Gwnaed yr arolwg yn ôl y Cyfarwyddiadau Cyffredinol roddir gan y Comisiynwyr Elusen. Mae'r arolwg yn cynnwys adolygu'r cofnodion ariannol sy'n cael eu cadw gan yr elusen a chysoni'r cofnodion hynny â'r cyfrifon a gyflwynir. Mae hefyd yn cynnwys ystyriaeth o unrhyw eitemau anarferol neu ddatguddiadau yn y cyfrifon a cheisio eglurhad oddi wrthych chi fel ymddiriedolwyr ynglŷn â'r materion hynny. Nid yw'r drefn a ddilyniir yn rhoi'r holl dystiolaeth a fyddai ei angen i wneuthur archwiliad, ac mewn canlyniad, nid wyf yn bwriadu mynegi barn archwiliol ar yr hyn sy'n cael ei weld yn y cyfrifon.

Datganiad yr Arolygwr Annibynnol

Mewn canlyniad i'n harolwg, nid oes unrhyw fater sylweddol wedi dod i'm sylw :

1. a fyddai yn rhoi achos rhesymol i mi gredu nad yw'r gofynion
 - a) i gadw cofnodion cyfrifon yn ôl adran 130 o'r Ddeddf 2011 ; ac
 - b) i baratoi cyfrifon sy'n cyfateb â'r cofnodion cyfrifon ac yn ateb gofynion Cyfrifo o'r Ddeddf 2011 wedi cael eu cyflawni, neu
2. sydd yn fy nhyb i, angen tynnu sylw atynt, er mwyn sicrhau dealltwriaeth gywir o'r cyfrifon.

Arwyddwyd

R A Roberts BSc FCA Hill & Roberts Cyfrifwyr Siartredig 1 Tan y Castell Rhuthun

Sir Ddinbych LL15 1DQ

Dyddiad 26 Ionawr 2022

BARDDAS

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

DATGANIAD O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

	Nodyn	2021 Cronfa heb gyfyngiad £	2021 Cronfa wedi ei gyfyngu £	2021 Cyfanswm cronfeydd £	2020 Cyfansw m cronfeyd d £
Adnoddau a dderbyniwyd					
Rhoddion a chymynroddion	3	93,967	-	93,967	81,109
Gweithgaredd elusennol	4	22,108	-	22,108	19,310
Buddsoddiadau	5	31	-	31	160
		116,106	-	116,106	100,579
Adnoddau a dreuliwyd					
Gweithgareddau elusennol	6	117,069	85	117,154	105,016
Cyfanswm gwariant		117,069	85	117,154	105,016
Incwm/ (Gwariant) Net		(963)	(85)	(1,048)	(4,437)
Symudiadau net rhwng cronfeydd		-	-	-	-
Adnoddau a dderbyniwyd net		(963)	(85)	(1,048)	(4,437)
Cyfanswm cronfeydd 1 Ebrill 2020		77,120	14,008	91,128	95,565
Cyfanswm cronfeydd 31 Mawrth 2021		76,157	13,923	90,080	91,128

BARDDAS**Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD****MANTOLEN AR 31 MAWRTH 2021**

	Nodyn	2021		2020	
		£	£	£	£
ASEDAU PARHAOL					
Asedau cyffyrddadwy	16		-		-
ASEDAU CYFREDOL					
Stoc	17	11,765		12,474	
Dyledwyr a Rhagdaliadau	18	10,270		10,991	
Arian yn y banc		72,951		75,819	
		94,986		99,284	
CREDYDWYR					
Yn daladwy o fewn y flwyddyn	19	4,906		8,156	
			90,080		91,128
			90,080		91,128
CRONFEYDD					
Heb eu cyfyngu	20	76,157		77,120	
Wedi eu cyfyngu	20	13,923		14,008	
		90,080		91,128	

Wedi ei gymeradwyo gan yr ymddiriedolwyr ar 25 Ionawr 2022

Y Prifardd Aneirin Karadog (*Cadeirydd*)

BARDDAS

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

NODIADAU AR Y CYFRIFON AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

1. GWYBODAETH GYFFREDINOL

Mae'r Gymdeithas Gerdd Dafod yn elusen gofrestredig wedi ei sefydlu o dan gyfansoddiad ysgrifenedig. Mae'r elusen wedi ei chofrestru yng Nghymru a chyfeiriad cyswllt yw Noddfa, Tregaron, Ceredigion, SY25 6ND.

2. POLISI'AU CYFRIFO

Y Sail Gyfrifyddol

Y mae datganiadau ariannol yr elusen wedi eu paratoi ar sail confensiwn cost hanesyddol ac yn unol ag FRS 102 "The Financial Reporting Standard applicable in the UK and the Republic of Ireland" y "Charities SORP (FRS 102) a Deddf Elusennau 2011.

Mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi yn unol â'r confensiwn costau hanesyddol, wedi ei ddiwygio ar gyfer ail brisio rhai asedau a dyledion ac eiddo buddsoddiad sydd wedi eu mesur yn ôl gwerth teg. Caiff y datganiad ariannol eu cyflwyno mewn punnoedd Prydeinig (£), arian gweithredu'r elusen a'i dalgrynnu at y bunt agosaf.

Busnes hyfyw

Nid oes unrhyw ansicrwydd ynglŷn â gallu'r elusen i barhau mewn busnes.

Asedau sefydlog cyffyrddadwy

Mae asedau sefydlog yn cael eu cofnodi yn wreiddiol yn ôl eu cost ac yna'n cael eu datgan yn ôl eu cost llai dibrisiant ac unrhyw golledion amhariad. Mae unrhyw asedau sefydlog sydd yn cael eu datgan ar ail brisiad yn cael eu cofnodi yn ôl eu gwerth teg ar ddyddiad yr ail brisiad, llai unrhyw ddibrisio a cholledion amhariad pellach. Bydd cynnydd yng ngwerth ased yn sgil ail brisio yn cael ei gydnabod gydag elw a cholledion cydnabyddedig eraill heblaw ei fod yn gwyrddroi unrhyw elw cydnabyddedig a wnaed mewn blynyddoedd cynt.

Dibrisiant

Mae'r dibrisiant ar yr asedau sefydlog cyffyrddadwy yn cael ei gyfrif fel bo cost yr asedau, llai eu gwerth gweddilliol, yn cael ei ddileu dros gyfnod bywyd economaidd arferol yr asedau. Y gyfradd a ddefnyddiwyd yw 25% ar ddull mantol yn gostwng.

Amhariad asedau sefydlog

Fe wneir adolygiad yn flynyddol os oes amhariad wedi digwydd i werth asedau sefydlog, ac os oes amhariad yn bodoli yna ail brisir yr ased yn unol â'r gwerth y gellir disgwyl amdano. Lle mae'r gwerth yn y llyfrau yn fwy na'r gwerth y gellir ei ddisgwyl, yna mae'r ased yn cael ei amharu.

Stoc

Y mae stoc wedi ei brisio ar yr isaf o gost a phris gwerthu, ar ôl cymryd i ystyriaeth oed a chyflwr y stoc. Y mae natur llyfrau'r Gymdeithas yn arbennig ac felly nid yw'r rhai sydd yn flwydd oed neu hyn yn cael eu priso.

BARDDAS

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

Cronfeydd anghyfyngedig

Cronfeydd heb eu cyfyngu yw rhoddion sy'n cael eu derbyn ac adnoddau eraill a dderbynnir, neu a grëir o dan nod yr elusennau, heb bwrpas penodedig ac maent ar gael fel Cronfeydd Cyffredinol.

Cronfeydd cyfyngedig

Mae'n rhaid i gronfeydd wedi eu cyfyngu cael eu defnyddio i bwrpas penodedig yn ôl dymuniad y rhoddwr. Mae gwariant sydd yn ateb y gofynion yma yn cael ei ddangos yn erbyn y gronfa.

Adnoddau a Dderbynnir

Mae'r holl adnoddau a dderbynnir ar gyfer cynhyrchu llyfrau a'r cylchgrawn yn cael eu dangos yn y datganiad o weithgareddau ariannol pan mae'r hawl cyfreithiol gan yr elusen i'r incwm a gellir adnabod y swm gyda sicrwydd rhesymol. Mae unrhyw grantiau cyfalaf yn cael eu hadnabod yn y flwyddyn y maent yn cael eu derbyn yn y datganiad o weithgareddau ariannol.

Grantiau

Mae grantiau a dderbynnir ar gyfer cynhyrchu llyfrau a'r cylchgrawn yn cael eu dangos yn y datganiad o weithgareddau ariannol yn y cyfnod y maent yn cael eu derbyn.

Adnoddau a dreuliwyd

Cyfrifir yr holl gostau ar raddfa croniad ac fe'u cyfrifir o dan benawdau sy'n cyfrannu'r holl gostau sy'n berthnasol i'r categori. Mae costau codi arian yn cynnwys treuliau ynglŷn â chwilio am gyfraniadau gwirfoddol yn unig, ac nid ydynt yn cynnwys costau gwybodaeth daenedig sy'n cefnogi'r gweithgareddau elusennol. Costau cynhaliaeth yw'r rhai hynny sy'n digwydd yn uniongyrchol i gadarnhau'r gwariant ar amcanion yr elusen. Costau gweinyddol yw'r rhai sydd ynglŷn â gweinyddiaeth yr elusen a'r angen i gydymffurfio ag anghenion cyfansoddiadol a statudol.

Treth

Ni wnaed darpariaeth treth gorfforaeth na threthiant a ohiriwyd gan fod yr elusen yn un gofrestredig ac felly yn cael eu heithrio ar ei weithgareddau elusennol.

Offerynnau ariannol

Mae ased ariannol neu rwymedigaeth ariannol yn cael ei gydnabod pan fod hawl gan yr elusen i ddarpariaethau cytundebol yr offeryn. Hawliwyd offerynnau ariannol sylfaenol am bris y trafodyn. Ond os yw'r trefniad yn drafodyn ariannu, rhaid cydnabod gwerth presennol taliadau dyfodol yr offeryn ariannol wedi disgowntio ar gyfradd y farchnad. Ar ddiwedd pob blwyddyn, cynhaliwyd adolygiad o amhariad yn yr asedau ariannol. Os oes tystiolaeth wrthrychol o amhariad, rhaid cydnabod y golled ar unwaith yn y cyfrif incwm a cholledion. Os oes gwrthdroad o amhariad, rhaid cydnabod y gwrthdroad yn y datganiad o weithgareddau ariannol ar unwaith. Ni cheir cynyddu gwerth yr ased ariannol i ffigwr fwy na'r ffigwr gwreiddiol cyn yr amhariad.

BARDDAS

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

3. RHODDION A CHYMYNRODDION

	2021	2021	2020	2020
	Anghyfyngedig	Cyfanswm	Anghyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£	£
Grantiau	80,200	80,200	68,244	68,244
Tanysgrifiadau	11,543	11,543	12,115	12,115
Rhoddion	-	-	750	750
Lwfans Cyflogaeth	2,224	2,224	-	-
	93,967	93,967	81,109	81,109

Derbyniwyd £2,104 o lwfans cyflogaeth yn ystod 2019-20. Dangoswyd y lwfans yma fel gostyngiad i gostau cyflogaeth yn y flwyddyn. Yn ôl arferiad newydd, bydd lwfans cyflogaeth yn cael ei ddangos fel incwm o 1 Ebrill 2020 ymlaen.

	2021	2020
	£	£
Cyngor Llyfrau Cymru		
Grant Cylchgrawn am y flwyddyn	20,000	20,000
Grant Llyfrau am y flwyddyn	27,000	24,000
Grant swydd am y flwyddyn	15,180	12,144
Grant awduron am y flwyddyn	17,750	11,100
Grantiau eraill am y flwyddyn	270	1,000
Grant gweledol	-	-
	80,200	68,244

4. INCWM GWEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	2021	2021	2020	2020
	Anghyfyngedig	Cyfanswm	Anghyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£	£
Gwerthiant llyfrau a chylchgronau	22,108	22,108	17,257	17,257
Eisteddfod	-	-	1,150	1,150
Hawlfraint	-	-	345	345
Gŵyl Gerallt	-	-	483	483
Incwm arall	-	-	75	75
	22,108	22,108	19,310	19,310

5. INCWM BUDDSODDIAD

	2021	2021	2020	2020
	Anghyfyngedig	Cyfanswm	Anghyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£	£
Llog a dderbyniwyd	26	26	127	127
Gwobr teyrngarwch banc	5	5	33	33
	31	31	160	160

BARDDAS

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

6. GWARIANT AR WEITHGAREDDAU ELUSENNOL

	2021	2021	2021
	Anghyfyngedig	Cyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£
Cynhyrchu cylchgrawn	26,149	-	26,149
Cynhyrchu llyfrau	82,845	-	82,845
Gwariant elusennol eraill	700	85	785
Gweinyddiaeth a rheolaeth	7,375	-	7,375
	117,069	85	117,154

	2020	2020	2020
	Anghyfyngedig	Cyfyngedig	Cyfanswm
	£	£	£
Cynhyrchu cylchgrawn	26,450	-	26,450
Cynhyrchu llyfrau	68,105	-	68,105
Gwariant elusennol eraill	2,932	247	3,179
Gweinyddiaeth a rheolaeth	7,282	-	7,282
	104,769	247	105,016

7. COSTAU CYNHYRCHU'R CYLCHGRAWN

	2021	2020
	£	£
Golygyddion Llawrydd	9,160	8,528
Cynhyrchu a dosbarthu Barddas	7,772	10,995
Cyfranwyr Barddas	4,982	2,600
Elfen o gyflog a phensiwn	4,051	4,327
Hysbysebu	184	-
	26,149	26,450

8. COSTAU CYNHYRCHU LLYFRAU

	2021	2020
	£	£
Stoc ar 1 Ebrill 2020	12,474	15,858
Cynhyrchu llyfrau yn y cyfnod	36,666	22,137
Stoc ar 31 Mawrth 2021	(11,765)	(12,474)
	37,375	25,521
Cyflog golygydd a chyfran o gyflogau gweinyddwr	28,608	25,472
Golygydd Llawrydd	912	1,570
Hawlfraint i gyfranwyr ac awduron	3,538	3,012
Awduron Cynllun A a B	8,330	6,200
Cyfranwyr eraill	3,480	1,900
Lansio	83	2,331
Hysbysebu, cyhoeddusrwydd a gwobrau	519	2,099
	82,845	68,105

BARDDAS

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

9. GWARIANT ELUSENNOL ARALL

	2021	2020
	£	£
Eisteddfod genedlaethol	300	624
Nawdd Llenyddiaeth Cymru (Cronfa Gerallt)	400	400
Gwyl Gerallt	-	1,908
Tlws Pat Neill	85	247
	785	3,179

10. GWEINYDDU A RHEOLAETH

	2021	2020
	£	£
Elfen o gyflogau	4,051	4,327
Cyfrifo	840	408
Post a chostau swyddfa	844	333
Teithio a chynhaliaeth	252	1,212
Rhent a storio	624	694
Costau banc	86	183
Dibrisiant	-	124
Manion	494	1
Hysbysebu	184	-
	7,375	7,282

11. GWARIANT ELUSENNOL YN ÔL GWEITHGAREDDAU

	Gweithgareddau Uniongyrchol	Costau cefnogi	Cyfanswm 2021	Cyfanswm 2020
	£	£	£	£
Cynhyrchu llyfrau	82,845	5,203	88,048	73,005
Cynhyrchu cylchgrawn	26,149	1,642	27,791	28,354
Gwariant elusennol arall	785	50	835	3,407
Llywodraethu	-	480	480	250
	109,779	7,375	117,154	105,016

12. DADANSODDIAD O GOSTAU CEFNOGI

	Cynhyrchu llyfrau	Cynhyrchu cylchgrawn	Gwariant Elusennol Arall	Cyfanswm 2021	Cyfanswm 2020
	£	£	£	£	£
Costau staff	3,057	965	29	4,051	4,327
Costau eiddo	-	-	-	-	124
Costau swyddfa gyffredinol	2,146	677	21	2,844	2,581
Costau llywodraethu	363	114	3	480	250
	5,566	1,756	53	7,375	7,282

BARDDAS

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

13. ADNODDAU A DDERBYNIWYD/ DREULIWYD NET

	2021	2020
	£	£
Y mae wedi ei ddatgan ar ôl tynnu: -		
Dibrisiant	-	124

14. FFIOEDD YR AROLYGWR ANNIBYNNOL

	2021	2020
	£	£
Adroddiad ar y cyfrifon	480	120
Gwasanaethau cyflogau	360	288
	<u>840</u>	<u>408</u>

15. CYFLOGAU

	2021	2020
	£	£
Cyflogau	32,871	32,501
Nawdd cymdeithasol	2,224	-
Pensiwn Cyflogwr	1,615	1,625
	<u>36,710</u>	<u>34,126</u>

Ni enillodd unrhyw weithiwr £60,000 neu fwy (2020 – dim).
Cyfartaledd nifer y gweithwyr am y flwyddyn oedd 2 (2020 – 2).

16. Asedau parhaol cyffyrddadwy

	Offer swyddfa
Cost	£
Ar y 1af o Ebrill 2020 a 31 o Fawrth 2021	<u>5,082</u>
Dibrisiant	
Ar y 1af o Ebrill 2020	5,082
Dibrisiant	-
Ar y 31 o Fawrth 2021	<u>5,082</u>
Gwir werth llyfr ar y 31 o Fawrth 2021	<u>-</u>
Gwir werth llyfr ar y 31 o Fawrth 2020	<u>-</u>

17. STOC

	2021	2020
	£	£
Llyfrau	<u>11,765</u>	<u>12,474</u>

BARDDAS**Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD****18. DYLEDWYR**

	2021	2020
	£	£
Dyledwyr gweithredol	9,002	2,741
Dyledwyr eraill	138	-
Rhagdaliadau	1,130	8,250
	10,270	10,991

19. CREDYDWYR

	2021	2020
	£	£
Yn daladwy o fewn y flwyddyn	£	£
Credydwy'r gweithredol	3,692	6,767
Credydwy'r eraill a nawdd cymdeithasol	134	837
Croniadau ac incwm gohiriedig	1,080	552
	4,906	8,156

20. SYMUDIAD YN Y CRONFEYDD

	1 Ebrill 2020	Adnoddau Mewn	Adnoddau Allan	Trosglwyddo	31 Mawrth 2021
	£	£	£	£	£
Cronfeydd wedi'u cyfyngu					
Ewyllys Pat Neil	14,008	-	(85)	-	13,923
	14,008	-	(85)	-	13,923
Cronfeydd heb eu cyfyngu					
Cronfa Gyffredinol	77,120	116,106	(117,069)	-	76,157
	77,120	116,106	(117,069)	-	76,157
	91,128	116,106	(117,154)	-	90,080

21. Dadansoddiad o asedau net rhwng cronfeydd

	Asedau sefydlog cyffyrddadwy	Asedau cyfredol net	Cyfanswm
	£	£	£
Cronfeydd heb eu cyfyngu	-	76,157	76,157
Cronfeydd wedi'u cyfyngu	-	13,923	13,923
Cyfanswm	-	90,080	90,080

BARDDAS

Y GYMDEITHAS GERDD DAFOD

22. Trafodion rhwng person cysylltiedig

Nid oes unrhyw aelod o'r Pwyllgor Rheoli, nag unrhyw berson sydd yn gysylltiedig â'r Pwyllgor wedi derbyn, neu i dderbyn, unrhyw gydnabyddiaeth am y flwyddyn yn uniongyrchol neu anuniongyrchol o gronfa'r elusen, heblaw fel y dangosir isod: -

1. Fe werthwyd llyfrau yn uniongyrchol gan awduron sydd hefyd yn ymddiriedolwyr yr elusen. Mae'r elusen yn derbyn 65% o bris gwerthu'r llyfrau yma, sef ar yr un sail a siopau annibynnol.
2. Mae awduron y llyfrau yn derbyn, o ran arferiad, 12 cyfrol o'r argraffiad Cyntaf am ddim, a hefyd mae pob aelod o'r Pwyllgor rheoli yn derbyn un llyfr am ddim o bob llyfr a argraffwyd yn y flwyddyn.
3. Talwyd yr ymddiriedolwyr isod yn y flwyddyn, drwy gytundeb, am wasanaeth golygu arbenigedd i'r Elusen.

	£
Mererid Hopwood (Fy Llyfr Englynion)	600
Aneirin Karadog (Y Gynghanedd Heddiw)	450
	£1,050

4. Talwyd saith ymddiriedolwr am gyfraniad i'r cylchgrawn, neu at lyfr, ar yr un telerau ar gael i aelodau a'r cyhoedd am gyfanswm o £680.